

R A P O R T

O STANIE

GMINY HORYNIEC – ZDRÓJ

ZA ROK 2022

WÓJT GMINY HORYNIEC – ZDRÓJ

GMINA HORYNIEC – ZDRÓJ

AL. PRZYJAŹNI 5

37-620 HORYNIEC – ZDRÓJ

www.horyniec-zdroj.pl

1. Wstęp

Raport o stanie gminy Horyniec-Zdrój opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. rok 2023 poz. 40). Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Horyniec-Zdrój w roku 2022, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój i budżetu obywatelskiego (funduszu sołeckiego).

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Horyniec-Zdrój. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w roku 2022.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Horyniec-Zdrój do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

2. Informacje ogólne

2.1. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Gminy Horyniec-Zdrój liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Horyniec-Zdrój kadencji 2018-2023 działały w 2022 r. stałe komisje:

- 1) Komisja Rewizyjna,
- 2) Komisja Budżetu, Bezpieczeństwa, Rolnictwa i Spraw Gospodarczych,
- 3) Komisja Oświaty, Uzdrowiskowa, Zdrowia, Oświaty, Sportu i Kultury Fizycznej,
- 4) Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli.

Stale komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Horyniec-Zdrój. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą

szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Horyniec-Zdrój, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2022 r. strategiczne dla gminy decyzje.

Jednostki organizacyjne

- 1) Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Horyńcu-Zdroju
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

Instytucje kultury

- 1) Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju wraz z filiami w Werchracie i Nowym Bruśnie
- 2) Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju

Sołectwa

W skład Gminy Horyniec-Zdrój wchodzi 13 sołectw:

1. Horyniec-Zdrój
2. Dziewięcierz
3. Prusie
4. Wólka Horyniecka
5. Nowiny Horynieckie
6. Nowe Brusno
7. Podemszczyzna
8. Krzywe
9. Radruż
10. Polanka Horyniecka
11. Werchrata
12. Puchacze
13. Świdnica

Sołectwa w Gminie Horyniec-Zdrój do 2022 i w 2018 r.

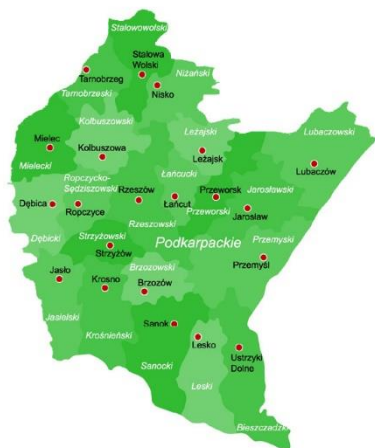
Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach Gminy Horyniec-Zdrój na koniec roku 2022:

1. Horyniec-Zdrój – 2351
  2. Dziewięcierz – 290
  3. Krzywe – 48
  4. Werchrata – 370
  5. Nowe Brusno – 394
  6. Nowiny Horynieckie – 79
  7. Podemszczyna – 157
  8. Polanka Horyniecka – 87
  9. Prusie – 56
  10. Puchacze – 99
  11. Radruż – 199
  12. Świdnica – 134
  13. Wólka Horyniecka – 266
- Razem: 4530

Źródło: Dane własne UG Horyniec-Zdrój

2.2. Ogólna charakterystyka Gminy Horyniec-Zdrój

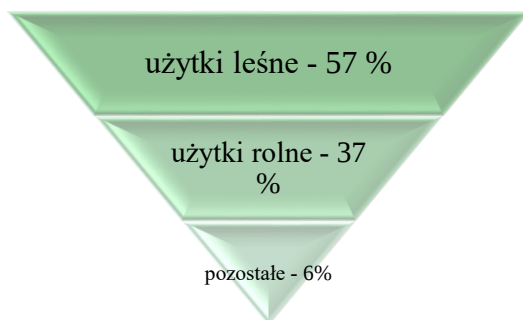
Położenie geograficzno-przestrzenne

Gmina Horyniec-Zdrój położona jest w północno-wschodnim obszarze województwa podkarpackiego w powiecie lubaczowskim, w odległości około 20 km na północny wschód od Lubaczowa.

Gmina obejmuje powierzchnię 203,016 km² co stanowi 15,5 % powierzchni powiatu,

- użytki rolne stanowią 37%
- użytki leśne stanowią 57%
- pozostałe 6%

Gminę Horyniec-Zdrój zamieszkuje 4 530 osób, z tego 2265 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi 22,3 mieszkańców na km². W skład gminy wchodzi 13 sołectw i jeden obręb geodezyjny: Horyniec-Zdrój, Dziewięcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Nowiny Horynieckie, Podemszczyzna, Polanka Hryniewiecka, Prusie, Radruż, Werchrata, Wólka Horyniecka, Puchacze, Świdnica. Obręb Geodezyjny Stare Brusno.

Gmina graniczy z trzema gminami:

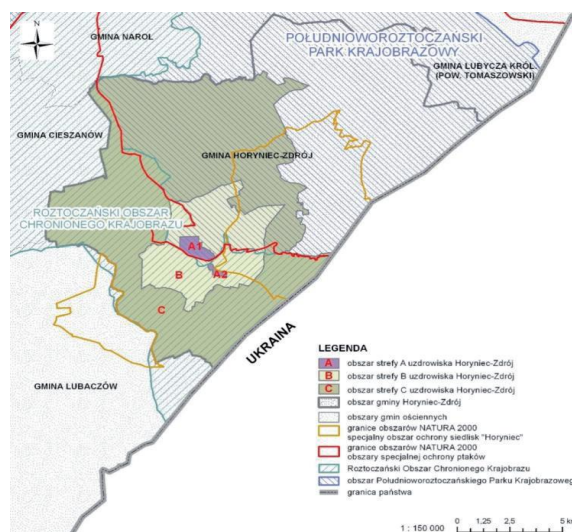
- od północy z gminą Narol
- od zachodu z gminą Ciesznów.
- od południa z gminą Lubaczów

Uzdrowisko Horyniec-Zdrój

Obszar uzdrowiska Horyniec-Zdrój, obejmuje następujące miejscowości: Horyniec-Zdrój, Nowe Brusno, Polankę Horyniecką, Nowiny Horynieckie, Radruż, Wólkę Horyniecką, Krzywe, Podemszczyznę, Puchacze, Obręb geodezyjny - Stare Brusno.

Na wyżej określonym obszarze wydzielono następujące strefy ochrony uzdrowskiej:

- strefę ochrony uzdrowskiej "A1" o powierzchni 116 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "A2" o powierzchni 26 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "B" o powierzchni 2474 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "C" o powierzchni 10309 ha.

Ogółem powierzchnia uzdrowiska wynosi 12925 ha.

Ukształtowanie terenu

Teren gminy znajduje się w części na Roztoczu, nazywanego Roztoczem Południowym. Obszar gminy Horyniec-Zdrój rozciąga się na terenie dwóch krain fizyczno-geograficznych: płaskowyżu Tarnogrodzkiego, należącego do Kotliny Sandomierskiej i Roztocza Południowego nazywanego też Wschodnim, stanowiącego skrajną część długiego wału Roztocza. Na pograniczu obu mezoregionów leży Horyniec-Zdrój. Na północ od

Horyńca-Zdroju pojawiają się pierwsze wzniesienia Roztocza. Krajobraz południowej i zachodniej części gminy położonej w obrębie płaskowyżu Tarnogrodzkiego kształtują lekko pofałdowane wysoczyzny (płaskowyże) wyniesione przeciętnie 220-260 m n. p. m., poprzedzielane dolinami rzek i równin. Ponad wierzchowiny tych wzniesień wybijają się pojedyncze, odosobnione, wzgórza ostańcowe sięgające 390 m. Wyróżniają się one kopulastym kształtem o niezbyt stromych stokach i charakterystycznie ściętych wierzchołkach. Należą do nich wznoszące się na obrzeżach gminy, najwyższe wzniesienia tej części Roztocza: Wielki Dział (390,4 m) Krągły Goraj (388,7 m) i Długi Goraj (391,5 m). Rosną one w wyższych partiach wzniesień oraz w wąwozach i parowach.

Obszary Natura 2000

- Nazwa obszaru: Horyniec,

Powierzchnia: 5630,29 ha.

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

- Natura 2000

Nazwa obszaru: Roztocze, (kod obszaru PLH 180017

Powierzchnia: 103,3 ha,

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa),

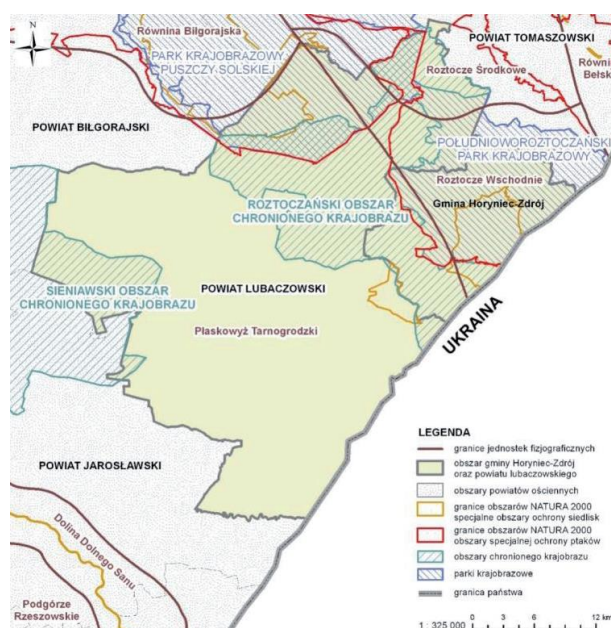
- Natura 2000

Nazwa obszaru: Uroczyska Roztocza Wschodniego (kod obszaru PLH 060093)

Powierzchnia: 58,10 km²

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk(Dyrektywa Siedliskowa).

Obszary chronione, parki, rezerваты

Cały obszar gminy Horyniec-Zdrój objęty jest prawną ochroną krajobrazu. Około 1/3 obszaru, zajmująca południowo-zachodnią część gminy, położona jest w granicach Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (ROChK). Pozostałe 2/3 gminy przynależy do Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego (z wyłączeniem zabudowy Horyńca-Zdroju) (PPK).

W orientacyjnym ujęciu granica między w/w obszarami ROChK i PPK przebiega wzdłuż dróg powiatowych: Płazów - Nowe Brusno - Horyniec Zdrój i dalej na wschód od Horyńca-Zdroju - równoleżnikowo, do granicy z Ukrainą. Obok ochrony krajobrazu, prawna ochrona środowiska przyrodniczego w gminie Horyniec obejmuje również: rezerваты przyrody, stanowiska dokumentacyjne i pomniki przyrody.

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony został na mocy Uchwały Nr XX/148/87 b. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle z dnia 25.06.1987r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. przemyskiego (Dz. U. Woj. Przem. Nr.8 póź. 92 z późn. zmianami). Cały Obszar zajmuje powierzchnię 32.174 ha, przypadającą na cztery gminy: Narol, Horyniec-Zdrój, Cieszanów i Lubaczów. W gminie Horyniec-Zdrój obszar zajmuje powierzchnię 7.356 ha, tj. około 36% powierzchni całej gminy.

Głównym celem powołania ROChK jest stworzenie otuliny parków krajobrazowych tj. wytworzenie strefy przejściowej między terenami nie podlegającymi ochronie, a terenami prawnie chronionych parków krajobrazowych: Południoworoztoczańskiego i Puszczy Solskiej (poza obszarem gm. Horyniec-Zdrój), cechujących się zaostrozonymi kryteriami gospodarczo-przestrzennymi.

Południoworoztoczański Park Krajobrazowy

Utworzony został na mocy Uchwały Nr VII/40/89 b. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyślu z dnia 13.07.1989r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 13 póź. 105 z późn. zmianami). Park zajmujący łączną powierzchnię 20.256 ha usytuowany jest na terenie dwóch województw: Podkarpackiego - 16.237 ha / 80% pow. Parku (gminy Narol i Horyniec-Zdrój) Lubelskiego - 4.019 ha / 20% pow. Parku (gmina Lubycza Królewska). Celem utworzenia Parku jest ochrona walorów: krajobrazowych, przyrodniczych, wypoczynkowych i kulturowo-historycznych Roztocza Wschodniego, przed nasilającą się antropopresją.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój Park zajmuje powierzchnię 12.922 ha, co stanowi około 64% powierzchni całej gminy. Uchwały o utworzeniu PPK i ROChK zawierają szereg: zakazów, nakazów i ograniczeń, do przestrzegania których zobowiązani są wszyscy użytkownicy terenów prawnie chronionego krajobrazu.

Rezerwaty Przyrody

W obszarze gminy Horyniec-Zdrój aktualnie znajduje się:

- 1 uznany rezerwat "Sołokija"
- 6 obszarów proponowanych do uznania za rezerwaty przyrody: Monasterz - Dahany - Kierniczki - Dublen - Buczyna Horyniecka - Prusie.

Skrótowa charakterystyka w/w obszarów przedstawia się następująco:

Sołokija - pow. 7,43 ha

Przedmiot ochrony - skupisko jałowca pospolitego w sąsiedztwie m. Dziewięcierz, charakteryzującego się różnymi formami pokrojowymi: krzewiastą kolumnową piramidalną i formami pośrednimi osiagającymi niejednokrotnie znaczne rozmiary dla tego gatunku.

Monasterz - pow. 129,93 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego o ciekawej rzeźbie terenu z pozostałościami fortyfikacji obronnych b. klasztoru oo. Bazylianów oraz licznymi skałkami

wapiennymi.

Dahany - pow. 137,04 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego ze zbiorowiskiem żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej oraz interesującymi elementami przyrody nieożywionej.

Kierniczki - pow. 52,38 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego z torfowiskiem przejściowym wraz z otaczającymi je zbiorowiskami o charakterystycznym układzie.

Dublen - pow. 43,55 ha

Przedmiot ochrony - fragment żyznej buczyny karpackiej ze stanowiskami roślin górskich i chronionych.

Buczyna Horyniecka - pow 83,82 ha

Przedmiot ochrony - fragment zbiorowiska żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej.

Prusie - pow. 219,00 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego, z rzadko występującym w tym rejonie zbiorowiskiem żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej oraz stanowiskami roślin chronionych i górskich.

Łączna powierzchnia wszystkich w/w rezerwatów przyrody wynosi 673,15 ha.

Stanowiska dokumentacyjne

Obejmują 2 ostańce wapienne w miejscowości Nowiny Horynieckie - tzw. Kamienie Kultu Słońca, uznane za stanowisko dokumentacyjne rozporządzeniem nr 23 b. Wojewody Przemyskiego z dnia 5.06.1998 r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 10 póź. 11).

Pomniki Przyrody

Obejmują 7 obiektów przyrodniczych:

- dąb szypułkowy w m. Wólka Horyniecka (grunty Nadleśnictwa Lubaczów) o pierśnicy 600 cm
- dąb szypułkowy w m. Świdnica (grunt prywatny) o pierśnicy ponad 400 cm
- grusza polna o obwodzie 260 cm oraz dąb szypułkowy o obwodzie 440 cm na terenie Parku

Zdrojowego w Horyńcu-Zdroju

- 4 ostańce skalne w m. Monasterz

Historia Uzdrowiska

Pierwsza wzmianka o Horyńcu pochodzi z 1444 r. gdy książę mazowiecki i bełski Władysław przekazał osadę szlachcicowi Piotrowi Pieczykurowi z Wilcz. Miejscowość przechodziła we władanie szeregu kolejnych, znanych polskich rodzin arystokratycznych.

Tradycja głosi, że Horyniec należał w XVII wieku do Sobieskich, król Jan III Sobieski urządzał tu polowania bywając w swoim zameczku myśliwskim a Marysieńka Sobieska miała tu bywać w celach zdrowotnych. Historycznie prawdą jest pobicie przez niego Tatarów w okolicy Horyńca w 1672 r.

Udokumentowane początki wodolecznictwa pochodzą z końca XIX w. Aleksander Poniński urządził pierwszy, skromny zakład kąpielowy. W sezonie przebywało na kąpielach do 300 osób. W okresie międzywojennym było tu już 16 pensjonatów i ok. 500 łóżek. II wojna światowa przyniosła Horyńcowi duże zniszczenia. Szalejące na tym terenie po wojnie bandy UPA dokonały dalszych aktów zniszczeń i wandalizmu tego co wojna nie zdołał unicestwić. Próby reaktywowania uzdrowiska miały miejsce w 1948 r. i w 1962 r. wybudowano łazienki przez Centralę Rolniczych Spółdzielni. W 1968 r. powstaje sanatorium Metalowiec w wyremontowanym zespole pałacowo - parkowym Ponińskich, obecnie prywatne sanatorium „Bajka”. W 1973 r. łazienki przejmuje nowo powołane Przedsiębiorstwo Państwowe „Uzdrowisko Horyniec” a miejscowość uzyskuje status uzdrowiska. W 1977 r. zostaje wybudowane nowoczesne Sanatorium KRUS z bazą 250 łóżek sanatoryjnych, zmodernizowane i rozbudowane w roku 1994 r. jako Centrum Rehabilitacji Rolników - KRUS. W 2007 r. w CRR - KRUS zostaje oddany do użytku basen leczniczo-rehabilitacyjny pn „Wodny Świat” W 1989 r. Przedsiębiorstwo Państwowe ”Uzdrowisko - Horyniec” rozpoczyna budowę Domu Zdrojowego z sanatorium uzdrowiskowym, zakładem przyrodolecznictwem, pijalnią, przychodnią uzdrowiskową, biurem obsługi kuracjusza. Inwestycja była realizowana i oddawana do eksploatacji etapowo, uruchamiana sukcesywnie

od roku 1995. W roku 2008 oddano do eksploatacji ostatni element inwestycji - basen leczniczy, napełniany wodą leczniczą, siarczkowo - siarkowodorową. Sanatoria zlokalizowane w Horyńcu-Zdroju to jeden z najlepszych w Polsce kompleksów lecznictwa

uzdrowiskowego, bazują na bogatych zasobach doskonałej jakości lokalnych surowców leczniczych, tj. siarczkowo siarkowodorowych wodach leczniczych i najwyższej klasie borowiny.

Uzdrowisko Horyniec - Zdrój z racji usytuowania na mapie kraju, należało do niedawna do mniej znanych uzdrowisk polskich.

Stan ten w ostatnich latach zaczął ulegać stopniowej zmianie ponieważ:

- uzdrowisko reprezentuje nieliczny w kraju typ uzdrowiska nizinnego
- bazuje na bogatych zasobach doskonałej jakości lokalnych surowców leczniczych: siarczkowych wodach mineralnych i borowinie

- w rejonie uzdrowiska korzystnie kształtują się warunki klimatyczne

- zwłaszcza insolacyjne, wyrażające się m. in. dużą liczbą dni pogodnych (średnio 50 w roku) i rocznym nasłonecznieniem (ok. 1600 godzin)

- klimat nizinny jest mniej bodźcowy od klimatu uzdrowisk górskich i podgórskich- większość mieszkańców Polski żyje w strefie klimatu nizinnego i jest lepiej do niego przystosowana.

2.3 Turystyka, sport i rekreacja.

Klimat Gminy Horyniec-Zdrój sprzyja wypoczynkowi na świeżym powietrzu i aktywności ruchowej. W ostatnich latach znacznie poprawiła się baza sportowo – rekreacyjna i wypoczynkowa na naszym terenie.

Większość obiektów jest ogólnodostępna i bezpłatna.

1. Park Zdrojowy.

Park został założony w latach 30 – tych XX wieku przez ówczesnego właściciela miejscowości Stanisława Karłowskiego. Jego powstanie przyczyniło się do uatrakcyjnienia i rozwoju uzdrowiska. Oprócz spacerów w parku organizowane były różne imprezy: koncerty, potańcówki czy festyny. Podczas II wojny światowej uległ znacznej dewastacji. W latach 2013 –2015

została przeprowadzona rewitalizacja parku. W ramach tych prac wzniesiona została pijalnia i amfiteatr, powstały dwa place z fontannami (plac wejściowy oraz zdrojowy). Po parku można spacerować po wytyczonych alejkach o nawierzchni naturalnej natomiast trasa spacerowa po obwodzie parku wykonana została z galerii drewnianych umieszczonych około 30 cm nad powierzchnią ziemi.

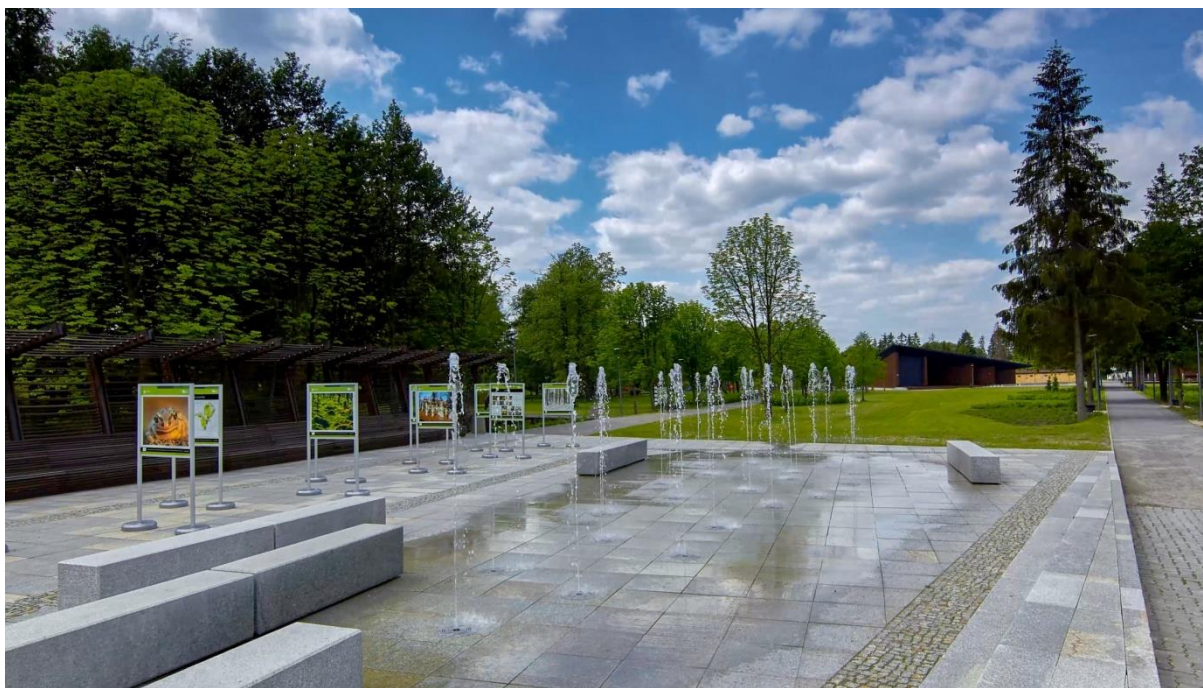
Pijalnia wód 2019

Pijalnia wód w czasach przedwojennych

Park Zdrojowy - Łazienki w czasach przedwojennych.

Park Zdrojowy, 2019 r.

2. Na terenie gminy znajduje się pełnowymiarowy stadion sportowy wraz z zapleczem socjalnym, trybunami i boiskiem sportowym. Stadion powstał w 1975 r. W roku 2022 rozpoczęła się generalna przebudowa stadionu obejmująca budowę boiska piłkarskiego, boiska wielofunkcyjnego, boiska treningowego, bieżni lekkoatletycznej, oświetlenia, ogrodzenia oraz budowa miejsc postojowych.
3. W Horyńcu-Zdroju, przy Szkole Podstawowej od 2012 r. funkcjonuje ogólnodostępne boisko sportowe „Orlik 2012”. Znajduje się tam boisko do gry w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę, bieżnia lekkoatletyczna oraz kort tenisowy. Orlik czynny jest od marca do końca listopada.
4. Place zabaw dla najmłodszych.

Doskonałym miejscem do rekreacji na terenie Gminy Horyniec-Zdrój są nowoczesne place zabaw dla dzieci, wyposażone w urządzenia spełniające wszystkie aktualne wymogi i posiadające obowiązujące atesty bezpieczeństwa.

Jeden z placów zabaw mieści się przy Szkole Podstawowej w Horyńcu – Zdroju. Znajdują się tu urządzenia dostosowane do potrzeb najmłodszych użytkowników. Plac zabaw

składa się z następujących elementów: zjazdu linowego, linarium, huśtawek, karuzeli oraz zestawu zabawowego ze zjeżdżalnią. Obiekt jest ogólnodostępny 7 dni w tygodniu.

Kolejny plac zabaw znajduje się w Parku Zdrojowym, w otoczeniu zieleni, w cichej i spokojnej części kompleksu parkowego, zapewniającej bezpieczeństwo najmłodszym. Mogą tu spędzać czas dzieci z różnych grup wiekowych. Plac zabaw zapewnia bezpieczną zabawę i aktywny wypoczynek oferując huśtawki, zjeżdżalnie, ściankę wspinaczkową, karuzele i wiele innych atrakcji. Nieopodal znajduje się stół do tenisa stołowego oraz stół do piłkarzyków.

Plac zabaw w Parku Zdrojowym, 2019r.

Przy Szkole Filialnej w Werchracie, gm. Horyniec-Zdrój, mieści się duży, nowoczesny plac zabaw, składający się z huśtawek, skoczków, linarii, karuzeli i zestawu zabawowego ze zjeżdżalnią. Miejsce to jest ogólnodostępne dla wszystkich dzieci terenu gminy.

Plac Zabaw na Osiedlu Jana III Sobieskiego. Powstał w 2018 r. w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020. Jest to idealne miejsce zabaw dla dzieci, które mają szansę spotykania się w gronie rówieśników i nawiązywania nowych znajomości. Powstanie placu zabaw przyczyniło się również do promowania wśród najmłodszych mieszkańców zdrowego trybu życia i aktywności na świeżym powietrzu.

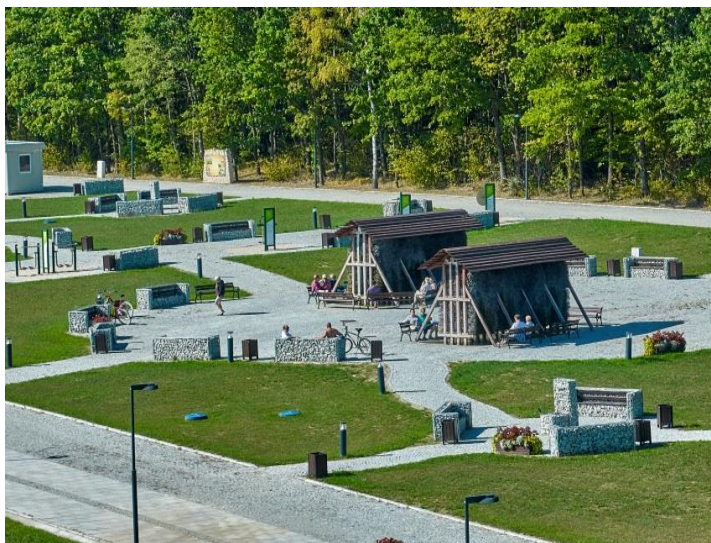
Plac zabaw przy Świetlicy w Radrużu to jeden z najnowszych placów zabaw na terenie Gminy Horyniec- Zdrój. Powstał w 2019 r., w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017- 2020. Plac zabaw stał się miejscem zintegrowanych spotkań w głównej mierze najmłodszych mieszkańców ale również przyczynił się do integracji

osób dorosłych. W jego skład wchodzi następujące elementy: zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, huśtawka podwójna wahadłowa, huśtawka wagowa, karuzela oraz zjazd linowy.

5. Strefy aktywności

Gmina Horyniec-Zdrój w roku 2018 otrzymała dofinansowanie w ramach programu Otwarte Strefy Aktywności na budowę otwartej strefy aktywności w wariantie rozszerzonym z dofinansowaniem pokrywającym 48,8% kosztów budowy. OSA to rządowy program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zewnętrzna siłownia została wybudowana na ul. Jana III Sobieskiego, tuż obok przedszkola w Horyńcu-Zdroju. W jej skład wchodzi następujące urządzenia: biegacz, drabinka,

orbitrek, wioślarz, wahadło i stepper na słupie, twister, prasa nożna, wyciskanie siedząc, wyciąg górny, drabinka wielofunkcyjna, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci: linarium stożek, zestaw Orbis, kółko i krzyżyk, a także strefa relaksu: stolik do gry w szachy i chińczyka. Siłownia zewnętrzna jest miejscem ogólnodostępnym,

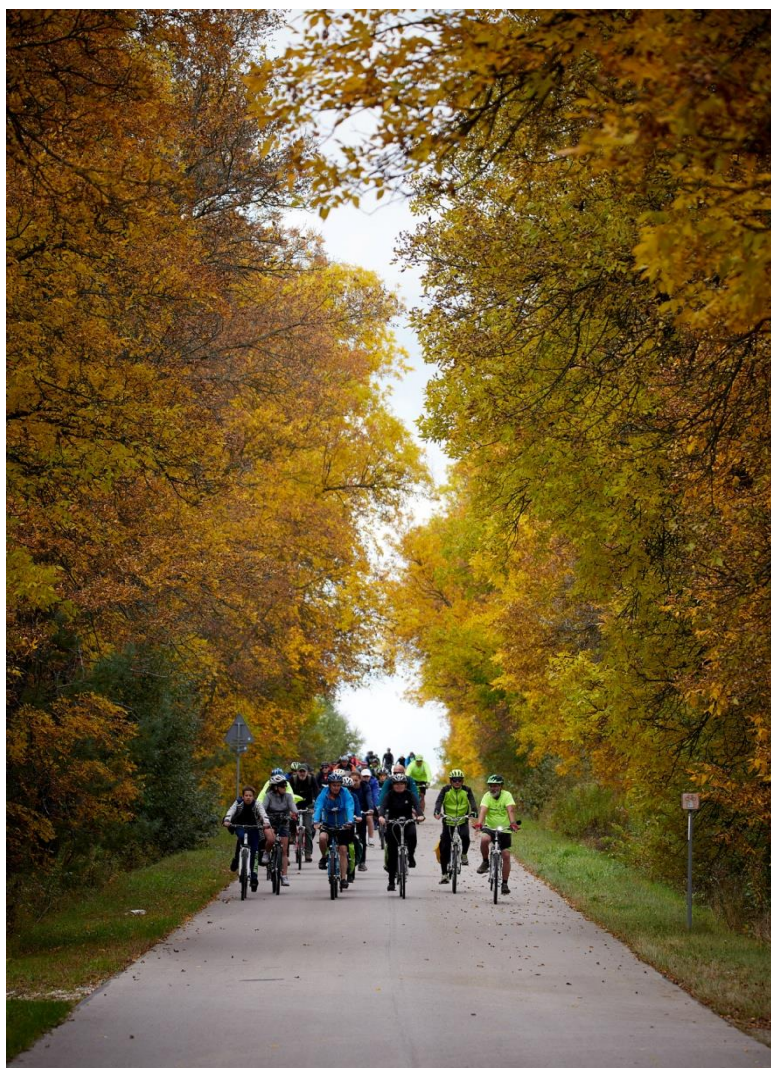

przeznaczonym dla wszystkich: dorosłych, dzieci, młodzieży oraz seniorów, zarówno tych w pełni sprawnych ruchowo jak i tych, którym większa aktywność fizyczna będzie bardzo przydatna z punktu widzenia zdrowotnego. Otwarte Strefy Aktywności to miejsce przeznaczone do spotkań i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych.

Kolejne Strefy Aktywności Fizycznej powstały w Parku Zdrojowym oraz na nowo wybudowanym Trakcie spacerowym w Dzielnicy Uzdrowskiej w 2019r. w ramach zadania: Rozbudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej na terenie uzdrowiska Horyniec- Zdrój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej nr VI „Spójność Przestrzenna i Społeczna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014- 2020”.

Ścieżka zdrowia w Parku Zdrojowym w Horyńcu- Zdroju – biegnie wzdłuż urządzonej alejki spacerowej równoległe do potoku Papiernia. Rozmieszczone są tam urządzenia takie jak: zestaw brzuch, zestaw do przeskakiwania, zestaw do pompki, drabinka pozioma, równoważnia, pomost ruchomy, zestaw do podciągania, poręcz gimnastyczne.

Zewnętrzna siłownia zlokalizowana na Trakcie Turystyczno- Spacerowym w Dzielnicy Uzdrowskiej w Horyńcu- Zdroju składa się z urządzeń takich jak: duże koło obrotowe z pylonem, biegacz z pylonem, expander z pylonem, ławka pozioma z pylonem, orbitrek z pylonem, wyciskanie w pozycji siedzącej. Z siłowni plenerowej może korzystać każdy. To połączenie aktywności fizycznej z przebywaniem na świeżym powietrzu.

Szlaki ścieżki turystyczne na terenie gminy Horyniec-Zdrój.

Ścieżki i szlaki turystyczne:

- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Horyniec - Nowiny-Horynieckie” /8km/
- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Dębisko-Kruszyna” /10km/
- Szlak im. Brata Alberta /47km/
- Szlak Po bunkrach Linii Mołotowa/52,5 km/
- Terenowy szlak rowerowy „Nad Brusienką” /30 km/

Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Horyniec- Nowiny- Horynieckie” - ścieżka została przygotowana i otwarta wiosną 1998 r. staraniem Zarządu Parków Krajobrazowych w Przemyślu. Rozpoczyna się od przystanku PKS w centrum Horyńca-Zdroju i tu też się kończy. Prowadzi przez tereny położone na północny wschód od Horyńca-Zdroju, przez Miasteczko i Las Puchary do kaplicy w Nowinach Horynieckich, skąd wraca do Horyńca. Na trasie ścieżki znajduje się 6 przystanków oznakowanych tablicami, na których umieszczono informacje dotyczące okolicznego środowiska przyrodniczego. Ścieżka oznakowana jest biało-czerwonymi kwadracikami i na odcinku od klasztoru Franciszkanów do kaplicy w Nowinach Horynieckich, pokrywa się z przebiegiem szlaku turystycznego im. Brata Alberta (znaki zielone).

Od centrum Horyńca-Zdroju ścieżka biegnie drogą w kierunku Werchraty (ul. Wojska Polskiego), do części zwanej Miasteczko i klasztoru Franciszkanów. Od osiedla kieruje się wiejską drogą na północny wschód, mija płytką dolinkę i wchodzi w las zwany Puchary. Początkowo prowadzi utwardzoną drogą leśną, do jej ostrego załomu. Tu skręca w prawo i dalej podąża leśnymi drózkami. Mija podmokły las olszynowy pełen mokradeł i wodnych zastoisk. W okolicy 60-letnie olchy czarne, dorodne buki i graby, a w runie bogactwo różnych gatunków roślin pospolitych jak i chronionych. Dalej prowadzi krajem lasu i łąk, a potem znowu wchodzi w las porastający obszerną wysoczyznę wzniesioną 280 - 310 m. W otoczeniu piękny drzewostan bukowy o charakterze podgórskiej buczyny karpackiej, przemieszany z sosną, brzozą i grabem. Ścieżka doprowadza do linii kolejowej Jarosław - Hrebenne i małej dolinki ze strugą krystalicznie czystej wody potoku Słotwina. Dróżka przechodzi pod wiaduktem kolejowym. Po przeciwnej stronie urokliwy zakątek tzw. Słotwina. U podnóża zalesionego wzniesienia Buczyzna, w charakterystycznej niecce, mała polanka, na jej skraju kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich, będąca od wieków miejscem szczególnego kultu. Na zboczach niecki wybija kilka silnych źródeł tworzących typowe dla Rostocza wywierzysko.

Ścieżka skręca na południowy zachód i wprowadza ponownie w kompleks leśny Puchary. Po około 3 km dociera do drogi Horyniec-Zdrój - Nowiny Horynieckie. Na skraju lasu drewniany krzyż zwany Jeleń, z wyrzeźbioną w drewnie głową jelenia. Według podania, podczas jednego z polowań król Jan III Sobieski, miał tu zastrzelić okazałego jelenia. Tu

kończy się wędrówka przez lasy. Znaki wiodą dalej drogą do Horyńca Zdroju (około 2 km). Ścieżka ma długość około 10 km i terenowo jest bardzo łatwa, doskonale nadaje się do przejazdu rowerem. Na jej przejście potrzeba 3-4 godziny.

Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Dębisko-Kruszyna” - trasa rozpoczyna się w Horyńcu-Zdroju i obejmuje 10 przystanków na których możemy zwiedzić kaplicę zdrojową pw. bł. Jakuba Strzemię, zespół cerkiewny pw. św. Paraskewii w Radrużu, klasycystyczny budynek dawnego teatru dworskiego Ponińskich, krzyż upamiętniający pozyskanie pięknego jelenia byka przez króla Jan III Sobieskiego. Ponadto na szlaku zobaczymy zbiornik wodny na rzece Radrórze z bogactwem płazów i roślinności wodnej oraz naturalne zbiorowiska grądu wysokiego i subkontynentalnego boru sosnowo dębowego.

Szlak im. św. Brata Alberta został wyznaczony w 1990 r., odnowiony i częściowo zmieniony

w 1998 r. Prowadzi przez najpiękniejsze okolice tej części Roztocza i miejsca upamiętnione pobytem św. Brata Alberta oraz siostry bł. Bernardyny Jabłońskiej. Szlak im. Brata Alberta rozpoczyna się w Horyńcu Zdroju i wiedzie przez Dziewięcierz, Werchratę, Monasterz, Wielki dział i Jacków Ogród do Narola. Znakowany jest kolorem zielonym.

Pustelnia Brata Alberta w Monasterzu, 2019r.

Całkowita długość szlaku wynosi około 43 km, a czas potrzebny na jego przejście zamyka się w granicach 12 - 14 ! godzin. Odcinek szlaku znajdujący się w granicach gminy, od Horyńca - Zdroju do Monasterza, ma długość około 23 km. Na jego przejście potrzeba 7-8 godzin.

Szlak po bunkrach Linii Mołotowa

Linia Mołotowa to liczący 1300 km pas radzieckich umocnień, budowany w latach 1940–1941 wzdłuż linii demarkacyjnej, która stanowiła nową granicę państwową między Związkiem Radzieckim a III Rzeszą. Na terenie gminy Horyniec-Zdrój linia z umocnieniami ma długość 52,2 km. Fortyfikacje w rejonie Horyńca - Zdroju należały do Raworuskiego Rejonu Umocnionego. Składały się na nie okopy, rowy przeciwczołgowe, zasieki przeciwpiechotne, schrony ziemno-drewniane i żelbetonowe. Do naszych czasów, jako zabytki, przetrwały tylko schrony żelbetonowe. Szlak Linii Mołotowa znajduje się na trasie niebieskiego szlaku turystycznego. W granicach gminy Horyniec-Zdrój zachowane są zgrupowania betonowych schronów w rejonie:

- wzniesienia Hrebcianka w pobliżu Polanki Horynieckiej i Starego Brusna,
- Nowego Brusna ,
- Podemszczyzny,
- Dziewięcierz - Sopotu.

W sumie na terenie gminy zachowanych jest 23 betonowych schronów bojowych. Schrony stanowią obiekty 2-3-kondygnacyjne. Wyposażone były pierwotnie w 1-2 działa oraz 1-6 ciężkich karabinów maszynowych. Jeden z bunkrów jeszcze do 1997r. posiadał dobrze zachowaną armatę radziecką zabraną do Muzeum Wojska Polskiego. Bunkry stanowiącą współcześnie przykład fortyfikacyjnej sztuki obronnej z połowy XX w.

Terenowy szlak rowerowy „Nad Brusienką” - Czerwony szlak rowerowy "Nad Brusienką" to licząca 30 kilometrów, dość trudna trasa rowerowa. Szlak jest wybitnie terenowy, biegnie gruntowymi, a miejscami silnie piaszczystymi, leśnymi drogami. Ogólny przebieg szlaku: Horyniec-Zdrój, stacja kolejowa (0,0 km) - Podemszczyzna (6,7 km) - Stare Brusno (11,8 km) - Nowe Brusno (13,6 km) - Polanka Horyniecka (14,1 km) - Nowiny Horynieckie (25,6 km) - Horyniec-Zdrój/Miasteczko, klasztor (29,9 km).

Atrakcje na szlaku:

1. Horyniec Zdrój - park zdrojowy, klasztor, kościół
2. Linia Mołotowa - schrony bojowe

3. Stare Brusno, Nowe Brusno, Polanka Horyniecka - cerkwie, stare cmentarze grekokatolickie
  4. Nowiny Horynieckie - cudowne źródło, kapliczka Matki Boskiej, "Świątynia Słońca"
  5. Liczne krzyże bruśnieńskie na cmentarzach i przy drogach
  6. Widoki.
- Szlak dla miłośników kolarstwa górskiego i jazdy typu offroad. Szlak o szczególnych walorach dziedzictwa kulturowego.

2.4 Zabytki

Do rejestru zabytków wpisanych jest 35 obiektów będących częścią zespołów zabytkowych, bądź pojedynczymi obiektami.

Ochroną prawną poprzez wpis do rejestru na terenie gminy Horyniec-Zdrój objęte są następujące obiekty: zespół kościelno-klasztorny oo. Franciszkanów oraz cerkiew gr.-kat. (ob. część kościoła par.) w Horyńcu - Zdroju, kaplica w Nowinach Horynieckich, 4 zespoły cerkiewne z drewnianymi cerkwiami (Nowe Brusno, Prusie, Radruż – dwie drewniane cerkwie), pozostałości klasztoru Bazylianów w Monasterzu, 1 cmentarz rzymskokatolicki wraz z kaplicą – mauzoleum rodziny Ponińskich (Horyniec), 1 cmentarz wojenny żołnierzy polskich poległych w 1918 i 148 roku, 9 cmentarzy grekokatolickich (Dziwęcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Podemszczyzna, Prusie, Radruż (2), Stare Brusno, Werchrata), zespół pałacowy wraz z parkiem w Horyńcu-Zdroju, park zdrojowy w Horyńcu - Zdroju oraz Pomnik Niepodległości w Nowym Bruśnie.

Zwiedzanie wszystkich obiektów jest ogólnodostępne i nieodpłatne, z wyjątkiem zespołu cerkiewnego w Radrużu, którego opiekunem jest Muzeum Kresów w Lubaczowie. Opłaty za zwiedzanie obiektu są symboliczne, zespół można zwiedzać przez siedem dni w tygodniu.

Zabytki architektury sakralnej

W zasobie obiektów zabytkowych gminy naczelne miejsce zajmują budowle sakralne – kościoły rzymskokatolickie oraz liczniejsze cerkwie grekokatolickie – drewniane i murowana, charakterystyczne dla wielowyznaniowych tradycji jego mieszkańców.

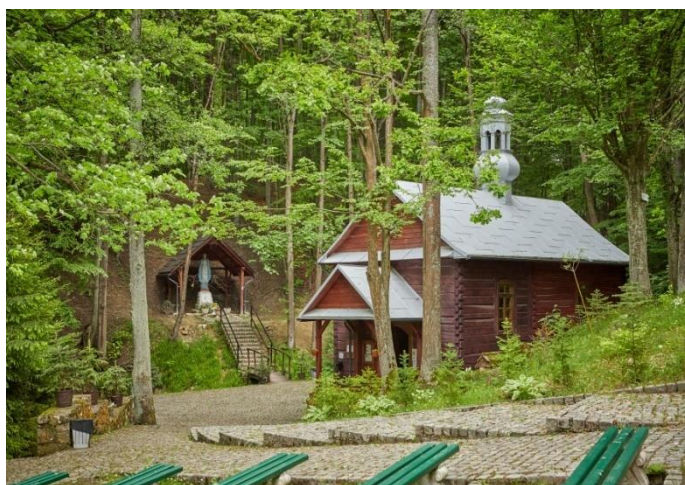
Zespół klasztorny oo. Franciszkanów w Horyńcu - Zdroju. Budowę kościoła w Horyńcu rozpoczęto w 1703 r. z inicjatywy Piotra Felicjana Telefusa, ukończono w 1758 r. dzięki fundacji Mikołaja Stadnickiego. W rok później wybudowano przylegający do kościoła klasztor Franciszkanów. Barokowy kościół jest jednonawowy, z nieco węższym prezbiterium zamkniętym prostokątnie ze ściętymi od wschodu narożnikami. Najbardziej dekoracyjnie opracowana jest fasada kościoła rozcłonkowana pilastrami i zamknięta trójkątnym szczytem

z wieżyczką. Wyposażenie głównie neobarokowe z III ćw. XIX w. z elementami z wieku XVIII., m.in. z cenną rokokową figurą patronki świątyni-Matki Bożej Niepokalanie Poczętej wykonaną w środowisku lwowskim.

Kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich

położona jest w śródlęśnej dolinie. Jest to znane miejsce kultu religijnego, które powstało w miejscu objawienia Matki Boskiej trójce pastuszków 12 czerwca 1636 r. Obecna drewniana kapliczka, wielokrotnie odnawiana, pochodzi z XIX w., a w 2002 r. została rozbudowana. W środku

kaplicy bije cudowne źródło, a wodzie przypisuje się działanie uzdrawiające, zwłaszcza w chorobach oczu. W ołtarzu znajduje się łaskami słynąca figura Matki Bożej Niepokalanego Poczęcia wyrzeźbiona w drewnie lipowym. Warto zobaczyć również znajdujące się w pobliżu kaplicy dwie małe kapliczki: św. Antoniego Padewskiego i św. Franciszka oraz kamienna figura Matki Boskiej z 1943 r. W najbliższym otoczeniu kaplicy, a także na okolicznych wzgórzach bije wiele silnych źródeł.

Cerkwie

Wśród cerkwi znajdujących się na terenie gminy Horyniec-Zdrój wyróżnia się **cerkiew pw. Św. Paraskewy w Radrużu**, która w 2013 r. została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa

UNESCO w ramach wpisu *Drewnianych cerkwi w polskim i ukraińskim regionie Karpat* (wpis

transgraniczny seryjny obejmujący 16 świątyń z terenu Polski i Ukrainy). W roku 2017 zespół cerkiewny otrzymał status Pomnika Historii na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Cerkiew gr.-kat. pw. św. Paraskewy w Radrużu (obecnie filia Muzeum Kresów w Lubaczowie) wzniesiona w IV. ćwierci XVI w. o konstrukcji zrębowej. Reprezentuje starszy wariant cerkwi typu halickiego. Zespół cerkiewny położony na wzniesieniu składa się z cerkwi otoczonej zabytkowym cmentarzem (najstarsze nagrobki z 1682 r.), drewnianej dzwonnicy o konstrukcji słupowo-ramowej, kamiennego muru z dwiema bramami oraz parterowego kamiennego budynku kostnicy. Świątynia ma plan trójdzielno-podłużny i jednokopułową bryłę. Wokół cerkwi wydatne soboty wsparte na występujących belkach zrębu i słupkach. Na ścianie ikonostasowej i w sanktuarium polichromia z 1648 r. W 1699 r. zamontowano nowy ikonostas o odrębnej konstrukcji. Jest to jedna z najcenniejszych i najstarszych drewnianych cerkwi w Polsce, a kunszt jej wykonania świadczy, że wybudowana została przez zawodowych mistrzów doświadczonych w sztuce ciesielstwa późnogotyckiego.

W miejscowości Radruż znajduje się także drugi drewniany zabytkowy obiekt sakralny – **dawna cerkiew greckokatolicka pw. św. Mikołaja**, obecnie użytkowana jako kaplica rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Śnieżnej. Świątynia wybudowana została w latach 1930-1931. Do II wojny światowej pełniła funkcję kaplicy filialnej należącej do parafii św. Paraskewy w Radrużu.

Cerkiew usytuowana jest w południowej części osady, na lewym brzegu potoku Radrużka, na niewielkim wzniesieniu. Jest świątynią orientowaną, wzniesioną w konstrukcji zrębowej na kamiennej podmurówce. Posiada trójdzielny rzut z nawą główną na planie kwadratu, sanktuarium prostokątnym zamkniętym trójbocznie i babińcem na rzucie prostokąta. Jest to cerkiew trójdzielna, jednokopułowa z kopułą nad nawą wzniesioną na ośmiobocznym bębnie, który zwieńczony jest cebulastą sygnaturką. Ściany nawy, sanktuarium i babińca osłonięte daszkiem okapowym – poniżej niego ściany oszalowane pionowo deskami, powyżej – kryte są gontem. Pokrycie dachów stanowi blacha. Świątynia reprezentuje uproszczony typ trójprzestrzennej cerkwi unickiej o cechach charakterystycznych dla ukraińskiego stylu narodowego, z centralnie usytuowaną nawą przykrytą ośmioboczną kopułą z latarnią.

Drewniana cerkiew grekokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w **Prusiu** (obecnie kaplica rzymskokatolicka) wraz z towarzyszącą jej dzwonnica wybudowane zostały w 1887 r. Świątynia konstrukcji zrębowej posiada tradycyjny układ trójdzielny. Nawa nakryta jest ośmioboczną kopułą zwieńczoną latarnią, babiniec i prezbiterium nakrywają dachy dwuspadowe. Wewnątrz nawa poszerzona jest o boczne aneksy. Wnętrze zdobi bogata polichromia figuralno-ornamentalna z czasów budowy świątyni i starszy ikonostas.

Dawna cerkiew grekokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy (obecnie kościół rzymskokatolicki pw. Jakuba Strzemię) w **Horyńcu - Zdroju** wybudowana została w 1818 r. z fundacji ówczesnych właścicieli – braci Stadnickich oraz księcia Aleksandra Ponińskiego – kolejnego właściciela. Świątynia stanęła na wzgórzu, w miejscu dwóch wcześniejszych drewnianych cerkwi. W 1947 r. cerkiew została przyjęta przez kościół rzymskokatolicki. W 1984 r. do starej świątyni dobudowano od strony prezbiterium (północnej) nową część.

Klasycystyczna kaplica, z czterokolumnowym portykiem podtrzymującym trójkątny tympanon z okulusem pośrodku stanowi front obecnej kaplicy. Nad wejściem do

kościół herb Stadnickich, Szreniawa. Stylistycznie architektura cerkwi kojarzy się z łacińskim obrządkiem. Jest to świetny przykład wpływów zachodniego kręgu kulturowego na architekturę cerkiewną. Na cmentarz przykościelny prowadzi trójarkadowa dzwonnica bramna z czasów budowy cerkwi.

Krzywe – cerkwisko, dzwonnica i cmentarz. W 1717 r. wybudowana tu została cerkiew pw. Opieki Przenajświętszej Bogurodzicy z inicjatywy Grzegorza Hryszewicza z Baszni– jej pierwszego proboszcza. Cerkiew spaliła się w 1895 r. i nie została już odbudowana. Do dzisiaj pozostała drewniana dzwonnica z XIX w. i niewielki cmentarz.

Cerkiew greckokatolicka pw. św. Paraskewy w **Nowym Bruśnie** (obecnie nieużytkowana)wzniesiona została w 1713r.

Cerkiew usytuowana jest na łagodnym wyniesieniu, na skrzyżowaniu głównej drogi wiejskiej z dawnym traktem do Horyńca. Przy północno-zachodnim boku świątyni usytuowana była niegdyś drewniana dzwonnica, wzniesiona na początku XVIII w., rozebrana w latach 50. Obok sanktuarium zlokalizowane są dwa kamienne krzyże nagrobne (XVIII/XIX w.). Dawny cmentarz usytuowany jest na południe od cerkwi. Zachowały się na jego terenie liczne krzyże i figury nagrobne wykute w warsztatach kamieniarskich sąsiedniego Brusna Starego. Na uwagę zasługują również interesujące w formie nagrobki kolonistów józefińskich (1 poł. XIX w.) z pobliskiej osady Deutschbach, założonej w 1785r. (ob. Polanka Horyniecka).

Werchrata - pozostałości zespołu klasztoru Bazylianów

Początkowo był to klasztor prawosławny a później grekokatolicki. Powstał na gruntach ofiarowanych przez mieszkańców Werchraty i Monasterza. Istniał do 1806 r. kiedy to z nakazu władz austriackich został zlikwidowany. Zabudowania klasztorne popadły w ruinę i niszczały. Pozostała drewniana cerkiew z 1680 r. bardzo piękna i stała do lat powojennych. Po wysiedleniu mieszkańców i ona uległa zniszczeniu i około 1951 r. została zburzona bądź spalona. W cerkwi znajdowała się ikona Matki Bożej zwanej Werchracką. W 1810 roku została zabrana przez mnichów do klasztoru w Krechowie (Ukraina). Wzgórze klasztorne otacza kamienny mur. Wewnątrz murów znajdują się pozostałości głębokich sklepionych piwnic z resztkami kamiennych portali, drążona w skale studnia i mały cmentarzyk z I wojny światowej. Nieopodal wzgórza znajduje się kapliczka upamiętniająca istnienie tu w latach 1891-1905 pustelni św. Brata Alberta Chmielowskiego.

Ponadto w dwóch miejscowościach gminy – w Dziewięcierzu i Podemsczyźnie znajdują się cerkwiska.

Obiekty architektury rezydencjonalnej

W zabytkowej zabudowie Horyńca-Zdroju wyróżnia się skalą tzw. **pałac Ponińskich**. Początki pierwszego założenia dworskiego w Horyńcu sięgają połowy XVII w. Dwór wybudowany został dla Piotra Felicjana Telefusa, podczaszego halickiego i był to parterowy budynek z piętrowym ryzalitem

na osi. Z tego czasu zachował się marmurowy portal w sieni łączony stylistycznie przez badaczy z obramieniami w zamku Koniecpolskich w Podhorcach. Dwór ten został rozbudowany i przekształcony w latach 1905-1912 z inicjatywy właściciela Aleksandra Ponińskiego wg częściowo zrealizowanego projektu architekta Teodora Talowskiego. Pierwotny dwór podwyższono o jedno piętro i dobudowano skrzydło boczne. Eklektyczna

realizacja tej przebudowy łączy w sobie neogotyckie z neorenesansem. Uwagę zwraca charakterystyczna kamienna fasada z centralnie umieszczonym kolumnowym portykiem, wykuszem zwieńczonym herbem Ponińskich – Łódzia oraz wspomniany marmurowy XVII-wieczny portal we wnętrzu. Po pożarze w 1946r. pałac odbudowano. Zmieniono przy tym nieco formę zewnętrzną, gruntownie przebudowując wnętrza. Obecnie budynek jest własnością prywatną i użytkowany jest jako sanatorium. W sąsiedztwie zachowały się XIX-wieczne budynki dawnego folwarku. W otoczeniu pałacu park z dwoma stawami.

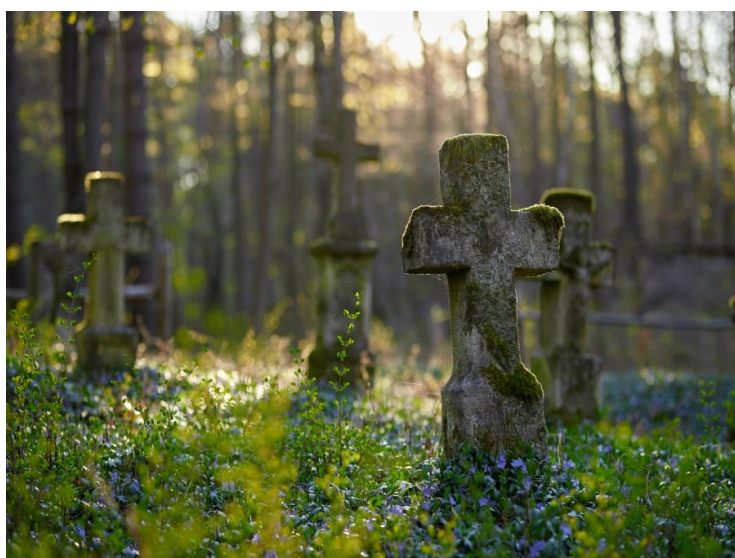
Teatr dworski w Horyńcu Zdroju był elementem założenia pałacowego. Wybudował go w latach 1843-1846 Leander Piotr Poniński, na

życzenie syna Ludwika Nikodema – Miłośnika teatru. W okresie świetności grywały w nim zespoły z Wiednia i Lwowa. Budynek był dwukrotnie niszczone, podczas I wojny światowej i w 1946 r. przez UPA. Odbudowę zakończono dopiero w 1973 r. O dawnej świetności gmachu przypomina klasycystyczna fasada z czterema jońskimi pilastrami i herbem Ponińskich Łódzia w szczycie, na którym widoczne są ślady wojennych zniszczeń. Obecnie w teatrze mieści się Gminny Ośrodek Kultury -organizator słynnych Biesiad Teatralnych – Przeglądów Teatrów Małych Form.

Cmentarze

Na terenie gminy znajduje się łącznie 17 cmentarzy - w tym:

- 9 cmentarzy greko-katolickich w: Krzywem, Podemsczyźnie, Nowym Bruśnie, Starym Bruśnie, Dziewięcierzu, Prusiu, Werchracie i 2 w Radrużu - 4 cmentarze wojenne z okresu I wojny światowej w: Nowym

Bruśnie, Nowinach Horynieckich, Werchracie i Monastyrze (w obrysie b. klasztoru OO.

Bazylianów)

- 2 cmentarze epidemiczne w Nowym Bruśnie (1914-15r.) i Podemszczyźnie (z pół. XIX w.)- 2 cmentarze katolickie w Nowym Bruśnie i Horyńcu.

Cmentarz grekokatolicki w m. Krzywe

Cmentarz grekokatolicki, położony na uboczu w lesie, dawniej przy głównej drodze. Na terenie cmentarza znajdują się częściowo zachowane nagrobki. Od strony zachodniej nagrobek Marii Roberty z Jackowskich Kislinger właścicielki dóbr Krzywe. Na terenie cmentarza położona dzwonnica drewniana, wzniesiona w 1 połowie XIX wieku. Dzwonnica wraz z nagrobkami stanowi pozostałość po dawnym zespole cerkiewno – cmentarnym założonym w 1 połowie XIX stulecia. Budynek reprezentuje typ dzwonnicy z częścią bramną w przyziemiu.

Cmentarz grekokatolicki w Dziewięcierzu

Cmentarz usytuowany przy drodze między przysiółkami Dziewięcierz-Dolina i Dziewięcierz-Moczary. Założony na planie prostokąta. Ogrodzony płotem betonowym. Na rozległym dziewięcierskim cmentarzu zachowało się wiele zabytkowych nagrobków, wśród których wyróżnia się okazały /z czarnego marmuru/ pomnik Józefa Czechowicza zmarłego w 1875r. proboszcza miejscowej parafii grekokatolickiej. Ciekawostką jest liczący kilka grobów z lat 1946-47 mały cmentarzyk. Powstał on w czasie gdy przez kilka powojennych lat oba cmentarze dzieliła granica państwowa z byłym ZSSR.

Dwa cmentarze w Radrużu

Zlokalizowane w pobliżu zespołu cerkiewnego pw. Św. Paraskewy – wpisane do rejestru zabytków. Radruż - cmentarze o pow. 0,55 ha i 0,16 ha usytuowane są w pobliżu cerkwi po obu stronach drogi wraz z fragmentem murowanego ogrodzenia o nieczytelnych układach, zawierających nagrobki w formie krzyży oraz rzeźbę nagrobną i bogaty drzewostan. Są cennym zbiorowiskiem bruśnieńskich wyrobów kamieniarskich.

Cmentarz grekokatolicki w Podemszczyźnie

Cmentarz usytuowany na północ od wsi przy drodze do Nowego Brusna. Założony na planie wydłużonego prostokąta o pow. ok .0,45 ha na lekkim wzniesieniu. Teren porośnięty drzewami i krzewami. Cmentarz założony został w 2 połowie XIX w. Zachowało się ok. 200 nagrobków, datowanych na koniec XIX i początek XX w. pochodzących z tzw. kamieniarki

bruśnieńskiej o różnych formach, z których najstarszymi są proste, kamienne krzyże pokryte inskrypcjami. Licznie występują tu krzyże na cokołach oraz nagrobki figuralne.

Cmentarz greckokatolicki w Prusiu

Cmentarz greckokatolicki w Prusiu znajduje się w środku wsi naprzeciw drewnianej cerkwi. Założony na planie prostokąta z aleją pośrodku. Utworzony w I połowie XIX w. Zachowało się w nim ok.40 nagrobków reprezentujących głównie „kamieniarkę bruśnieńską” Przeważają nagrobki w formie kamiennych krzyży, z wyrytymi inskrypcjami oraz tzw. ”figury” tj. krzyże ozdobione rzeźbami figuralnymi z początku XX w.

Cmentarz greckokatolicki w Nowym Bruśnie

Charakteryzują go pomniki wykonane przez artystów - kamieniarzy bruśnieńskich. Cmentarz greckokatolicki wraz ze znajdującą się nieopodal cerkwią tworzą unikatowy zespół cerkiewno-cmentarny.

Cmentarz w Starym Bruśnie

Cmentarz znajduje się w lesie, nieopodal miejsca, w którym niegdyś istniała wieś Stare Brusno. Znajdują się tu dziesiątki kamiennych nagrobków z początków XIX wieku. Są tu prymitywne ciosane krzyże oraz bogato rzeźbione, artystyczne nagrobki, będące wspaniałym przykładem rozwoju wytwórczości bruśnieńskich kamieniarzy .

Cmentarz rzymskokatolicki i grekokatolicki – Werchrata

Znajdują się tu mogiły żołnierzy poległych w 1939r. oraz groby mieszkańców poległych z rąk UPA. Wschodnia część cmentarza posiada liczne nagrobki zabytkowe pochodzące z tzw. kamieniarki bruśnieńskiej. Można zauważyć wyraźną granicę przebiegającą pomiędzy nagrobkami Ukraińców i Polaków.

Cmentarz w Horyńcu-Zdroju.

W starszej części cmentarza znajduje się wiele interesujących krzyży, figur i nagrobków, wykonanych przez artystów z ośrodka kamieniarskiego w Bruśnie Nowym. Nad nekropolią dominuje kaplica-mauzoleum Ponińskich, powstała na początku XX w. według projektu Teodora Talowskiego. W kwaterze wojennej stoi pomnik z 1928 r., wykonany przez Grzegorza Kuźniewicza, poświęcony pamięci żołnierzy poległych podczas walk polsko-

ukraińskich w latach 1918-1919. Obelisk obok upamiętnia żołnierzy poległych w 1946 r. w walkach z UPA.

**WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU PODKARPACKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW W PRZEMYŚLU - GMINA HORYNIEC – ZDRÓJ**

<u>HORYNIEC - ZDRÓJ</u>			
L.p.	Nazwa zabytku	Nr wpisu do rejestru	Nr działki ewidencyjnej
1.	Cmentarz Wojenny - Mauzoleum Wojenne - Pomnik Wolności	A-961 (19.09.1990)	1892
2.	Cmentarz komunalny , k. XVIII w - Dwie bramy wejściowe 1 poł. XIX w. - Nagrobek Anieli z Ropskich Jaskulskiej; - Nagrobek z żeliwnym krzyżem; - Zespół nagrobków - kaplica – mauzoleum rodziny Ponińskich, pocz. XX,	A-159 (03.11.1986) A-1382 (19.02.2016) B-896 (26.02.2018) B-896 (26.02.2018) A-159 (03.11.1986) A-159 (03.11.1986)	1892
3.	Zespół klasztorny Franciszkanów 2 poł. XVIII, - kościół p. w. Niepokalanego Poczęcia NMP - klasztor	A-292 (31.10.1949)	1987 1206 1207
4.	Dawna kaplica dworska – obecnie część Kościoła p.w. bł. Jakuba Strzemię	A-32 (20.06.2001)	1878
5.	Teatr Dworski	A-198 (29.05.1968)	2292/2
6.	Zespół Pałacowy - Parkowy - pałac, XVII, 1905-12, po 1962 - oficyna, XIX - park pałacowy, pocz. XIX	A-1585 (11.07.1991)	2374
7.	Park Zdrojowy XIX/XX, 1920	A-548 (8.04.1993)	1359 1876 1861/1
<u>RADRUŻ</u>			
1.	Zespół cerkwi greko-kat. p. w. św. Paraskewii, XVI-XIX, - cerkiew, drewniana, 1583 - dzwonnica, drewniana, XVII - cmentarz cerkiewny - 2 cmentarze greko-kat., obok cerkwi - dom diaka, XVII-XIX - ogrodzenie z bramami, XVII - budynek „Proświta”, 1930 - otoczenie zespołu	A-435 (10.05.1960 i 15.12.1986) A-421 (14.06.2010) A-421 (14.06.2010) A-421 (14.06.2010) A- 912 (08.10.2012)	235 177 232 171/4 175/1 235 235 235 235
2.	Elementy wyposażenia oraz polichromia cerkwi p.w. św. Paraskewii	B-475 (23.11.2011)	235
3.	Elementy wyposażenia cerkwi p.w. św. Paraskewii	B-544 (02.08.2012)	235
4.	Cerkiew greckokatolicka p. w. św. Mikołaja, ob. kaplica rzymskokatolicki p. w. Matki Boskiej Śnieżnej w Radrużu, 1930-31	A-33 (22.08.2001)	261
<u>DZIEWIĘCIERZ</u>			
1.	Pozostałości zespołu cerkiewnego poł. XVIII w Dziewięcierzu-Moczarach: - fundamenty cerkwi p. w. Podniesienia Krzyża, 1837039	A-1416 (12.08.2016)	171

	- pozostałości budynku kostnicy, poł. XVIII - pomnik misyjny, 1927 - cmentarz cerkiewny - ogrodzenie z 2 bramami i 4 kapliczkami, mur., poł. XVIII		
2.	Cmentarz gr.-kat. Obecnie komunalny w Dziewięcierzu	A-1281 (12.09.1990)	171
<u>WERCHRATA</u>			
1.	Cmentarz gr.-kat. w Werchracie	A-371 (10.09.1990)	
2.	Pozostałości dawnego klasztoru Bazylianów w nieistniejącej miejscowości Monastyr, ob. Werchrata - piwnice - ogrodzenie z bramami - cmentarz wojenny z I wojny światowej - cmentarz ukraiński	A-1513 (02.08.1993)	708/1 708/2
<u>NOWINY HORYNIECKIE</u>			
1.	Kaplica drewniana p. w. Świętego Antoniego z otoczeniem leśnym	A-40 (21.09.2001)	673
<u>NOWE BRUSNO</u>			
1.	Pomnik Niepodległości w Nowym Bruśnie	A-1224 (18.02.2014)	2565/21 2565/2
2.	Zespół Cerkiewno – cemntarny w Nowym Bruśnie (cerkiew, cmentarz, starodrzew)	A-1771 (15.12.2022)	365 364
3.	Zagroda nr 19: - dom, drewniany, k. XIX - budynek gospodarczy, drewniany, ok. 1920	A-1441 (10.02.2017)	364 365
4.	Cmentarz gr.-kat w Starym Bruśnie, 1 poł. XIX w.	A-167 (15.12.1986)	183
<u>PRUSIE</u>			
1.	Cerkiew gr.-kat., ob. kościół rzym.-kat., drewniana, 1888 Dzwonnica drewniana	A-243 (19.08.1987)	206
2.	Cmentarz gr.-kat. w Prusiu, 1 poł. XIX w.	A-391 (21.10.1990)	263
<u>KRZYWE</u>			
1.	Drewniana dzwonnica cerkiewna wraz z cmentarzem gr.-kat. w miejscowości Krzywe	A-134 (7.11.2005)	123
<u>PODEMSZCZYŻNA</u>			
1.	Cmentarz greko-kat., 2 poł. XIX	A-394(29.12.1990)	26

2.5 Kultura

Dzisiejszy Gminny Ośrodek Kultury był dawniej typowym teatrem dworskim. Zbudował go w latach 1843-1846 Leander Poniński, na życzenie syna Ludwika Nikodema – wielkiego miłośnika teatru. Budynek ten powstał, jak później stwierdzono, w okresie najświetniejszego rozwoju Horyńca, czyli przynależności miejscowości do Ponińskich. Późno klasycystyczny budynek teatru, o czym świadczy fasada z czterema jońskimi pilastrami i herb Ponińskich – Łódzia, spełniał swą funkcję do końca XIX wieku. Warto wspomnieć, że posiadał salę o dwóch piętrach i był obok teatru w Radzynie zbudowanego przez księcia Augusta Sułkowskiego w 1770 r. i teatru w Pomarańczarni w Łazienkach powstałego z inicjatywy Stanisława Augusta Poniatowskiego trzecim z kolei obiektem tego typu na ziemiach polskich. W jego okresie świetności gościły najlepsze zespoły między innymi z Wiednia i Lwowa, które uprzyjemniały pobyt gościom w Horyńcu.

Działalność teatralna w Horyńcu wznowiła się w połowie lat siedemdziesiątych XX

wieku. Wtedy to E.A. Smuk, pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Przemyśle, wyszedł z propozycją organizacji Przeglądu Amatorskich Zespołów Teatralnych Małych Form województwa przemyskiego i województw sąsiednich. Impreza miała na celu wzbogacenie form życia kulturalnego na wsi. Do tego przedsięwzięcia idealnie nadawał się nowo odrestaurowany teatr w Horyńcu. Biesiada Teatralna, bo tak to nazwano, odbywa się corocznie w styczniu lub w lutym. Jest jednym z najstarszych w kraju ogólnopolskich festiwali, pierwsza odbyła się dokładnie w 1976. Każdą imprezę kończy prezentacja laureatów,

połączona z rozdaniem nagród: za dokonania zespołowe - Rogów Myśliwskich Króla Jana - złotego, srebrnego i brązowego (ich nazwa wywodzi się stąd, że do Horyńca na polowania często przyjeżdżał król Jan III Sobieski ze swoich rezydencji w Podhorcach i Żółkwi) oraz Mis Borowiny za dokonania indywidualne. Także złotej, srebrnej i brązowej (ich nazwa pochodzi od misy przedniej horynieckiej borowiny, podobno najsukuteczniejszej na świecie). Biesiada Teatralna w Horyńcu-Zdroju, jeden z najstarszych i najbardziej znanych ogólnopolskich przeglądów małych form teatralnych, od lat promuje najlepszych amatorów, a przede wszystkim młodych pasjonatów Melpomeny. Na horynieckiej scenie pierwsze kroki stawiało wielu znanych dziś aktorów teatralnych i kabaretowych. Występy młodych artystów oceniają zawsze wyśmienici jurorzy, wśród nich Aleksander Bardini, Agnieszka Osiecka, Jonasz Kofta, Anna Chodakowska, Gabriela Kownacka, Adam Kreczmar, Olgierd Łukaszewicz, Jan Peszek, Joanna Szczepkowska, Kazimierz Kaczor. Jeden z nich, krakowski aktor Piotr Cyrwus, znany m.in. z roli Ryszarda w serialu "Klan", powiedział PAP, że horyniecka impreza zachwyca przede wszystkim różnorodnością materiału - od antycznych twórców, poprzez współczesnych klasyków, po spektakle autorskie.

Gminny Ośrodek Kultury jest w obecnej chwili instytucją samorządową, której teren działania pokrywa się z terytorium gminy. Pomaga jednocześnie ponad 100 osobom w rozwijaniu rozmaitych talentów i umiejętności poprzez działalność kółek i zespołów artystycznych.

Najważniejsze kulturalne imprezy cykliczne

Ogólnopolska Biesiada Teatralna w Horyńcu Zdroju – Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form "Biesiada Teatralna" jest spotkaniem amatorskich zespołów teatralnych małych form - teatrów dramatycznych, kabaretów, teatrów wizji i ruchu, poezji, monodramów - z całej Polski. Wszystkie rywalizują o główne nagrody: "Złoty

Róg Myśliwski Króla Jana" i "Złotą Misę Borowiny". To jeden z najstarszych w kraju festiwali amatorskich zespołów teatralnych małych form (pierwsza biesiada odbyła się w 1976 r.), który cieszy się olbrzymim zainteresowaniem, a o udział w nim zabiegają najlepsze w kraju teatry amatorskie. Dodatkowym atutem jest profesjonalne jury – znani aktorzy, reżyserzy i krytycy teatralni, którzy prowadzą warsztaty i specjalistyczne konsultacje. Biesiada na początku miała zasięg regionalny, obejmujący województwo przemyskie i okolicę. W roku 1991 nastąpił potężny przełom. W Horyńcu, pojawił się duet jurorów z najwyższej krajowej półki teatru, Agnieszka Osiecka i Aleksander Bardin. Wtedy Horyniec wystrzelił z rangą swojej imprezy do jednych z najważniejszych wydarzeń teatralnych w kraju. Od tego momentu zaczęły w Horyńcu, co roku pojawiać się gwiazdy teatru. Jan Nowicki, Jan Peszek, Olgierd Łukaszewicz, a także w roku 2013 Edward Linde-Lubaszenko.

Horyniec – Zdrój ART FESTIWAL

Festiwal pogranicza sztuk na pograniczu kultur, tak najkrócej można opisać festiwal w Horyńcu – Zdroju. To określenie dobrze oddaje ideę festiwalu, która wyróżnia go na tle innych i naturalnie wpisuje się w krajobraz, położenie – południowo-wschodnią i mitotwórczą topografię, inspirującą

wyobraźnię artystów w przeszłości i współcześnie. Architektura, magiczne pejzaże Roztocza i

Podkarpacia, sanatoryjno-uzdrowiskowy klimat, Park Zdrojowy i kawiarnia w stylu nostalgiczno-galicyjским, budynek dawnego Teatru Dworskiego z kameralną, ale także klimatyczną salą teatralną, stwarzają niezwykłą aurę miejsca i wyjątkowe warunki dla wydarzeń kulturalnoartystycznych. W Horyńcu – Zdroju literatura, muzyka i film przeplatają się ze sobą, tworząc oryginalną całość. Dzięki temu oferta programowa jest bardziej zróżnicowana i ciekawa, każdy poszukujący inteligentnej rozrywki, która nie tylko bawi, ale wzrusza i skłania do refleksji, znajdzie tu z pewnością coś dla siebie. Ta myśl przyświeca co roku organizatorom w pracy nad planem wydarzeń. Pragniemy, aby festiwal – przy zachowaniu swojej wakacyjnej i niezobowiązującej formuły, pełnił funkcję edukacyjną, był pretekstem do mówienia o ciekawych i ważnych twórcach polskiej kultury.

Festiwal podzielony jest na trzy części, Horyniec Muzyki, Horyniec Teatru i Horyniec Literatury, wydarzenia przeplatają się w ciągu dnia, tworząc bardzo ciekawą ofertę dla turystów, kuracjuszy i mieszkańców. W festiwal włączone są również spotkania autorskie dla dzieci oraz warsztaty plastyczne i teatralne dla młodzieży. Codziennie odbywają się również projekcje w ramach Starego Kina. Festiwal odbywa się od 2017 roku i ściąga znanych artystów Polskich. Do tej pory w Horyńcu – Zdroju w ramach Art Festiwalu pojawili się: Zbigniew Zamachowski, prof. Jerzy Bralczyk, Artur Andrus, Magdalena Kumorek, zespół raz Dwa Trzy, Artur Barciś, Krzysztof Wakuliński, Dominika Ostałowska, Teatr Klasyki Polskiej, Leszek Żądło, Joachim Mencil, Krzysztof Antkowiak, Włodzimierz Nahorny, Janusz Olejniczak, Andrzej Kotański, Marek Koterski, Szymon Majewski, Eustachy Ryłski, Józef Wilkoń, Michał Zabłocki, Adam Zagajewski i wielu innych.

3. Informacje finansowe

3.1 Finanse Gminy

Gospodarka finansowa Gminy Horyniec-Zdrój w 2022 roku realizowana była w oparciu o Uchwałę Budżetową Nr XXXVI.351.2022 uchwaloną przez Radę Gminy 21 stycznia 2022 r, która określała źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków.

Wykonanie budżetu Gminy Horyniec-Zdrój w wartościach globalnych za 2022 rok

przedstawia się następująco:

I. Dochody	33 274 429,71	II. Wydatki	33 601 040,04
III. Przychody	4 264 530,08	IV. Rozchody	1 228 184,00
Ogółem (I + III)	37 538 959,79	Ogółem (II + IV)	34 829 224,04

3.2 Dochody

Możliwości finansowe gminy podyktowane są wysokością osiągniętych przez nią dochodów.

W 2022 roku wykonanie dochodów w stosunku do planowanych pierwotnie wartości, kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	%
DOCHODY w tym:	33 400 421,27	33 274 429,71	99,62%
- dochody bieżące	28 714 981,01	28 917 402,16	100,70%
- dochody majątkowe	4 685 440,26	4 357 027,55	92,99%

Ważnym czynnikiem warunkującym samodzielność finansową gminy jest struktura dochodów budżetu. Wskaźnik struktury dochodów własnych informuje i potwierdza potencjał finansowy oraz samodzielność finansową gminy w kreowaniu oraz generowaniu dochodów własnych (czyli takich, na których pozyskanie samorządy mają wpływ, m.in.: podatki lokalne, dochody z mienia). Im niższy jest wskaźnik, tym większe uzależnienie jednostki samorządu terytorialnego od sytuacji budżetu państwa, koniunktury gospodarczej czy poziomu bezrobocia.

	Rodzaj dochodów	Wykonanie za rok 2020	Udział w dochodach ogółem w %	Wykonanie za rok 2021	Udział w dochodach ogółem w %	Wykonanie za rok 2022	Udział w dochodach ogółem w %
I.	Dochody własne	4 778 512,33	16,88%	5 506 356,63	20,00%	6 555 149,11	19,70%
1.	Podatki i opłaty lokalne (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opłata targowa)	2 623 998,96	9,27%	2 617 056,56	9,51%	2 648 431,06	7,96%

2.	Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (karta podatkowa, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych)	123 334,27	0,44%	92 940,28	0,34%	143 156,00	0,43%
3.	Dochody z mienia (sprzedaż majątku, najem i dzierżawa majątku, użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd)	593 099,84	2,10%	981 145,84	3,56%	1 077 916,66	3,24%
4.	Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	677 948,60	2,40%	747 666,68	2,72%	881 252,15	2,65%
5.	Opłata uzdrowskowa	370 239,70	1,31%	519 130,90	1,89%	750 429,30	2,26%
6.	Pozostałe dochody	389 890,96	1,38%	548 416,37	1,99%	1 053 963,94	3,17%
II.	Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	1 988 569,71	7,03%	2 293 518,57	8,33%	4 755 548,57	14,29%
1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 974 144,00	6,98%	2 277 660,00	8,27%	4 735 569,57	14,23%
2.	Podatek dochodowy od osób prawnych	14 425,71	0,05%	15 858,57	0,06%	19 979,00	0,06%
III.	Subwencje z budżetu państwa	7 857 946,00	27,77%	8 394 781,00	30,50%	8 299 215,00	24,94%
IV.	Dotacje celowe z budżetu państwa	8 224 112,34	29,06%	8 231 252,25	29,90%	6 629 030,42	19,92%
V.	Pozostałe dotacje i środki krajowe	3 958 178,95	13,99%	1 515 891,30	5,51%	6 380 539,37	19,18%
VI.	Środki na realizację programów unijnych	1 493 811,53	5,28%	1 584 791,49	5,76%	654 947,24	1,97%
	Ogółem dochody	28 301 130,86	100%	27 526 591,24	100%	33 274 429,71	100%

W gminie Horyniec-Zdrój podstawowa część dochodów pochodziła z subwencji i dotacji, czyli transferów bezpośrednio z budżetu państwa, które łącznie stanowiły w 2022 roku 44,86%. W latach poprzednich było to odpowiednio w 2021 roku - 60,40%, a w 2020 roku – 56,83%, chodów ogółem.

Dochody własne z tytułu podatków i opłat lokalnych, dochodów z mienia i innych opłat wyniosły: w 2022 - 19,70%, w 2021 – 20% w 2020 – 16,88% dochodów budżetowych ogółem.

Mimo odnotowanego wzrostu wpływów z opłaty uzdrowskowej, w roku 2022 nie uzyskano jeszcze poziomu dochodów z przed pandemii.

Drugą ważną grupą dochodów własnych gminy są udziały w podatkach budżetu państwa, czyli udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych. Są one w pełni konstruowane przez organy państwowe i władze samorządowe nie mają wpływu ani na wysokość stawek podatkowych, ani na zakres stosowanych ulg i zwolnień.

W roku 2022 w związku ze zmianami wprowadzonymi w ramach Polskiego Ładu, samorządy otrzymały dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku

dochodowego od osób fizycznych. Gmina Horyniec-Zdrój otrzymała dodatkowo kwotę 2 888 418,57 zł, co spowodowało, że w strukturze dochodów udziały w PIT wyniosły - 14,23%, w porównaniu z rokiem poprzednim, gdzie stanowiły – 8,27%.

Z punktu widzenia samodzielności samorządu, można stwierdzić, iż im wyższy jest w budżecie udział dochodów z tytułu dotacji i subwencji, zwłaszcza tych o charakterze celowym, tym niższy jest stopień samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody budżetu Gminy Horyniec-Zdrój przypadające na 1 mieszkańca.

Wyszczególnienie:	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców na 31. grudnia	4 670	4 612	4 534
Dochody ogółem na 1 mieszkańca	6060,20 zł	5 968,47 zł	7 338,87 zł
Dochody własne na 1 mieszkańca	1 23,24 zł	1 260,04zł	1 445,78 zł

3.3 Wydatki

Planowanie i realizacja wydatków to najtrudniejsze elementy konstrukcji i wykonania budżetu. W trakcie planowania główna trudność polega na wyborze optymalnej alokacji środków spośród wszystkich zgłaszanych potrzeb. W toku przygotowania budżetu występuje dokładnie ten sam problem co w przypadku decyzji ekonomicznej - nieograniczone potrzeby konkurują o ograniczone środki na ich realizację.

W 2022 roku wykonanie wydatków w stosunku do planowanych pierwotnie wartości, kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	%
WYDATKI w tym	35 427 406,30	33 601 040,04	94,84%
- wydatki bieżące	26 451 788,52	25 468 452,24	96,28%
- wydatki majątkowe	8 975 617,78	8 132 587,80	90,61%

Struktura wykonania wydatków budżetowych Gminy Horyniec-Zdrój w latach 2020-2022 według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	N A Z W A	Wykonanie wydatków za 2020	Udział w wydatk ach ogółem %	Wykonanie wydatków za 2021	Udział w wydatk ach ogółem %	Wykonanie wydatków za 2022	Udział w wydatk ach ogółem %
010	Rolnictwo i łowiectwo	881 525,70	3,80%	727 396,26	2,69%	1 006 599,22	3,00%
020	Leśnictwo	268 699,34	1,16%	302 304,10	1,12%	315 735,85	0,94%
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	609 390,29	2,63%	90 200,87	0,33%	117 464,05	0,35%
600	Transport i łączność	847 473,17	3,66%	1 450 756,73	5,36%	3 948 715,67	11,75%
630	Turystyka	102 121,87	0,44%	2 195 461,96	8,11%	127 961,42	0,38%
700	Gospodarka mieszkaniowa	301 248,43	1,30%	152 412,23	0,56%	328 745,57	0,98%
710	Działalność usługowa	242 490,50	1,05%	230 195,45	0,85%	156 023,54	0,46%
720	Informatyka	5 944,67	0,03%	5 793,72	0,02%	4 364,20	0,01%
750	Administracja publiczna	2 689 105,19	11,60%	3 265 531,19	12,06%	3 469 050,20	10,32%
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	65 198,00	0,28%	1 574,00	0,01%	1 374,00	0,00%
752	Obrona narodowa	0,00	0,00%	0,00	0,00%	982,00	0,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	173 633,13	0,75%	486 571,34	1,80%	256 071,32	0,76%
757	Obsługa długu publicznego	233 016,68	1,01%	151 716,83	0,56%	502 114,12	1,49%
758	Różne rozliczenia	203 862,16	0,88%	202 067,66	0,75%	202 057,87	0,60%
801	Oświata i wychowanie	6 075 764,59	26,22%	6 821 497,36	25,20%	6 765 562,92	20,13%
851	Ochrona zdrowia	47 402,84	0,20%	150 157,39	0,55%	99 633,26	0,30%
852	Pomoc społeczna	1 485 397,32	6,41%	1 386 658,78	5,12%	2 026 958,18	6,03%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00%	0,00	0,00%	3 391 067,10	10,09%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	210 069,95	0,91%	76 873,52	0,28%	86 114,05	0,26%
855	Rodzina	5 842 777,17	25,21%	5 791 192,92	21,39%	3 917 412,59	11,66%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 800 632,18	7,77%	2 098 630,10	7,75%	2 252 320,31	6,70%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	953 960,01	4,12%	1 354 367,91	5,00%	1 285 885,26	3,83%
926	Kultura fizyczna	134 824,53	0,58%	131 713,88	0,49%	3 338 827,34	9,94%

	RAZEM	23 174 537,72	100%	27 073 074,20	100%	33 601 040,04	100%

W roku 2022, podobnie jak w latach poprzednich, największą część wydatków bieżących przeznaczono na realizację:

-zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcia rodzin (27,78% ogółu wydatków),

-zadań z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej

(20,39% ogółu wydatków).

W strukturze wydatków w 2022 roku pojawiły się wydatki w nowym dziale „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej”, gdzie realizowane były zadania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Łącznie na wypłatę dodatków i rekompensat wraz z kosztami obsługi przeznaczono 2 938 002,39 zł. Całość wydatków finansowana była z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Gmina realizowała również zadania dotyczące pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Łączna kwota wydatków z Funduszu Pomocy wyniosła 217 420,00 zł.

Wydatki budżetu Gminy Horyniec-Zdrój przypadające na 1 mieszkańca.

Wyszczególnienie:	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców na 31.12	4 670	4 612	4 534
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	4 962,43 zł	5 870,14 zł	7 410,90 zł
Wydatki bieżące na 1 mieszkańca	4 466,61 zł	4 879,58 zł	5 617,21 zł
Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	495,82 zł	990,55 zł	1 793,69 zł

W 2022 roku zrealizowano wydatki majątkowe w łącznej kwocie 8 132 587,80 zł, z czego dwa kluczowe zadania to:

1). „Kompleksowa przebudowa dróg w Dzielnicy Lecznictwa Uzdrowskiego – II etap obwodnicy DLU droga gminna G105064R ul. Wodna w km 0+460 - 1+010, ul. Rolna w km 0+000 - 0+270” na łączną kwotę – 3 127 775,43 zł. Wydatki sfinansowane zostały z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 1 509 751,00 zł, z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych - 1 000 000,00 zł, oraz ze środków własnych - 618 024,43 zł.

2). „Budowa kompleksu sportowego wraz z infrastrukturą techniczną stadionu w Horyńcu-Zdroju”, na łączną kwotę – 3 163 048,83 zł, z czego: 1 479 078,19 zł pokryła dotacja z Ministerstwa Sportu, 1 683 970,64 zł stanowiły środki z rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Zakończenie zadania przewidziane jest na czerwiec 2023 roku.

3.4 Bezzwrotne środki finansowe z Funduszy Unii Europejskiej

Dochody budżetu gminy ze źródeł zagranicznych.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2020	Wykonanie 2021	Wykonanie 2022
Dochody ogółem, z tego	1 493 811,53	1 584 791,49	654 947,24
-bieżące	216 148,41	118 706,42	404 780,00
-inwestycyjne	1 277 663,12	1 466 085,07	250 167,24

Wydatki na zadania finansowane i współfinansowane ze środków unijnych.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2020	Wykonanie 2021	Wykonanie 2022
Wydatki ogółem, z tego	203 366,84	2 118 699,08	328 905,48
-bieżące	203 366,84	73 478,28	328 805,48
-inwestycyjne	0,00	2 045 220,80	0,00

3.5 Wynik budżetu

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi odpowiednio nadwyżkę albo deficyt budżetu.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat wynik budżetu gminy Horyniec-Zdrój kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Budżet 2020	Budżet 2021	Budżet 2022
Dochody ogółem:	28 301 130,86	27 526 591,24	33 274 429,71
Wydatki ogółem:	23 174 537,72	27 073 074,20	33 601 040,04
Nadwyżka(+)/Deficyt(-)	(+) 5 126 593,14	(+) 453 517,04	(-) 326 610,33

3.6 Nadwyżka operacyjna

Zgodnie z wymogami art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, na koniec roku

budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki.

Poziom nadwyżki operacyjnej stanowi jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Informuje, czy jest ona w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Jeśli wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących (deficyt operacyjny) oznacza to, iż wydatki te realizowane są na poziomie przekraczającym własne możliwości finansowe (wyznaczone poziomem dochodów budżetowych).

Wyszczególnienie	Budżet 2020	Budżet 2021	Budżet 2022
Dochody bieżące:	22 761 122,44	24 190 617,00	28 917 402,16
Wydatki bieżące:	20 859 050,53	22 504 649,57	25 468 452,24
Nadwyżka operacyjna	1 902 071,91	1 685 967,43	3 448 949,92

Wysoki poziom nadwyżki operacyjnej wynikał z faktu, że w trzecim kwartale 2022 roku wszystkie samorządy otrzymały z Ministerstwa Finansów dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Gmina Horyniec-Zdrój otrzymała dodatkowo kwotę 2 888 418,57 zł.

3.7 Zadłużenie

Wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Kwota długu na 31. grudnia	8 513 812,00	8 107 798,46	7 054 614,46,46
Struktura zadłużenia:			
- kredyty i pożyczki	5 083 542,00	4 527 798,46	3 824 614,46
- emisja obligacji	3 430 000,00	3 330 000,00	3 230 000,00
- zobowiązania wymagalne	270,00	0,00	0,00
Stosunek zadłużenia do wykonanych dochodów	30,08 %	29,45 %	21,20%

Na przestrzeni czterech kwartałów 2022 roku gmina Horyniec-Zdrój dokonała spłaty rat kredytów i pożyczek w łącznej kwocie – 1 053 184,00 zł, z tego 250 000,00 zł stanowiła spłata kredytu na wyprzedzające finansowanie zadania: „Rozwój infrastruktury leczenia uzdrowiskowego i turystyczno-rekreacyjnej w gminach uzdrowiskowych województwa Podkarpackiego”. W 2022 roku gmina nie zaciągnęła żadnego nowego kredytu.

4. Informacja o stanie mienia komunalnego

4.1 Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego według stanu na 31 grudnia 2022 roku

Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego jest sporządzana zgodnie z zakresem przedmiotowym art. 267 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2022 poz. 1634)

Informacja o stanie mienia komunalnego zawiera:

- 1) okres, za jaki jest sporządzona;
- 2) dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności;
- 3) dane dotyczące:
  - a) innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach,
  - b) posiadania;
- 4) dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie praw własności i innych praw majątkowych, od dnia złożenia poprzedniej informacji;
- 5) dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania;
- 6) dane o wydatkach ponoszonych na inwestycje
- 7) inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego.

Zgodnie z art. 43 Ustawy o samorządzie gminny, mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe, należące do poszczególnych gmin, ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Informacja została opracowana na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostek organizacyjnych Gminy i Referatów Urzędu Gminy oraz informacji jednostek, dla których Gmina jest organem założycielskim. W niniejszej informacji wykazano wartości (księgowe), na podstawie otrzymanych danych opartych na zapisach w księgach rachunkowych prowadzonych przez jednostki organizacyjne.

Lista Gminnych jednostek organizacyjnych objętych informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego obejmuje:

- Jednostki budżetowe - 4
  - Urząd Gminy Horyniec-Zdrój

- Zespół Szkół i Placówek Oświatowych
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju
- Instytucje kultury – 2
  - Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju
  - Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju
- Spółka prawa handlowego– 1
  - „Usługi Komunalne” Sp. z o.o.

4.2 Majątek Gminy Horyniec-Zdrój

Zbiorcze zestawienie majątku trwałego netto w podziale na jednostki organizacyjne gminy Horyniec-Zdrój wg stanu na dzień 31.12.2022 r. przedstawia tabela:

Wartość majątku jednostek organizacyjnych gminy Horyniec-Zdrój

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto majątku wg stanu na koniec (w zł)		Zmiana
		2021	2022	wartości (4-3)
1	2	3	4	5
A	Jednostki budżetowe (jednostki oświatowe, urząd gminy, ośrodek pomocy społecznej)			
	Urząd Gminy			
1.	Majątek trwały	53 798 984,60	64 649 706,23	11 635 492,83
	Jednostki oświatowe			
1.	Majątek trwały	7 029 539,48	6 777 587,17	-251 952,31
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej			
1.	Majątek trwały	0,00	0,00	0,00
	Środowiskowy Dom Samopomocy			
1.	Majątek trwały	789 690,61	1 128 996,90	339 306,29
B	Instytucje kultury			

1.	Majątek trwały	676 033,33	1 861 705,55	1 185 672,22
C	Spółka prawa handlowego			
1.	Majątek trwały	1 566 224,22	3 774 229,81	2 208 005,59
	OGÓŁEM	63 860 472,24	78 192 225,66	15 116 524,62

Zbiornicze zestawienie rzeczowego majątku trwałego w wartości brutto według Klasyfikacji Środków Trwałych Gminy Horyniec-Zdrój

Grupa	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2021	Stan na 31.12.2022	Umorzenie na dzień 31.12.2022
0	Grunty	15 037 665,14	15 030 051,11	1 908,66
1	Budynki i lokale	20 903 009,61	22 640 702,68	4 759 969,17
2	Obiekty inżynierii wodnej i lądowej	45 130 478,32	58 569 864,56	15 850 882,04
3	Kotły i maszyny energetyczne	128 361,90	913 805,64	79 821,60
4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	1 293 601,40	1 293 601,40	1 208 180,09
5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	39 2652,30	392 652,30	370 618,49
6	Urządzenia techniczne	46 7230,29	565 815,34	346 614,07
7	Środki transportu	132 1190,37	1 499 156,27	1 059 947,36
8	Narzędzia, przyrządy, ruchom., gdzie indziej niesklasyfikowane	351 992,93	1 283 610,29	319 092,45
	RAZEM	85 026 182,26	102 189 259,59	23 997 033,93

Sposób zagospodarowania mienia komunalnego, dane o zmianach w stanie mienia komunalnego oraz dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania

Podstawowym składnikiem mienia Gminy Horyniec-Zdrój są nieruchomości gruntowe, stanowiące własność, współwłasność bądź będące w użytkowaniu wieczystym Gminy Horyniec-Zdrój oraz jednostek posiadających osobowość prawną, dla których Gmina jest organem założycielskim Grupa 0 - "Grunty" zgodnie z definicją zawartą w Klasyfikacji Środków Trwałych obejmuje grunty według ich przeznaczenia użytkowego, w tym również prawo użytkowania wieczystego gruntu, klasyfikowane w odpowiednich grupowaniach, w zależności od rodzaju gruntu, którego dotyczy.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. Gmina Horyniec-Zdrój była właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem oraz użytkownikiem wieczystym gruntów o powierzchni 1 272,3675 ha o wartości 15 862 019,79 zł w tym 7,0247 ha było obciążone prawem użytkowania wieczystego w związku z czym w zasobie nieruchomości pozostało 1 265,3428 ha o wartości 15 129 748,59 zł. Grunty o powierzchni 2,3422 ha były w zarządzie.

Różnica powierzchni działek wynikała z aktualizacji przy podziałach nieruchomości, modernizacji gruntów i budynków oraz oddania w trwałe zarząd.

Spółka prawa handlowego, dla której Gmina Horyniec-Zdrój jest właścicielem nieruchomości gruntowej o pow. 2,24 ha i wartości księgowej 3 800,00 zł.

Zestawienie powierzchni gruntów pozostających w zasobie wg klasyfikacji rodzajowej przedstawia Tabela

Lp.	Rodzaj gruntu	Stan na dzień 31.12.2022 r.
1	2	3
1	Użytki rolne (R, S, Ł, Ps)	181,9883
2	Grunty zabudowane zurbanizowane (B, Bi, Bp, Bz, Ba, B-Ps, B-R, B-Ł)	22,7276
3	Grunty leśne (Ls)	546,4764
	Grunty zakrzaczone (Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps)	272,7854
4	Tereny różne	1,4505
5	Drogi(dr)	199,0259
6	Wody (Ws, Wp, Wsr, Wsr-ŁIII)	15,0059
7	rowy (W, W-Ł, W-Ps)	7,8512
8	Nieużytki	18,0316
	RAZEM	1 265,3428

Strukturę własności gruntów wraz z podaniem ich powierzchni przedstawia Tabela

Lp.	Sposób użytkowania	Stan na dzień 31.12.2022 r.
1	W zasobie gminnym	1272,3675
	a) własność	1257,3970
	b) współwłasność (udział ½)	2,9869
2	Grunty w użytkowaniu oraz użytkowaniu wieczystym od innych podmiotów	11,9836
3	Grunty gminne oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym oraz prawnym	7,0247
4	Grunty gminne oddane w trwałe zarząd innym podmiotom	2,3422

Zmiany w okresie od poprzedniej informacji w zakresie stanu posiadania nieruchomości gruntowych dotyczą:

▪ **Rozdysponowania trwałego (sprzedaż, darowizna) 12 działek**

- Sprzedaż działki nr 304 o pow. 0,3617 ha obręb Prusie za cenę 20 200 zł,
- Sprzedaż działki nr 56/14 o pow. 0,5383 ha obręb Werchrata za cenę 73 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 494/4 o pow. 0,4022 ha obręb Podemszczyzna za cenę 40 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 56/12 o pow. 0,3064 ha obręb Werchrata za cenę 20 200 zł,
- Sprzedaż działki nr 268/2 o pow. 0,1275 ha obręb Prusie za cenę 24 240 zł,
- Sprzedaż działki nr 88/5 o pow. 0,4004 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 57 570 zł (70 811,10 zł),
- Sprzedaż działki nr 1235/7 o pow. 0,6665 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 19 190 zł,
- Sprzedaż działki nr 632/2 o pow. 0,0766 ha obręb Podemszczyzna za cenę 6 060 zł,
- Sprzedaż działki nr 52/5 o pow. 0,2195 ha obręb Podemszczyzna za cenę 36 360 zł,
- Sprzedaż działki nr 322 o pow. 0,1922 ha obręb Prusie za cenę 25 250 zł,
- Sprzedaż działki nr 321 o pow. 0,2281 ha obręb Prusie za cenę 29 290 zł.

• **Nabycie zakup i komunalizacja działek:**

- nabycie działki nr 270/8 o pow. 0,0009 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 271/4 o pow. 0,0010 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 342/4 o pow. 0,0023 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 456/2 o pow. 0,0023 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 304/1 o pow. 0,0019 ha obręb Werchrata,

- nabycie działki nr 488/1 o pow. 0,0286 ha obręb Podemsczyzna,
- nabycie działki nr 488/3 o pow. 0,0505 ha obręb Podemsczyzna,
- nabycie działki nr 488/4 o pow. 0,0591 ha obręb Podemsczyzna,
- nabycie działki nr 900/2 o pow. 0,0334 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- nabycie działki nr 901/3 o pow. 0,0237 ha obręb Horyniec-Zdrój.

▪ **Przekazania w dzierżawę 4 działek o łącznej pow. 2,849 ha**

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 398/3 o pow. 0,75 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 2597/6 o pow. 0,3170 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 538/2 o pow. 1,132 ha obręb Polanka Horyniecka,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 204 o pow. 0,65 ha obręb Wólka Horyniecka.

Planowane dochody do uzyskania z mienia komunalnego z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych za okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku wynoszą 303 000 zł.

Planowana sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy

	Obręb	Nr działki	Wartość w zł
1.	Horyniec-Zdrój	1235/5	130 000 zł
2.	Horyniec-Zdrój	1180/3	44 000 zł
3.	Horyniec-Zdrój	1848	90 000 zł
5.	Podemsczyzna	91	39 000 zł
		Razem (roczna)	303 000 zł

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

W zasobie gminy znajduje się również 33 budynki.

Ewidencja zasobu nieruchomości Gminy Horyniec-Zdrój prowadzona jest w formie elektronicznej przez wykorzystanie programu Sprawny Urząd „Ewidencja mienia komunalnego” – producent SOFTRES.

Gmina jest właścicielem gruntów oddanych jednostkom organizacyjnym w trwały zarząd tj.

Zespołowi Szkół i Placówek Oświatowych, ul. Jana III Sobieskiego 8, 37-620

Horyniec-Zdrój

- działka nr 2292/15 o pow. 0,2408 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju o łącznej powierzchni użytkowej 1 167,12 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2292/16 o pow. 0,0766 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,,
- działka nr 2292/11 o pow. 0,0024 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2293/5 o pow. 0,2285 ha, na której znajduje się budynek Sali sportowej wraz z łącznikiem o powierzchni użytkowej 1 500,20 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2298/6 o pow. 1,6235 ha, na której znajduje się budynek szkoły o powierzchni użytkowej 2 081,71 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

- działka nr 2292/14 o pow. 0,1704 ha, zabudowaną dwukondygnacyjnym budynkiem administracyjno - usługowym o powierzchni całkowitej 1422 m²poł. w Horyńcu-Zdroju.

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. Gmina Horyniec-Zdrój była właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem oraz użytkownikiem wieczystym gruntów o powierzchni 1 272,3675 ha o wartości 15 862 019,79 zł w tym 7,0247 ha było obciążone prawem użytkowania wieczystego w związku z czym w zasobie nieruchomości pozostało 1 265,3428 ha o wartości 15 129 748,59 zł. Grunty o powierzchni 2,3422 ha były w zarządzie. W zasobie gminy znajduje się również 33 budynki.

Ewidencja zasobu nieruchomości Gminy Horyniec-Zdrój prowadzona jest w formie elektronicznej przez wykorzystanie programu Sprawny Urząd „Ewidencja mienia komunalnego” – producent SOFTRES.

Gmina jest właścicielem gruntów oddanych jednostkom organizacyjnym w trwałą zarząd tj.

Zespołowi Szkół i Placówek Oświatowych, ul. Jana III Sobieskiego 8, 37-620

Horyniec-Zdrój

- działka nr 2292/15 o pow. 0,2408 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju o łącznej powierzchni użytkowej 1 167,12 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2292/16 o pow. 0,0766 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,,
- działka nr 2292/11 o pow. 0,0024 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2293/5 o pow. 0,2285 ha, na której znajduje się budynek Sali sportowej wraz z łącznikiem o powierzchni użytkowej 1 500,20 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,

- działka nr 2298/6 o pow. 1,6235 ha, na której znajduje się budynek szkoły o powierzchni użytkowej 2 081,71 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

- działka nr 2292/14 o pow. 0,1704 ha, zabudowaną dwukondygnacyjnym budynkiem administracyjno - usługowym o powierzchni całkowitej 1422 m²poł. w Horyńcu-Zdroju.

5. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

5.1. Strategia rozwoju

Strategia Promocji i Rozwoju Gminy przyjęta została po konsultacjach społecznych Uchwałą Rady Gminy Horyniec-Zdrój nr XXXIII.336.2021

Strategia jest narzędziem umożliwiającym zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego

w długim przedziale czasowym. Ze wszystkich narzędzi zarządzania strategia posiada najdłuższą perspektywę czasową. Z tego względu inne narzędzia zarządzania są ze strategią powiązane w sposób bezpośredni, bądź pośredni.

Strategia wyznacza długoterminowe cele stojące przed społecznością lokalną. Wdrażana jest przez całą społeczność lokalną, a nie tylko Urząd Gminy, dla którego wskazuje drogę do osiągnięcia celów stojących przed społecznością. Część zadań może być realizowana przez inne jednostki, w szczególności przez organizacje pozarządowe. Inne jednostki mogą być finansowane z budżetu Gminy, albo też mogą realizować zadania z innych środków. Strategia wyznacza cele długoterminowe, natomiast nie definiuje dokładnie szczegółów realizacji.

W przypadku celów wymagających realizacji zadań nie inwestycyjnych, środki na realizację tych zadań powinny zostać zaplanowane w budżetach rocznych. Ponieważ zadania nie inwestycyjne zwykle nie wymagają tak skomplikowanego planowania jak inwestycyjne, zwykle nie jest potrzebny etap pośredni między strategią, a budżetem rocznym (wykonaniem), bądź jest potrzebny uproszczony etap pośredni w postaci planu. Zadania inwestycyjne wymagają dokładniejszego planowania.

Zwykle samo przygotowanie inwestycji trwa dłużej niż roczny plan finansowy Gminy, czyli budżet. Należy wykonać dokumentację przed inwestycyjną w postaci studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, projektu technicznego, a często aplikacji o dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Analizy te wykonuje się w celu wyboru optymalnego - z punktu widzenia społeczności lokalnej – wariantu realizacji inwestycji.

Strategia identyfikuje i zapisuje cele, do których dąży społeczność lokalna oraz definiuje drogę dojścia do konkretnych rozwiązań (ale nie same rozwiązania).

Przesłanki do stworzenia nowej Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój są następujące:

1. Dostosowywanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu.

Gmina Horyniec-Zdrój to nie tylko wydzielony granicami administracyjnymi obszar, ale przede wszystkim społeczność lokalna, w której na bieżąco ulega zmianie sytuacja demograficzna i gospodarcza. Kilka ostatnich lat upłynęło pod znakiem szeregu poważnych przeobrażeń, które w dużym stopniu odbiły się także na gminie, jak np.: ogólnoswiatowe spowolnienie gospodarcze (i związane z tym mniejsze dochody budżetowe), rosnące dysproporcje w rozwoju na szczeblu międzygminnym i regionalnym, deficyt finansów publicznych, czy zmiana obserwowanych trendów demograficznych. Nowa Strategia rozwoju gminy Horyniec-Zdrój powinna wyznaczać cele oraz kierunki interwencji, służące podnoszeniu konkurencyjności gminy oraz przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych.

Są to wyzwania, którym gmina musi sprostać w dobie postępującego procesu globalizacji, nasilającej się konkurencji, informatyzacji wielu sfer życia i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

2. Dostosowanie Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego.

Ostatnie lata to okres powstawania nowych i aktualizacji poprzednich wersji dokumentów strategicznych szczebla krajowego i regionalnego.

3. Uspójnienie horyzontu czasowego Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój z horyzontem czasowym nowego okresu programowania UE oraz dokumentów nadrzędnych.

Odrębną przesłanką weryfikacji Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój jest zidentyfikowana potrzeba uspójnienia horyzontu czasowego strategii rozwoju.

Zapewnienie takiej spójności pozwoli na lepsze dostosowywanie się do zmian, które zachodzą lub zachodzą będą w strategiach wyższego rzędu. Umożliwi też większą elastyczność w ciągle zmieniającej się rzeczywistości. Kolejną istotną zaletą takiego rozwiązania jest dopasowanie się do możliwości pozyskania środków finansowania zewnętrznego, najczęściej również funkcjonującego w wybranej dla Strategii perspektywie.

Strategia, która zarazem dopasowana jest do uwarunkowań lokalnych, oparta o

potrzeby społeczności lokalnej i służąca jej rozwojowi, a jednocześnie bazująca na dokumentach strategicznych wyższego rzędu – regionalnych, krajowych i sektorowych – umożliwia wykorzystanie w pełni potencjału gminy i wzmacnia najistotniejsze jej kierunki stanowiąc platformę porozumienia mieszkańców i decydentów wszystkich szczebli i pomagając odpowiednio ukierunkować środki na realizację określonych w niej celów.

Celem podstawowym Gminy jest zapewnienie mieszkańcom satysfakcjonujących warunków życia umożliwiających im rozwój we wszystkich istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnej aspektach na jej terenie. Cel ten realizowany będzie poprzez następujące narzędzia interwencji:

1. Rozbudowa infrastruktury uzdrowiskowo – turystycznej
2. Rozbudowa infrastruktury społeczno-gospodarczej
3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy
4. Rozwinięcie oferty kulturalnej oraz związanej z aktywnym wypoczynkiem
5. Poszerzenie oferty turystyki aktywnej oraz uzdrowiskowej
6. Aktywizacja gospodarcza mieszkańców
7. Wzbogacenie oferty edukacyjnej
8. Promocja oferty Gminy w kraju i za granicą

5.2. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój zatwierdzonym Uchwałą Rady Gminy Nr 248/XXX/02 z dnia 27 lutego 2002 r. – ocena aktualności 30.10.2014r.

5.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Horyniec-Zdrój – 1/2001**” uchwalony Uchwałą Nr VII/49/03 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 9.09.2003 r. – opublikowany w Dz. U. Woj. Podk. z 2003 r. Nr 160 poz. 2037,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Horyniec-Zdrój – Północ**” uchwalony uchwałą Nr XIX/171/05 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 4.02.2005 r. – opublikowany w Dz. U. Woj. Podk. z 2005 r. Nr 40 poz. 454.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Horyniec-Zdrój Południe” zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy w Horyńcu-Zdroju Nr XL/254/2014 z dnia 18 marca 2014r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 2014, poz.1375 - ocena aktualności 30.10.2014r.

5.4. Program opieki nad zabytkami

Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego oraz opieka nad zabytkami w gminie Horyniec-Zdrój została zatwierdzona w 2017 r. Uchwałą Nr XXXII.250.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017 - 2020. W roku 2021 zatwierdzony został kolejny Program na lata 2021-2024.

Celem Programu jest aktywne i efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego Gminy Horyniec-Zdrój, poprzez wyznaczenie podstawowych kierunków działań i budowanie spójnej polityki ochrony zabytków w perspektywie wieloletniej. Oczekiwanymi rezultatami są: poprawa stanu zachowania zabytków, wyeksponowanie walorów krajobrazu kulturowego oraz wykorzystanie zabytków na potrzeby turystyczne, społeczne i gospodarcze.

Program opieki nad zabytkami w Gminie Horyniec – Zdrój zawiera 9 rozdziałów:

1. Podstawa prawna opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
2. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.
3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

Ocena stanu dziedzictwa kulturowego. Analiza szans i zagrożeń.

5. Założenia programowe: priorytety, kierunki działań i zadania.
6. Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
7. Zasady oceny realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
8. Źródła finansowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
9. Rejestr zabytków nieruchomych z terenu gminy Horyniec – Zdrój.

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2021 – 2024 ujęto następujące priorytety, zadania oraz kierunki działań przeznaczone do realizacji:

Priorytet I.

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Zadania: Podejmowanie działań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy. Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w pozyskaniu środków zewnętrznych na odnowę zabytków.

Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą.

Kierunek działań: Dbanie o stan i porządek przy starych cmentarzach z obszaru gminy.

Zadania: Inwentaryzacja zabytkowych nagrobków.

Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy gminnych cmentarzach.

Priorytet II.

Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Rozszerzenie zasobu – aktualizacja i uzupełnienie gminnej ewidencji zabytków.

Zadania: Dokonanie przeglądu zasobów wpisanych do gminnej ewidencji w sołectwach z udziałem sołtysów i radnych.

Rozpoznanie i wprowadzenie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów.

Określenie stanu technicznego obiektów wpisanych do gminnej ewidencji obiektów.

Uzupełnienie kart adresowych zabytków w gminnej ewidencji o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną.

Priorytet III.

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek działań: zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

Zadanie: Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych miejscowości w Studium Uwarunkowań i

Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój.

Priorytet IV.

Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Ułatwienie dostępu do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy.

Zadanie: Udostępnienie gminnej ewidencji zabytków oraz Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017-2020 na stronie internetowej Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój. Udostępnienie informacji o obiektach zabytkowych na stronie internetowej Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój.

W Programie określone zostały zadania, które ma do zrealizowania Gmina Horyniec - Zdrój, w celu finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Zadania te obejmują także organizację działań edukacyjnych wobec miejscowej społeczności. Generalnym celem w/w Programu jest zahamowanie degradacji substancji zabytkowej, zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy Horyniec- Zdrój.

Realizując Gminny Program Opieki nad Zabytkami, zrealizowano następujące zadania w 2022 r. :

Cmentarz z I Wojny Światowej w Nowym Bruśnie.

W 2022 roku zakończył się IV ostatni etap prac remontowo-konserwatorskich na Cmentarzu z I Wojny światowej w Nowym Bruśnie. W ramach zadania odrestaurowanych zostało 100 płyt nagrobnych, które umieszczone zostały na betonowych fundamentach. Środki na realizację tej inwestycji pochodziły ze środków Wojewody Podkarpackiego i środków gminy. Na cmentarzu pochowano żołnierzy niemieckich i rosyjskich, ofiary bitwy na linii rzeki Brusienki, która miała miejsce w dniach 18-19 czerwca 1915 roku.

Wykaz dotacji otrzymanych ze środków zewnętrznych na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie Gminy Horyniec-Zdrój w roku 2022 :

Miejscowość Obiekt	Wnioskodawca	Kwota Kosztorysowa	Dotacja z budżetu państwa	zadanie
NOWE BRUSNO Cmentarz z I Wojny Światowej	Gmina Horyniec-Zdrój	37 487,51 zł	22 500,00 zł	Konserwacja płyt nagrobnych z wyrytymi instrypcjami, oczyszczenie, odnowienie, wypełnienie ubytków, impregnacja, zamocowanie
Cmentarz w Krzywym	Gmina Horyniec-Zdrój	40 000,00 zł	20 000,00 zł	Renowacja 10 krzyży i nagrobku Marii z Jackowskich Kislinger
Radruż dawna cerkiew greckokatolicka obecnie Kaplica pw. Matki Bożej Śnieżnej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Horyńcu-Zdroju	148 706,23 zł	85 000,00 zł	Ratunkowy remont drewnianej świątyni – etap I
Cmentarz Greckokatolicki w Starym Bruśnie	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej	26 691,00 zł	15 000,00 zł	Prace konserwatorskie przy zespole nagrobków (8 szt) na cmentarzu greckokatolickim w Starym Bruśnie
Teatr Dworski Horyniec - Zdrój	Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu - Zdroju	336 146,03 zł	214 958,31 zł	Horyniec – Zdrój, budynek Teatru Dworskiego (1846r.), (siedziba Gminnego Ośrodka Kultury): kompleksowa rewaloryzacja – etap II
Kościół Parafialny pw. Św. Józefa Robotnika w Werchracie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Józefa Robotnika w Werchracie	15 330,00 zł	15 000,00 zł	Prace konserwatorskie przy wyposażeniu kościoła parafialnego pw. Św. Józefa Robotnika w Werchracie – w zakresie obejmującym konserwację tabernakulum.

W 2022 roku Gmina Horyniec-Zdrój udzieliła dotacje celowe na prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych nie będących w posiadaniu majątku gminy. Poniższa tabela przedstawia obiekty oraz podmioty które skorzystały ze środków budżetu gminy na 2022 rok.

Obiekt	Wnioskodawca	Kwota dotacji	Zadanie
Cmentarz greckokatolicki w Starym Bruśnie	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej	3 000,00 zł	Wykonanie prac konserwatorskich przy zespole 8 nagrobków na cmentarzu greckokatolickim w Starym Bruśnie
Radruż dawna cerkiew greckokatolicka obecnie Kaplica pw. Matki Bożej	Parafia Rzymskokatolicka pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Horyńcu-Zdroju	13 000,00 zł	Prace konserwatorsko- remontowe przy kaplicy pw. MB Śnieżnej w Radrużu

Śnieżnej			
Cerkiew greckokatolicka p.w. Najświętszej Marii Panny wraz z drewnianą dzwonnica i ogrodzeniem w miejscowości Prusie.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Józefa Robotnika w Werchracie	4 000,00 zł	Wykonanie projektu architektoniczno-konserwatorskiego dawnej cerkwi greckokatolickiej p.w. Najświętszej Marii Panny wraz z drewnianą dzwonnica i ogrodzeniem w miejscowości Prusie.
Kaplica grobowa Ponińskich na cmentarzu komunalnym w Horyńcu-Zdroju	Paweł Bietkowski, Magdalena Trefas - Wołoszyn, Monika Acosta-Karłowska	11 000,00 zł (dotacja zwrócona)	Remont więźby dachowej wraz z zabezpieczeniem stropu.

5.5. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój został przyjęty Uchwałą nr XXVIII.227.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój”.

Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej umożliwia zaplanowanie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych, służących ograniczeniu emisji, zwiększeniu efektywności energetycznej, poprawie bezpieczeństwa energetycznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to możliwość zaplanowanego, spójnego i maksymalnego wykorzystania funduszy skierowanych na działania realizujące cele rozwoju niskoemisyjnego. Poza tym Plan zapewnia realizację celu przejścia Europy na gospodarkę niskoemisyjną zgodnie ze „Strategią Europa 2020”.

W opracowanym Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Horyniec-Zdrój przedstawiono wyniki inwentaryzacji emisji CO₂ oraz zużycia energii w Gminie, wyznaczone obszary problemowe oraz możliwości zredukowania zużycia energii, zaproponowano działania do realizacji oraz możliwe formy finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii.

Sporządzenie Planu ma na celu osiągnięcie następujących korzyści:

- środowiskowych – redukcję emisji CO₂, poprawę efektywności energetycznej i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w Gminie,

- ekonomicznych – oszczędności w budżecie gminy w zakresie zużycia energii, zwiększenie szansy na pozyskanie dotacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz innych,
- społecznych – edukację społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska, odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, ukazanie Gminy Horyniec-Zdrój jako gminy, która realizuje prośrodowiskową politykę z myślą swojej lokalnej społeczności, w perspektywie długoterminowej.

Wymienione cele zostaną osiągnięte dzięki realizacji mniejszych celów na szczeblu gminnym, takich jak:

- zidentyfikowanie obszarów problemowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
- rozwój planowania energetycznego oraz systemu zarządzania energią i środowiskiem,
- obniżenie zużycia energii w poszczególnych sektorach odbiorców energii,
- wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gminie,
- edukacja oraz aktywizacja społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości dotyczącej ochrony środowiska, w szczególności ochrony powietrza.

W wyniku podjęcia działań, przyjętych w niniejszym Planie, emisja gazów cieplarnianych do atmosfery będzie się zmniejszała. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest również niezbędnym dokumentem podczas ubiegania się o dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W Gminie Horyniec-Zdrój ciepło na potrzeby budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków należących do podmiotów gospodarczych wytwarzane się wyłącznie poprzez indywidualne kotłownie. W przypadku mieszkań głównymi nośnikami energii jest drewno i węgiel, w mniejszym stopniu gaz LPG. W obiektach użyteczności publicznej wykorzystywane są przede wszystkim kotłownie gazowej. Na terenie Gminy nie funkcjonują przedsiębiorstwa ciepłownicze, brak centralnego systemu ciepłowniczego. Istniejące obecnie źródła ciepła są wystarczające do zaspokajania potrzeb poszczególnych odbiorców, ponieważ w Gminie występuje przede wszystkim budownictwo jednorodzinne.

Z drugiej strony nie są one ekonomicznymi źródłami ciepła, ze względu na przykładowo niską sprawność kotłów, ich stan techniczny nieodpowiadający obowiązującym normom, wysokie koszty eksploatacji oraz przede wszystkim odpowiadające za wysoki poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na terenie Gminy energia cieplna wytwarzana jest na potrzeby: ogrzewania pomieszczeń w budynkach mieszkaniowych, przygotowania ciepłej wody

użytkowej w budynkach mieszkaniowych, przygotowywania posiłków w gospodarstwach domowych, ogrzewania pomieszczeń na potrzeby technologiczne obiektów użyteczności publicznej albo obiektów usługowych, przygotowania ciepłej wody użytkowej na potrzeby technologiczne obiektów użyteczności publicznej albo obiektów usługowych.

Odnawialne źródła energii

Warunki na terenie Gminy Horyniec-Zdrój umożliwiają wykorzystywanie energii słonecznej w celu podgrzewania wody użytkowej oraz wytwarzania energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, obiektach użyteczności publicznej, czy też w obiektach gospodarczych, średnie nasłonecznienie miesięczne wynosi od 0,8 (grudzień) do 5,04 kWh/m²/dzień (lipiec). Obecnie budynki użyteczności publicznej nie wykorzystują kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, ani paneli fotowoltaicznych od wytwarzania energii elektrycznej. Dodatkowo w obowiązujących MPZP (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) nie ma wyznaczonych terenów pod lokalizację inwestycji odnawialnych źródeł energii. Wśród mieszkańców w nieznacznym stopniu zainstalowane są kolektory słoneczne, ale na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji w Gminie zauważono, że planowany jest w najbliższych latach montaż kolejnych takich instalacji oraz paneli fotowoltaicznych.

Obecnie Gmina Horyniec-Zdrój uczestniczy w Kłastrze Energetycznym, dzięki czemu możliwa stanie się realizacja projektów parasolowych, które obejmą mieszkańców z terenu gminy, którzy zdecydują się na montaż rozwiązań energooszczędnych w swoich posesjach. Pierwsze projekty planowane są do realizacji w roku 2022.

W roku 2019 Gmina Horyniec-Zdrój podpisała Porozumienie z WFOŚiGW w Rzeszowie, które dotyczyło Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Na mocy zawartego porozumienia Urząd Gminy świadczy doradztwo dla mieszkańców w zakresie wypełniania wniosków aplikacyjnych do programu.

5.7 Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla gminy Horyniec-Zdrój na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu,

sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2023 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć, jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy Horyniec-Zdrój do roku 2023.

Poniższa tabela przedstawia wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Horyniec-Zdrój. W tabeli przedstawiono wyniki realizacji zadań, oraz stopień ich realizacji związanych z ochroną środowiska, jakie zostały wykonane na terenie gminy Horyniec-Zdrój w 2021 r.

1. Realizacja zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	Zadanie zrealizowano w latach poprzednich
Budowa oraz modernizacja dróg gminnych.	Zadanie ciągłe.
Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gminy Horyniec-Zdrój.	Zadanie nie było realizowane
Wyposażenie obiektów użyteczności publicznej w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii	Nie
Modernizacja oświetlenia dróg gminnych.	Zadanie nie było realizowane
Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	Informacja na stronie internetowej Urzędu o zakazie spalania odpadów w piecach
Termomodernizacja budynków (budynki mieszkalne, budynki komunalne)	Zadanie zrealizowano w latach poprzednich. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

	poprzez docieplanie ścian, wymianę pieców
Ograniczenie niskiej emisji w gminie Horyniec-Zdrój poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych	Tak – wymiana pieca u mieszkańca w ramach projektu unijnego
Budowa urządzeń/obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii	Budowa instalacji Fotowoltaicznej przy świetlicy w radrużu

2. Realizacja zadań w zakresie zagrożenia hałasem

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich Miejsowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.	Uwzględnianie terenów narażonych na oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych.	nie
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	Działania nie były prowadzone
Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg wojewódzkich.	nie
Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	nie

3. Realizacja zadań w zakresie promieniowania elektro-magnetycznego

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.	tak
Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	nie
Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	tak

4. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania wodami

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE

Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	tak
Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone).	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych.	tak
Konserwacja rowów melioracyjnych	tak

5. Realizacja zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całej gminy	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie całej gminy	nie
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji

6. Realizacja zadań w zakresie zasobów geologicznych

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	tak

7. Realizacja zadań w zakresie ochrony i poprawy jakości gleb

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Zrehabilitowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	nie
Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	nie
Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.	nie

8. Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – odbiór odpadów komunalnych	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	tak
Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku.	tak
Realizacja „Programu usuwania azbestu dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2012-2032”.	Zadanie ciągłe,

9. Realizacja zadań w zakresie zasobów przyrodniczych

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gminy Horyniec-Zdrój.	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody.	tak
Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody.	tak

10. Realizacja zadań w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	nie
Doposażenie jednostek OSP w sprzęt specjalistyczny	tak

11. Realizacja zadań w zakresie edukacji ekologicznej

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie edukacji ekologicznej na terenie gminy Horyniec-Zdrój, z zakresu: • Ochrony jakości powietrza, • Gospodarki odpadami, • Racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi, • Ochrony przed hałasem, • Ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, Zagrożeń wynikających z poważnych awarii.	Na terenie Horyniec-Zdrój organizowane są akcje „Sprzątanie Świata”

5.8 Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych

Obowiązek opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój, w szczególności zaś grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie z art. 16 b, ust. 2 ustawy o pomocy społecznej strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią

3. określenie:

- a) celów strategicznych projektowanych zmian,
- b) kierunków niezbędnych działań,
- c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- d) wskaźników realizacji działań.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Horyniec-Zdrój oraz ich potrzeby. Jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

5.9 Gminny program wspierania rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r., poz. 998 ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej

trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodzina zaspokaja istotne funkcje społeczne, psychiczne i emocjonalne. Jest podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka, które w rodzinie nabywa wiedzę i wartości niezbędne do dalszego życia i funkcjonowania.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji oraz właściwe wypełnianie ról społecznych. Wsparcie rodziny powinno być w miarę wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie działania programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej a istota działań podejmowanych przez ten Program winno być wspieranie a nie zastępowanie rodziny w rozwiązywaniu problemów.

Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do rodzin zagrożonych. Adresaci programu są rodziny z terenu Gminy Horyniec-Zdrój przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

5.10 Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok został przyjęty Uchwałą nr XXXIV.344.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 14 grudnia 2021r.

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę problemów sporządzoną na podstawie informacji m.in. z Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, Policji, Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu.

Głównymi celami programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, ograniczanie nieprawidłowego

funkcjonowania życia w rodzinie, wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, realizacja programów i warsztatów profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych, kształtowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych. Wymienione cele realizowane są przez motywowanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, edukację młodzieży szkolnej w ramach programów i zajęć pozalekcyjnych, ustalenie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy oraz ustalenie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Problem alkoholowy wśród społeczności gminy jest, często ukrywany przez osoby żyjące w otoczeniu nadużywających alkohol, współuzależnionych. Wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wpływają do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sporządzane są wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostanie przedstawione Radzie Gminy Horyniec-Zdrój.

5.11 Program przeciwdziałania narkomanii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok został przyjęty Uchwałą nr XXXIV.345.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 14 grudnia 2021r.

Przeprowadzona w latach poprzednich diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych określiła jako małe zagrożenie zjawiskiem narkomanii, ale przypadki sięgania po substancje psychoaktywne występują. Informacje przekazywane przez Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny i pedagogów mówią o problemie uzależnień behawioralnych tj. korzystania z telefonów komórkowych, internetu, mediów społecznościach. Gmina prowadzi działania edukacyjne z zakresu uzależnień w ramach Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gdyż przyczyny i mechanizmy sięgania po substancje psychoaktywne są takie same. Podejmuje się działania mające na celu podniesienie własnej wartości, budowania właściwych relacji w grupie, zdrowego trybu życia po to, aby zapobiegać lub opóźnić moment sięgnięcia po środki psychotropowe czy nikotynę. W Gminnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym pracuje specjalista terapii uzależnień, z pomocy skorzystać może każdy jej potrzebujący w poniedziałki w godz. 11.00-14.00.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2021 rok zostanie przedstawione Radzie Gminy Horyniec-Zdrój.

5.12 Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wieloletni Program Współpracy Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021 – 2024 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Horyniec-Zdrój nr XXIV.202.2020 z dnia 4 grudnia 2020 r.

Głównym celem programu współpracy jest efektywna i skuteczna realizacja ciężących na gminie zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Program określa cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także obszary oraz priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na jego terenie lub na rzecz jego mieszkańców oraz jest istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) podejmowanie i inicjowanie różnorodnych form współdziałania Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi dla efektywnej realizacji zadań publicznych w obszarze pożytku publicznego;
- 2) promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców gminy,
- 3) wspieranie oraz powierzanie organizacjom zadań publicznych,
- 4) wytyczanie jasnych, przejrzystych i akceptowalnych zasad współpracy między sektorami, opierających się na wzajemnym doświadczeniu i zdobytej wiedzy, w celu maksymalizacji zysków z podejmowanych wspólnie działań;
- 5) integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
- 6) otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
- 7) zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych oraz podmiotów w wykorzystaniu środków pozabudżetowych na rzecz mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój.

Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi są:

- 1) ustawowe zadania własne gminy,
- 2) zadania pożytku publicznego określone w ustawie,
- 3) wspólne określanie ważnych dla mieszkańców gminy potrzeb i tworzenie systemowego rozwiązywania problemów społecznych,
- 4) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

6. Realizacja uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój w 2022 r.

Lp.	Data	Nr Uchwały	W sprawie
1.	21.01.2022 r.	XXXVI.351.2022	Uchwała budżetowa Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 r.
2.	21.01.2022 r.	XXXVI.352.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
3.	21.01.2022 r.	XXXVI.353.2022	Uchwała w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.
4.	21.01.2022 r.	XXXVI.354.2022	Uchwała w sprawie opłaty uzdrowskiej.
5.	21.01.2022 r.	XXXVI.355.2022	Uchwała w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Horyńcu-Zdroju na 2022 r.
6.	21.01.2022 r.	XXXVI.356.2022	Uchwała w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy w Horyńcu-Zdroju na 2022 r.
7.	21.01.2022 r.	XXXVI.357.2022	Uchwała w sprawie ustalenia zasad i wysokości przysługujących diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla sołtysów Gminy Horyniec-Zdrój.
8.	21.01.2022 r.	XXXVI.358.2022	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania publicznego.
9.	21.01.2022 r.	XXXVI.359.2022	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lubaczowa na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii w tym trybu konsultacji.

10.	24.02.2022 r.	XXXVII.360.2022	Uchwała w sprawie wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz wprowadzenia regulaminu targowiska gminnego.
11.	24.02.2022 r.	XXXVII.361.2022	Uchwała w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków, ratowników OSP z terenu gminy biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.
12.	24.02.2022 r.	XXXVII.362.2022	Uchwała w sprawie przyjęcia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.
13.	24.02.2022 r.	XXXVII.363.2022	Uchwała w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Radruż, Podemszczyzna i Werchrata.
14.	24.02.2022 r.	XXXVII.364.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 r.
15.	24.02.2022 r.	XXXVII.365.2022	Uchwała w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Horyniec-Zdrój .
16.	31.03.2022 r.	XXXVIII.366.2022	Uchwała w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień Alkoholowych, Narkotykowych i Behawioralnych dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2022-2025.
17.	31.03.2022 r.	XXXVIII.367.2022	Uchwała w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wnioskiem o zmianę nazwy miejscowości Puchacze, przysiółek wsi Podemszczyzna na nazwę Puchacze, wieś.
18.	31.03.2022 r.	XXXVIII.368.2022	Uchwała w sprawie przyjęcia programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Horyniec-Zdrój w 2022 roku.
19.	31.03.2022 r.	XXXVIII.369.2022	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lubaczów.
20.	31.03.2022 r.	XXXVIII.370.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-

			Zdrój na 2022 rok.
21.	31.03.2022 r.	XXXVIII.371.2022	Uchwała w sprawie zatwierdzenia planu Komisji Oświaty, Uzdrawiskowej, Zdrowia, Kultury i Sportu Rady Gminy Horyniec-Zdrój na rok 2022.
22.	31.03.2022 r.	XXXVIII.372.2022	Uchwała w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przez Gminę Horyniec-Zdrój.
23.	28.04.2022 r.	XXXIX.373.2022	Uchwała w sprawie likwidacji Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Werchracie.
24.	28.04.2022 r.	XXXIX.374.2022	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały nr XXII.180.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 12 października 2016 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz sposobu jej rozliczania.
25.	28.04.2022 r.	XXXIX.375.2022	Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVIII.372.2022 z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przez Gminę Horyniec-Zdrój.
26.	28.04.2022 r.	XXXIX.376.2022	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej samorządowi województwa podkarpackiego na realizację zadania publicznego.
27.	28.04.2022 r.	XXXIX.377.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
28.	20.05.2022 r.	XL.378.2022	Uchwała w sprawie zmian w „Strategii Promocji i Rozwoju Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2021-2027”.
29.	20.05.2022 r.	XL.379.2022	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany 1/2022 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Horyniec-Zdrój-Północ”.
30.	20.05.2022 r.	XL.380.2022	Uchwała w sprawie nadania nazwy Przedszkolu w Horyńcu-Zdroju.
31.	20.05.2022 r.	XL.381.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na 2022 rok.
32.	20.05.2022 r.	XL.382.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-

			Zdrój na 2022 r.
33.	20.05.2022 r.	XL.383.2022	Uchwała w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 867.
34.	20.06.2022 r.	XLI.384.2022	Uchwała w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Horyniec-Zdrój wotum zaufania.
35.	20.06.2022 r.	XLI.385.2022	Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Horyniec-Zdrój za rok 2021.
36.	20.06.2022 r.	XLI.386.2022	Uchwała w sprawie absolutorium dla Wójta Gminy Horyniec-Zdrój.
37.	20.06.2022 r.	XLI.387.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
38.	20.06.2022 r.	XLI.388.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
39.	20.06.2022 r.	XLI.389.2022	Uchwała w sprawie zawarcia porozumienia o współpracy gmin „Partnerstwa Roztocze Środkowe” przy realizacji strategii partnerstwa oraz tworzeniu nowych wspólnych projektów zintegrowanych.
40.	29.07.2022 r.	XLII.390.2022	Uchwała w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubie Seniora w Horyńcu-Zdroju.
41.	29.07.2022 r.	XLII.391.2022	Uchwała w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z wnioskiem o zmianę nazwy miejscowości Puchacze, przysiółek wsi Podemszczyzna na nazwę Puchacze, wieś.
42.	29.07.2022 r.	XLII.392.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
43.	29.07.2022 r.	XLII.393.2022	Uchwała w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy.
44.	29.07.2022 r.	XLII.394.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
45.	31.08.2022 r.	XLIII.395.2022	Uchwała w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubach Seniora

			w Horyńcu-Zdroju.
46.	31.08.2022 r.	XLIII.396.2022	Uchwała w sprawie zasad, trybu przyznawania i wypłacania stypendiów dla zawodników w kategorii seniorów uczestniczących w rozgrywkach ligowych w piłce nożnej klasy okręgowej.
47.	31.08.2022 r.	XLIII.397.2022	Uchwała w sprawie odrzucenia stanowiska Związku Nauczycielstwa Polskiego Okręg Podkarpacki dotyczącego zaopiniowania projektu uchwały Rady Gminy w Horyńcu-Zdroju w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych w części dotyczącej liczby godzin obowiązkowego wymiaru.
48.	31.08.2022 r.	XLIII.398.2022	Uchwała w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych.
49.	31.08.2022 r.	XLIII.399.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
50.	31.08.2022 r.	XLIII.400.2022	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
51.	27.09.2022 r.	XLIV.401.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 r.
52.	27.09.2022 r.	XLIV.402.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
53.	3.10.2022 r.	XLV.403.2022	Uchwała w sprawie przedłużenia istniejącej drogi gminnej nr 105064R ul. Wodna przez dodanie odcinka na działkach o numerach ewidencyjnych gruntów 898/14, 876/2, 855/2, 2807/2.
54.	3.10.2022 r.	XLV.404.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia Zmiany 1/2021 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „HORYNIEC-ZDRÓJ- PÓŁNOC”.
55.	3.10.2022 r.	XLV.405.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia Zmiany 2/2021

			miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „HORYNIEC-ZDRÓJ- PÓŁNOC”.
56.	3.10.2022 r.	XLV.406.2022	Uchwała w sprawie odrzucenia petycji w sprawie utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy.
57.	3.10.2022 r.	XLV.407.2022	Uchwała w sprawie przyjęcia petycji w sprawie pilnego podjęcia działań w zakresie oczyszczania dorzeczy Jeziora Solińskiego i Myczkowieckiego.
58.	3.10.2022 r.	XLV.408.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
59.	28.10.2022 r.	XLVI.409.2022	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXXVI.354.2022 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 21 stycznia 2022 r. w sprawie opłaty uzdrowskowej.
60.	28.10.2022 r.	XLVI.410.2022	Uchwała w sprawie określenia wysokości podatku od nieruchomości na terenie Gminy Horyniec-Zdrój na 2023 rok.
61.	28.10.2022 r.	XLVI.411.2022	Uchwała w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.
62.	28.10.2022 r.	XLVI.412.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
63.	28.10.2022 r.	XLVI.413.2022	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
64.	24.11.2022 r.	XLVII.414.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.
65.	24.11.2022 r.	XLVII.415.2022	Uchwała w sprawie dopłat do taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Horyniec-Zdrój na 2023 rok.
66.	24.11.2022 r.	XLVII.416.2022	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania publicznego.
67.	24.11.2022 r.	XLVII.417.2022	Uchwała w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla miasta Truskawiec na Ukrainie.

68.	24.11.2022 r.	XLVII.418.2022	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały Nr X.99.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 19 września 2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość i warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i doraźne zastępstwa, dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Horyniec-Zdrój.
69.	24.11.2022 r.	XLVII.419.2022	Uchwała w sprawie przystąpienia Gminy Horyniec-Zdrój do realizacji w latach 2022-2023 do projektu p.n. „Klub Seniora w Horyńcu-Zdroju odpowiedzią na potrzeby mieszkańców!” w ramach Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie osi priorytetowych VII-IX WP 2014-2020;
70.	24.11.2022 r.	XLVII.420.2022	Uchwała w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy na zakup węgla.
71.	24.11.2022 r.	XLVII.421.2022	Uchwała w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy na odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców.
72.	24.11.2022 r.	XLVII.422.2022	Uchwała w sprawie zabezpieczenia w budżecie gminy na 2023 rok środków na Fundusz Wsparcia Policji.
73.	24.11.2022 r.	XLVII.423.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok-przesłano do RIO.
74.	24.11.2022 r.	XLVII.424.2022	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Horyniec-Zdrój- przesłano do RIO.
75.	28.12.2022 r.	XLVIII.425.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia budżetu gminy Horyniec-Zdrój na 2023 rok.

76.	28.12.2022 r.	XLVIII.426.2022	Uchwała w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej dla Gminy Horyniec-Zdrój.
77.	28.12.2022 r.	XLVIII.427.2022	Uchwała w sprawie przystąpienia Gminy Horyniec-Zdrój i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju do realizacji w latach 2022-2023 projektu p.n. „Klub Seniora w Horyńcu-Zdroju odpowiedzią na potrzeby mieszkańców!” nr wniosku RPPK.08.03.00-18-0002/22 w ramach Działania 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie osi priorytetowych VII-IX WP 2014-2020
78.	28.12.2022 r.	XLVIII.428.2022	Uchwała w sprawie ustalenia użytków ekologicznych.
79.	28.12.2022 r.	XLVIII.429.2022	Uchwała w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2022 rok.
80.	28.12.2022 r.	XLVIII.430.2022	Uchwała w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.

W 2022 r. Rada Gminy Horyniec-Zdrój podczas sesji Rada podjęła ogółem 80 uchwał. Największa liczba podjętych w 2022r. uchwał dotyczyła sfery okołobudżetowej, w tym m.in. zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2022r., zmian wieloletniej prognozy finansowej, udzielonych dotacji, pomocy finansowej, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2021, udzielenia wójtowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy za rok 2021, uchwalenia budżetu gminy Horyniec-Zdrój na 2022 r. oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata.

7. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

7.1 Porozumienia

Gmina Horyniec-Zdrój współpracuje z samorządami i innymi instytucjami przy realizacji wspólnych inwestycji, leżących w interesie społecznym i gospodarczym gminy.

7.2 Współpraca z organizacjami

Gmina Horyniec-Zdrój współpracuje z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- 1) Od 2010 ze **Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Serce Roztocza”**, którego głównym celem jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w ramach, której pozyskiwane są środki na rozwój obszarów zgodnie z wolą społeczności lokalnej, a także podejmowane są inicjatywy i działania, mające na celu budowanie i promocję wizerunku regionu, rozwój produktów lokalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, poprawę estetyki miejscowości i bezpieczeństwa mieszkańców; prowadzone są działania na rzecz ochrony środowiska; nawiązywane są kontakty w celu pozyskiwania obcych źródeł finansowania. Działania ukierunkowane są głównie na odnowę i rozwój wsi - na tworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Celem działania jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwić ma ono rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz pozytywnie wpłynąć na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.
- 2) Od 2015 r. ze **Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Rozwój Ziemi Lubaczowskiej”**, które jest stowarzyszeniem działającym na terenie gmin Cieszanów, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, Narol, Oleszyce, Stary Dzików, Wielkie Oczy oraz Miasta Lubaczów położonych w powiecie lubaczowskim, województwie podkarpackim. Celem stowarzyszenia jest aktywny, zdrowy styl życia przedsiębiorczych mieszkańców, który możliwy jest do osiągnięcia, poprzez zbudowanie atrakcyjnego produktu turystycznego obszaru LGD oraz wsparcie przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej mieszkańców. LGD „Rozwój Ziemi Lubaczowskiej” jest stowarzyszeniem, realizującym wybrane cele strategiczne, wynikające z uwarunkowań obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych. Wypracowane cele, są również efektem przeprowadzonej analizy SWOT i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane podczas konsultacji potrzeby miejscowej ludności oraz mają charakter długofalowy. Na dwa cele ogólne składają się cele szczegółowe.

Cel ogólny I - Podniesienie jakości życia na obszarze objętym LSR poprzez rozwój turystyki przy wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych i historycznych regionu:

- Cel szczegółowy I.1 Rozwój usług turystycznych
- Cel szczegółowy I.2 Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej
- Cel szczegółowy I.3 Promocja walorów turystycznych regionu, informacja oraz wsparcie szkoleniowe

Cel ogólny II - Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców:

- Cel szczegółowy II.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców
- Cel szczegółowy II.2 Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Opis przedsięwzięć:

Przedsięwzięcie I - Rozwój turystyki poprzez zagospodarowanie obszarów atrakcyjnych turystycznie.

Operacje realizowane mogą być w ramach:

- budowy, przebudowy, i remontu małej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych i sportowych wpływająca na rozwój nowych usług
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami
- renowacji, zabezpieczenia i oznakowania pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych cennych obiektów i miejsc
- budowy pól namiotowych, placów zabaw, kąpielisk (wraz z zagospodarowaniem przestrzeni wokół zbiorników),
- odnowy historycznych atrakcji turystycznych,
- budowa kompleksowej oferty turystycznej
- tworzenie nowych produktów turystycznych
- budowy lub odbudowy małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych, szlaków konnych, ścieżek spacerowych i dydaktycznych
- zagospodarowanie terenu wokół istniejących zbiorników wodnych.

Przedsięwzięcie II - Lubaczowszczyzna tętniąca życiem społeczno-kulturalnym, atrakcyjna turystycznie.

Operacje realizowane mogą być w ramach:

- budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, wielofunkcyjnych boisk sportowych;
- organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych na obszarze realizacji LSR;
- budowy, przebudowy, remontu i wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne (świetlic wiejskich), społeczno-kulturalne,
- zagospodarowanie centrów wsi oraz przestrzeni publicznej,
- organizacja imprez turystycznych, sportowych i kulturowych, prowadzenie badań,
- promocja nowych i istniejących produktów turystycznych,
- opracowanie kalendarza imprez, organizowanie szkoleń dla branży turystycznej, wydawanie folderów i publikacji.

Przedsięwzięcie III - Region aktywny gospodarczo.

Operacje dotyczące:

- organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności gospodarczej mieszkańców,
- rozwoju lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym
- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR; w tym poprzez utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej
- rozwoju aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła.

Przedsięwzięcie IV Aktywizacja i integracja lokalnego środowiska.

Operacje dotyczące:

- organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności gospodarczej mieszkańców,
- rozwoju lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania,

wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym

- rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR;
- w tym poprzez utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej
- rozwoju aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła.

- 3) Od stycznia 2016 r. ze **Związkiem Międzygminnym „Ziemia Lubaczowska”**, który tworzą gminy znajdujące się w powiecie lubaczowskim: Gmina Horyniec Zdrój, Gmina Lubaczów, Miasto Lubaczów, Gmina Stary Dzików, Gmina Wielkie Oczy, Gmina Cieszanów, Gmina Narol, Gmina Oleszyce. Związek ma na celu integrację oraz gospodarczy i kulturowy rozwój gmin z powiatu lubaczowskiego, dąży do rozwijania, eksponowania i wykorzystywania zasobów gospodarczych, przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych swej ziemi.

Zadaniem Związku jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarki, w tym turystyki,

w szczególności poprzez:

- 1) współpracę w celu przygotowywania i promocji wspólnej oferty inwestycyjnej;
- 2) tworzenie wspólnych produktów turystycznych;
- 3) budowę wspólnej marki i promocję regionu;
- 4) pozyskiwanie środków krajowych i zagranicznych na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie:
  - a) rozwoju infrastruktury turystycznej,
  - b) ochrony środowiska i działań proekologicznych,
  - c) wykorzystywania miejscowych zasobów naturalnych,
- 5) podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju kultury i tradycji regionalnych;
- 6) tworzenia miejsc pracy poprzez promowanie, wspieranie lub wdrażanie rozwiązań ekonomii społecznej;
- 7) koordynowanie działań gmin – członków Związku w zakresie działania Związku.

- 4) Ze Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowiskowych Rzeczypospolitej Polskiej, którego głównym celem jest reprezentowanie, obrona i popieranie wspólnych interesów swoich członków wobec Sejmu, Senatu, władz państwowych, administracji rządowej i samorządowej, organów i instytucji europejskich oraz osób prawnych i fizycznych, a także:
- wszechstronny rozwój polskich uzdrowisk oraz miejscowości o walorach uzdrowiskowych,
  - wspieranie rozwoju działalności uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjno – sportowej w gminach należących do stowarzyszenia,
  - dążenie do zapewnienia gminom uzdrowiskowym szczególnej opieki ze strony Sejmu, Senatu, rządu,
  - utrzymywanie stałego kontaktu z pokrewnymi instytucjami i zrzeszeniami w kraju i za granicą,
  - popieranie wszelkich akcji zmierzających do rozwoju uzdrowisk polskich,
  - prowadzenie działalności reklamowej, promocyjnej i marketingowej polskich uzdrowisk,
  - podejmowanie działań na rzecz ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu, rekreacji, ochrony środowiska, profilaktyki zdrowotnej, leczenia uzdrowiskowego, turystyki, turystyki uzdrowiskowej.
- Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:
- podejmowanie działań dla zapewnienia właściwego rozwoju psychofizycznego człowieka,
  - popularyzowanie leczenia uzdrowiskowego, turystyki, sportu i rekreacji ruchowej jako elementów zdrowego stylu życia,
  - wydawanie własnych publikacji,
  - współpracę z instytucjami i organizacjami o pokrewnych zadaniach w kraju i za granicą,
  - prowadzenie działalności gospodarczej dla uzyskania środków na cele statutowe,
  - współudział w tworzeniu prawa z zakresu wyznaczonego przez cele i zadania stowarzyszenia.

8. Umowy partnerskie międzynarodowe.

Gmina Horyniec-Zdrój jest otwarta na współpracę oraz nawiązywanie przyjacielskich relacji z miejscowościami zagranicznymi. W chwili obecnej Gmina Horyniec-Zdrój jest w trakcie obowiązywania czterech umów o współpracy z następującymi miejscowościami,

znajdującymi się na Ukrainie:

- 1) Od 2007 r. obowiązuje umowa o przyjaźni i współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem Winniki w oparciu o Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś - Ukraina 2007-2013, który ułatwia współpracę transgraniczną, poprzez zbliżanie do siebie różnych podmiotów – mieszkańców, instytucji i organizacji, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych – w celu lepszego wykorzystywania możliwości jakie niesie wspólny rozwój obszaru przygranicznego. Współpraca w ramach Programu obejmuje następujące obszary:
  - lepsze warunki dla przedsiębiorczości,
  - rozwój turystyki,
  - poprawa dostępności regionu,
  - ochrona środowiska w obszarze przygranicznym,
  - sprawne i bezpieczne granice,
  - rozwój regionalnych i lokalnych możliwości współpracy transgranicznej,
  - inicjatywa społeczności lokalnych,
  - promowanie dialogu między kulturami i kontaktami „people-to-people”,
  - wsparcie administracji (projekty pomocy technicznej).
- 2) Od 2011 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem Morszyn, również w oparciu o Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś - Ukraina 2007-2013. Strategia Programu odpowiada krajowym i regionalnym strategiom rozwoju społeczno-gospodarczego, które są realizowane poprzez cele strategiczne Programu. Dokument Programowy przewiduje trzy cele strategiczne dla działań w ramach współpracy transgranicznej:
  - a) Promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego w regionach po obu stronach wspólnej granicy;
  - b) Rozwiązywanie wspólnych wyzwań dotyczących środowiska, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i ochrony;
  - c) Promocja lepszych warunków i zasad zapewniających mobilność osób, towarów i kapitału.

Program przyczynia się do wszystkich wyżej wymienionych Celów Strategicznych oraz do zidentyfikowanych potrzeb regionalnych poprzez finansowanie realizacji niekomercyjnych projektów odnoszących się do następujących priorytetów:

- I. Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego
- II. Poprawa dostępności regionów, rozwoju trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
- III. Wspólne wyzwania w obszarze bezpieczeństwa i ochrony
- IV. Promocja zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami.

3) Od 2016 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem **Truskawiec**. Porozumienie dotyczy współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej i kulturowo – humanistycznej. W imieniu Gminy Horyniec-Zdrój umowę podpisał *Wójt Gminy Pan Robert Serkis* a w imieniu miasta Truskawiec Pan Burmistrz *Andrij Kulchynskyi*. Partnerzy kierując się zasadami równoprawności, wzajemnych korzyści i szacunku umacniają kontakty bezpośrednie pomiędzy osobami prawnymi na płaszczyźnie gospodarczej, edukacyjnej, kulturowej i społecznej. Podpisanie umowy pozwala na wspólne ubieganie się o środki pochodzące z unijnych programów transgranicznych Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

4) Od 2005 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Gminą **Rawa Ruska**. Nadrzędnym celem współpracy jest wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych na pograniczu Polski i Ukrainy.

9. Istotne działania wójta – chronologiczny przegląd roczny

Wszystkie działania podejmowane przez Wójta Gminy Horyniec-Zdrój i Urząd Gminy szczegółowo referowane są na Sesjach rady Gminy Horyniec-Zdrój. Najważniejsze czynności, o których informowana była Rada Gminy na sesjach w 2022 r. przedstawione są poniżej w kolejności chronologicznej:

1. Ogłoszony został przetarg na budowę nowej oczyszczalni ścieków w m. Horyniec-Zdrój. Wartość inwestycji szacowana jest na około 11 mln brutto, dofinansowanie będzie na poziomie 95%. środki pochodzić będą z funduszy w ramach Polskiego Ładu.

2. W lutym podpisana zostanie umowa na przebudowę stadionu sportowego w Horyńcu-Zdroju z Ministerstwem Sportu. Całość zadania szacowana jest na ponad 6 mln zł. 4,5 mln pochodzić będzie ze środków zewnętrznych.
3. Czekamy na rozstrzygnięcia dotyczące złożonego wniosku na przebudowę dróg w dzielnicy uzdrowskiej. Złożony wniosek opiewał na kwotę 3 mln złotych i znalazł się na liście przekazanej przez Wojewodę Podkarpackiego do zaakceptowania przez Premiera. Ostateczna informacja o dofinansowaniu przekazana zostanie w marcu.
4. Złożony został wniosek w porozumieniu ze Stowarzyszeniem Przystanek Horyniec na budowę ogólnodostępnej, niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, w ramach wniosku planujemy budowę wiaty z grillem w Werchracie przy świetlicy oraz wymianę pokrycia dachowego i zmianę źródła ciepła w świetlicy w Radrużu. Wartość inwestycji to około 200 tys złotych. Dofinansowanie uzyskać można na poziomie 90%.
5. Otrzymaliśmy umowę na przebudowę stadionu sportowego w Horyńcu-Zdroju z Ministerstwem Sportu. Całość zadania szacowana jest na ponad 6 mln zł. 4,5 mln pochodzić będzie ze środków zewnętrznych. Przetarg na to zadanie zostanie ogłoszony w przyszłym tygodniu. W ramach zadania planowane są budowa nowej płyty stadionu, bieżnia lekkoatletyczna, boisko treningowe, boisko do siatkówki, oświetlenie terenu, przebudowa budynku szatniowego oraz komunikacja.
6. Rozstrzygnięty został nabór wniosków na przebudowę dróg w dzielnicy uzdrowskiej. Złożony przez nas wniosek opiewał na kwotę 3 mln złotych i otrzymał dofinansowanie na poziomie 1,5 mln. Wniosek dotyczył przebudowy komunikacji w dzielnicy uzdrowskiej.
7. Złożony w porozumieniu ze Stowarzyszeniem Przystanek Horyniec wniosek na budowę ogólnodostępnej, niekomercyjnej infrastruktury turystycznej otrzymał dofinansowanie, w ramach wniosku planujemy budowę wiaty z grillem w Werchracie przy świetlicy oraz wymianę pokrycia dachowego i zmianę źródła ciepła w świetlicy w Radrużu. Wartość inwestycji to około 200 tys złotych. Dofinansowanie uzyskać można na poziomie 90%.
8. W trakcie opracowywania jest Plan Funkcjonalno – Użytkowy na zadanie, które otrzymało wstępną promesę i złożone zostało przez związek gmin powiatu lubaczowskiego. W ramach tego zadania wybudowana zostanie wieża widokowa w

dzielnicy uzdrowiskowej na deptaku, na ulicy Wojska Polskiego za sklepem Piotruś Pan zostanie wybudowane miejsce na postój kamperów oraz wybudowana zostanie wiata przystankowa przy Punkcie Informacji Turystycznej. Całość zadania dofinansowana zostanie w ramach Polskiego Ładu.

9. Również w ramach Polskiego Ładu Powiat Lubaczowski we współpracy z gminami planuje przebudowę i budowę chodników. Na terenie gminy powstaną chodniki w Werchracie od skrzyżowania z drogą wojewódzką do drogi na Łozy, w Nowym Bruśnie od skrzyżowania drogi w kierunku Horyńca-Zdroju do Cerkwii i w Horyńcu od centrum do końca osiedla Dąbrowskiego wraz z nową nawierzchnią asfaltową.
10. Otrzymaliśmy środki na dokończenie renowacji płyt nagrobnych na cmentarzu z I WŚ w Nowym Bruśnie. Środki pochodzą z Urzędu Wojewódzkiego i w całości pokryją koszty prac konserwatorskich.
11. Złożony został wniosek na budowę drogi transportu rolnego w m. Werchrata. Kwota wniosku około 95 tys.
12. Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju swoim przedstawieniem „Sędzia Hanna Maria Wesolutka” zdobył trzecie miejsce podczas eliminacji do 22 Ogólnopolskiego Festiwalu Twórczości Teatralno-Muzycznego Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Albertiana 2022. Tym samym otrzymali zaproszenie na galę finałową, która odbędzie się 28 marca na Dużej Scenie Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie.
13. W Gminnej Bibliotece Publicznej ruszyły zajęcia dla seniorów. Pierwszy etap zajęć dotyczył nauki obsługi komputerów. W kolejnych etapach będą to spotkania z rękodziełem oraz treningi umysłu. Spotkania odbywają się również w fili w Werchracie. Zapraszamy również chętne osoby to uczestnictwa w Dyskusyjnym Klubie Książki, którego pierwsze spotkanie odbędzie się 4 marca.
14. W minioną niedzielę zakończyła się 43 Biesiada Teatralna w Horyńcu-Zdroju. W konfrontacjach wzięło udział 12 zespołów z całej Polski wybranych spośród prawie 40 które zgłosiły swoją chęć przyjazdu. Głównym jurorem był Tomasz Karolak. Złoty Róg Myśliwski Króla Jana trafił do Teatru Kąt z Jarosławskiego Ośrodka Kultury i Sztuki, a Złotą Misę Borowiny otrzymała Karolina Słonka z Teatru Ryba Latająca za rolę Poli Nireńskiej w spektaklu Odważyłam się zdjąć buty.
15. Podpisano umowę na budowę nowej oczyszczalni ścieków w m. Horyniec-Zdrój. Wartość inwestycji szacowana jest na około 11 mln brutto, dofinansowanie będzie na

poziomie 95%. środki pochodzić będą z funduszy w ramach Polskiego Ładu. Wykonawca inwestycji jest firma Schwander Polska z Nowego Sącza. Przewidywana data zakończenia inwestycji to pierwsza połowa 2024 r.

16. W kwietniu ogłoszony będzie przetarg na przebudowę dróg w dzielnicy uzdrowskiej. Inwestycja opiewa (kosztorysowo) na kwotę 3 mln złotych i otrzymała dofinansowanie na poziomie 1,5 mln z środków Wojewody oraz 1 mln z RFIL. Wniosek dotyczył przebudowy komunikacji w dzielnicy uzdrowskiej.

17. Złożyliśmy następujące wnioski do Polskiego Ładu:

Uzdrowiska

Budowa Centrum Usług Społecznych i Kulturalnych w Horyńcu-Zdroju - 4.900.000,00

PGR-y

Budowa Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą techniczną i wyposażeniem w Horyńcu-Zdroju. - 1.960.000,00

II edycja:

1. Kompleksowa modernizacja dróg na terenie gminy Horyniec-Zdrój - 4.940.000,00
2. Kompleksowa modernizacja Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju - 2.550.000,00
3. Kompleksowa modernizacja oświetlenia w gminie Horyniec-Zdrój - 1.800.000,00

18. Od pierwszych dni wojny na Ukrainie włączyliśmy się w pomoc uchodźcom. Jako gmina pełniliśmy dyżury w miasteczku namiotowym przy przejściu granicznym w Budomierzu. Naszym zadaniem było przyjmowanie uchodźców po polskiej stronie granicy, przygotowywaliśmy ciepłą zupę, kawę herbatę, słodycze dla dzieci. Nasi strażacy pełnią do tej pory dyżury pomagają w płynnym przepływie ludzi przez samo przejście graniczne.

Pragnę podziękować wszystkim którzy zaangażowali się w pomoc, w szczególności:

- wszystkim Kołom Gospodyń Wiejskich z terenu gminy Horyniec-Zdrój, za gotowanie i dyżury na granicy,
- strażakom z OSP z terenu naszej gminy,

- wszystkim wolontariuszom którzy pomagali przy rozładunkach, sortowaniu i pakowaniu darów na Ukrainę,
- nauczycielom i uczniom Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju za pomoc w przygotowywaniu kanapek oraz dyżury w miasteczku namiotowym,
- zawodnikom z Klubu Sportowego ZDRÓJ z Horyńca-Zdroju – za nocne dyżury na granicy,
- pracownikom gminy za koordynację działań i pomoc przy transportach,
- Stowarzyszeniu Przystanek Horyniec za wsparcie przy zakupach towarów do miasteczka namiotowego,
- Danucie Kacprzak i Szlachetnej Paczce w Lubaczowa za pomoc w organizacji transportów do naszej partnerskiej gminy Morszyn na Ukrainie

Wielkie podziękowania również dla wszystkich którzy przyczynili się do licznych transportów darów które trafiły do nas z zagranicy:

- Leszkowi Machowi za uruchomienie łańcucha kontaktów dzięki którym Stowarzyszenie Przystanek Horyniec jest w stanie wspierać nasze działania na granicy,
- Monice Basznianin – Pachla – za kontakty z Jangiem Konsbrukiem, Jean-Paulem Mousel i Johnem Kaufmanem z gminy Saeul z Luksemburga oraz Maoul z gminy Colmar-Berg dzięki którym w sumie dotarły do nas dwa tiry z darami a kolejne 3 ze względu na ograniczenia magazynowe przekierowaliśmy do Cieszanowa,
- Agacie Sikorze – za uruchomienie łańcucha dostaw dzięki którym dotarły spore ilości żywności i potrzebnych materiałów, oraz dzięki której koordynowaliśmy zakup kontenera medycznego którego operatorem na granicy jest Stowarzyszenie Folkowisko z Cieszanowa – wsparcie finansowe zakupu wyniosło 10 tys funtów. Dziękujemy Jamoesowi, Willowi, Caragh, Pip, Jax i Dominic.
- Katarzynie Dorociak Kwacz z którą koordynujemy dostawy z Irlandii,
- Pani Dorocie która skontaktowała nas z Anną Stebia dzięki którym przyjęliśmy spory ładunek darów z Belgii,
- dziękujemy Stanisławowi Kłosowi za użyczenie wózka do rozładunku palet z Tira,
- Małgorzacie Ostrowskiej-Królikowskiej i KGW Zalesianki, Adamowi Nawrockiemu i przyjaciołom z Muzeum Podgórza, Muzeum Krakowa, firmie Ladros z Lublina, pracownikom GOK i Biblioteki, Andrzejowi Łepeckiemu z przyjaciółmi ze Świdnika,

oraz ASP z Krakowa.

19. W ramach wspólnych działań z gminami naszego powiatu zakupiliśmy i przekazaliśmy trójfazowy agregat ze stabilizacją napięcia o mocy 40kW. Agregat będzie pomagać w ciężkich sytuacjach podczas przerw w dostawach prądu.
20. W lutym został pozytywnie zweryfikowany i zaakceptowany wniosek gminy Horyniec-Zdrój w ramach Konkursu Grantowego Wsparcie dzieci i rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR. Gmina otrzymała środki w wysokości 267.500 zł na zakup 107 laptopów.
21. Przedszkole w Horyńcu-Zdroju zorganizowało konkurs wśród dzieci i rodziców w celu ustanowienia oficjalnej nazwy przedszkola w Horyńcu-Zdroju.
22. 11 marca obchodziliśmy Dzień Sołtysa z tej okazji jeszcze raz wszystkim Sołtysom składałam serdeczne życzenia, wszelkiej pomyślności oraz zdrowia.
23. Urząd Gminy w Horyńcu-Zdroju uruchomił portal eNależności www.enaleznosci.horyniec-zdroj.pl na którym można dokonać płatności oraz sprawdzić ich status, serdecznie zapraszamy wszystkich mieszkańców do korzystanie z tej niezwykle wygodnej e-usługi.
24. Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju otrzymał pierwsze wsparcie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Teatr pozytywnie zaopiniowany został wniosek Horyniec Teatru w wysokości 60000zł dzięki któremu będziemy w stanie zorganizować kolejną edycję Arf Festiwalu. Podziękowanie dla Teresy Pamuły.
25. W dniu 21 marca odbył się w Horyńcu-Zdroju XXV edycja Wiosennego Rajdu Ekologa pn. „Już w powietrzu wiosnę słyszeć” którego organizatorem był Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu a do którego zaprosiliśmy uczniów z naszej Szkoły Podstawowej. Rajd był inauguracją odnowionej ścieżki dydaktycznej Za niwą której początek i koniec znajduje się na nowym deptaku w Dzielnicy Uzdrowskiej a która przebiega przez Świdnicę.
26. W Gminnej Bibliotece Publicznej w Horyńcu-Zdroju wystartował Dyskusyjny Klub Książki. Biblioteka prowadzi również ciągle zajęcia dla seniorów na które serdecznie zapraszamy.
27. 27 marca obchodziliśmy w Gminnej Bibliotece Publicznej w Horyńcu-Zdroju Międzynarodowy Dzień Teatru, na który zaproszone zostały dzieci z naszego

przedszkola, które zapoznały się z biblioteką oraz obejrzały spektakl teatru Kamishibai „Opowieści z zielonego lasu”.

28. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju została beneficjentem konkursu „Blisko” organizowanego przez Narodowe Centrum Kultury. Dotacja w wysokości 103 tys zł obejmuje szereg ciekawych działań które planowane są na dwa kolejne lata.

29. Przetarg na przebudowę stadionu sportowego nie został rozstrzygnięty. Z powodu braku środków finansowych spowodowanych nagłym wzrostem cen robót budowlanych nie będzie możliwa przebudowy budynku szatniowego. Na pozostałe elementy tj:

Budowa bieżni lekkoatletycznej czterotorowej o długości 400 m o nawierzchni poliuretanowej.

Przebudowa i budowa boisk:

- piłkarskiego o wymiarach 68 m x 104 m o nawierzchni z trawy naturalnej,
- treningowego o wymiarach 24 m x 44 m o nawierzchni z trawy naturalnej,
- wielofunkcyjnego o wymiarach 17,07 m x 34, 77 m o nawierzchni poliuretanowej
- skoczni do skoku w dal,
- skoczni do skoku wzwyż,
- rzutni do pchnięcia kulą

Przebudowa oświetlenia infrastruktury technicznej.

Przebudowa ogrodzenia wraz z miejscami postojowymi, wiatą rowerową i wyposażeniem do utrzymania boisk.

zostanie ogłoszony kolejny przetarg. Zmiany w projekcie uzgadnialiśmy w ministerstwie sportu początkiem kwietnia.

30. Planujemy złożyć wniosek do PROW na przebudowę oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w m. Radruż. Oczyszczalnia docelowo obsługiwać będzie osiedle w Radrużu.

31. W maju odbędą się negocjacje z zakładem gazowym w sprawie wykupu sieci gazowej na ulicy Wojska Polskiego.

32. Ogłoszony został przetarg na ze środków Polskiego Ładu na budowę wieży widokowej, miejsca dla kamperów oraz MOR. Przewidywany termin zakończenia inwestycji koniec 2024.

33. Urząd Marszałkowski dzięki staraniom gminy przyznał środki finansowe na przebudowę drogi wojewódzkiej 865. Przebudowany ma zostać odcinek od przejazdu kolejowego do centrum miejscowości. Gmina otrzyma 600 tys złotych. Do inwestycji będziemy musieli dołożyć 150 tys zł ze swoich środków.
34. GOK otrzymał dofinansowanie w kwocie 64 tys na instalację klimatyzacji na Sali widowiskowej.
35. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju została beneficjentem programu BLISKO realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury. Środki na realizację zadania wynoszą 103 tys zł i obejmują ten i kolejny rok.
36. Przy okazji Świąt Wielkanocnych Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju oraz Gminny Ośrodek Kultury zorganizowały kiermasze świąteczne z których pieniądze zostały przekazane na cele charytatywne.
37. 9 kwietnia w GOK-u w Horyńcu-Zdroju odbyły się wielkanocne warsztaty plastyczne dla dzieci w których uczestniczyła spora liczba dzieci, natomiast od 8 kwietnia Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju prowadzi cotygodniowe zajęcia kreatywno-plastyczne dla dzieci od 7 roku życia, najbliższe już jutro na które serdecznie zapraszamy.
38. Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju otrzymał kolejne dofinansowanie na tegoroczny Art. Festiwal w kwocie 67 z programu Promocji Czytelnictwa. Tegoroczny Art. Festiwal planujemy przeprowadzić w drugim tygodniu sierpnia.
39. W ostatni weekend przy współpracy ze Zdrojowym Szwadronem Rowerowym Horyniec-Zdrój oraz Klubem Nordic Walking Spring z Horyńca-Zdroju zorganizowaliśmy Otwarcie Sezonu Turystycznego na Roztoczu w którym uczestniczyło ponad 50 osób. Przy kaplicy Matki Bożej w Nowinach Horynieckich odbyła się Msza Święta i poświęcenie rowerów i kijków, a następnie na deptaku w Dzielnicy Uzdrowskiej zorganizowane było ognisko z poczęstunkiem.
40. Zespół Level Up działający przy Gminnym Ośrodku Kultury w Horyńcu-Zdroju zajął w ostatni weekend II miejsce podczas Tyczyńskich Konfrontacji Tanecznych Let's Dance.

41. Warcabiści z Klubu Unia z Horyńca-Zdroju wrócili z Mistrzostw Polski Juniorów które odbywały się w Szklarskiej Porębie z 13 medalami, 7 złotych, 4 srebrne i 2 brązowe – gratulacje.
42. W ostatni weekend na terenie naszej gminy Stowarzyszenie Przystanek Horyniec organizowało Operację Czysta Rzeka do której przyłączyli się mieszkańcy Prusia, Werchraty i Horyńca-Zdroju. W sumie do sprzątania naszej gminy zgłosiło się ponad 60 osób zbierając około 80 worków odpadów. Serdecznie dziękuję wszystkim zaangażowanym w tym sołtysom Werchraty i Prusia.
43. Rozstrzygnięty został przetarg na przebudowę dróg w dzielnicy lecznictwa uzdrowiskowego. Najkorzystniejsza oferta przedstawiła firma PBI Infrastruktura z Kraśnika. Cena ofertowa to 3 mln 82 tys złotych. Dofinansowanie w kwocie 2,5 mln złotych pochodzi z RFIL i od wojewody podkarpackiego.
44. Otrzymaliśmy dofinansowanie w ramach Polskiego Ładu w kwocie 4,9 mln na budowę budynku usług społecznych. Wkład własny gminy to 100 tys.
45. W trakcie oceny jest również wniosek na budowę altany z grillem przy świetlicy w Werchracie oraz wymianę pokrycia dachowego wraz z wymianą źródła ciepła w świetlicy w Radrużu.
46. 1 maja uczciliśmy pamięć pomordowanych przez UON UPA mieszkańców Radruża. W uroczystości uczestniczyli potomkowie pomordowanych, drużyna harcerska z Horyńca-Zdroju oraz mieszkańcy naszej gminy i kuracjusze.
47. Od 8 do 15 maja w obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek włączyła się nasza Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju organizując liczne zajęcia dla dzieci, młodzieży i seniorów.
48. 13 maja w Cafe Sanacja odbyło się Roztoczańskie Spotkanie z Fotografiami na którym zaproszeni fotografowie prezentowali swoje zdjęcia z Roztocza i nie tylko. Na spotkaniu zaprezentowano funkcjonalność powstającego Szlaku Fotograficznego Roztocza Wschodniego którego nasza jak i inne gminy powiatu jest sponsorem. W ramach Szlaku przewidzianych jest wiele działań promocyjnych naszego regionu.
49. 15 maja odbyły się w Nowinach Horynieckich oraz w Horyńcu-Zdroju obchody Powiatowego Dnia Strażaka oraz uroczystości 130 lecia powstania OSP w Horyńcu-Zdroju. Na obchodach gościliśmy między innymi Posła na Sejm Teresę Pamułę oraz

Mieczysława Kasprzaka. Podczas obchodów poświęcony został zakupiony w zeszłym roku nowy wóz strażacki dla naszej jednostki.

50. Przypominam, że 30 czerwca mija termin składnia deklaracji CEEB – Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków dotyczy źródeł ciepła i spalania paliw. Deklaracje można złożyć w Urzędzie Gminy lub przez formularz na stronie www.ceb.gov.pl Nie wypełnienie deklaracji w terminie będzie skutkowało nałożeniem kary.
51. Stowarzyszenie Przystanek Horyniec w partnerstwie z Biblioteką w Horyncu-Zdroju otrzymało dofinansowanie w programie Aktywni+ w wysokości 40 tys zł. W ramach programu organizowane będą wyjazdy oraz zajęcia dla seniorów z terenu naszej gminy.
52. W najbliższy weekend po dwóch latach pandemii powraca do Horyńca Motoserce. Zapraszam wszystkie osoby chętne do oddania krwi w niedzielę na godzinę 10:00, a po południu odbędą się koncerty na scenie w Parku Zdrojowym.
53. Fundacja SOS Życie zaprasza kobiety na bezpłatne badania cytologiczne oraz mammografię. Od 20 do 26 maja CytoMammobus stacjonuje na parkingu przy Szkole Podstawowej w Horyncu-Zdroju.
54. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyncu-Zdroju zaprasza serdecznie wszystkie dzieci na konkurs plastyczny z okazji Dnia Matki. Szczegóły konkursu na stronie biblioteki: www.bibliotekahoryniec.pl
55. W najbliższą sobotę odbędą się w naszej miejscowości kolejne zawody Szukamy Bociana, w ramach których odbędzie się rajd, biegi oraz marsze nordic walking w tym horyniecki etap podkarpackiego pucharu nordic walking.
56. Odbyły się negocjacje z zakładem gazowym w sprawie wykupu sieci gazowej na ulicy Wojska Polskiego. Zakończenie procedury wykupu planowane jest na IV kwartał br.
57. W trakcie realizacji jest zadania polegające na budowie altany z grillem przy świetlicy w Werchracie oraz wymiana pokrycia dachowego wraz z wymianą źródła ciepła w świetlicy w Radrużu.
58. Realizowany jest remont nawierzchni drogi wojewódzkiej od przejazdu kolejowego do centrum Horyńca-Zdroju.
59. Otrzymaliśmy w ramach Polskiego Ładu Środki na następujące zadania:

Kompleksowa modernizacja oświetlenia w gminie Horyniec-Zdrój 1,8 mln

Kompleksowa modernizacja Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju 2,4 mln

Kompleksowa modernizacja dróg na terenie gminy Horyniec-Zdrój 4,9 mln

Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą techniczną i wyposażeniem w Horyńcu-Zdroju. 1,94 mln

60. W trakcie realizacji jest droga transportu rolnego w Werchracie. Wybudowane zostanie 250 mb drogi za kwotę prawie 90 tys. Całość pokryje Urząd Marszałkowski.
61. Trwają prace związane z opracowaniem dokumentacji technicznej na budowę nowej oczyszczalni ścieków w Horyńcu-Zdroju. Środki na ten cel pochodzą z Polskiego Ładu.
62. Na ukończeniu jest również rozbudowa sieci wodociągowej w Horyńcu-Zdroju, odcinek wzdłuż ulicy Sobieskiego.
63. W ramach programu Aktywni + przeprowadzona została rekrutacja seniorów z terenu naszej gminy którzy odbyli już pierwsze spotkanie integracyjne oraz uczestniczyli w wyjeździe do Rzeszowskich Piwnic. W ramach programu planowane są kolejne wyjazdy do teatru, kina, wyjazdy warsztatowe, spotkania z psychologiem, warsztaty muzyczne, plastyczne czy Dzień Seniora.
64. Operatorem programu jest Stowarzyszenie Przystanek Horyniec w partnerstwie z Gminną Biblioteką Publiczną w Horyńcu – Zdroju oraz Gminą Horyniec
65. W ramach programu grantowego Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym rozdaliśmy na przełomie czerwca i lipca ponad 100 laptopów, które trafiły do osób kwalifikujących się do wsparcia.
66. 2 lipca odbył się Rajd Rowerowy Rowerowe Roztocze na trasie Horyniec – Zdrój – Lubycza Królewska – Horyniec – Zdrój. W rajdzie wzięło udział 80 uczestników, trasa rajdu liczyła 70 kilometrów. Wszyscy uczestnicy wrócili do Horyńca uśmiechnięci i zachwyceni pięknem terenów naszego podkarpackiego kawałka Roztocza.
67. 3 lipca odbył się Piknik Wakacyjny, na scenie wystąpiły lokalne zespoły folkowe oraz koncert zespołu Trio Beethovenowskie, całość zakończyła się dyskoteką pod chmurką.
68. Znamy już program tegorocznego Art Festiwalu który odbędzie się w dniach d 8 do 16 sierpnia.
69. W naszej gminie miesiąc lipiec opłynął bardzo aktywnie wśród najmłodszych. Swoją ofertę przygotowała Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminny Ośrodek Kultury.

Dzieci uczestniczyły w zajęciach między pokoleniowych, zajęciach ruchowych oraz licznych warsztatach kreatywnych i plastycznych. W miesiącu sierpniu kolejne zajęcia, w bibliotece już w przyszłym tygodniu.

70. Gmina realizując projekt Uniwersytetu Samorządności w ramach którego w miesiącu sierpniu odbędą się zajęcia dla seniorów, dzieci i młodzieży, zajęcia historyczne, kulinarne, fotograficzne. Wszystko w świetlicy w Radrużu.
71. 17 lipca odbył się Piknik Sportowy z turniejem o Puchar Wójta Gminy Horyniec – Zdrój. Dla dzieci było dużo darmowych atrakcji, dmuchańce, piana party, poczęstunek. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna z zespołem Tylko nie Oni. Organizatorem imprezy był KS Zdrój Horyniec – Zdrój przy wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki.
72. W sierpniu stowarzyszenie Przystanek Horyniec organizuje II Nocny Rajd Pieszy pod nazwą In Lumine Lunari. Rajd cieszy się dużą popularnością, w ciągu 15 godzin zapisała się maksymalna liczba uczestników czyli 100 osób. Świadczy to o dużym potencjale turystycznym naszej gminy oraz potrzebie realizowania podobnych inicjatyw.
73. 23 lipca na scenie Amfiteatru po raz kolejny pojawili się lokalni gitarzyści w ramach Letnich Impresji Gitarowych 5.0 Lipcowanie. Jest to inicjatywa która również cieszy się dużym zainteresowaniem.
74. Jutro na scenie Amfiteatru wystąpi Balet Dworski Cracovia Danza w ramach ministerialnego dofinansowania z programu Ballady i romanse którego beneficjentem jest Stowarzyszenie Przystanek Horyniec przy wsparciu Gminy Horyniec – Zdrój.
75. Trwają prace związane z przebudową dróg w dzielnicy lecznictwa uzdrowskiego. Dofinansowanie w kwocie 2,5 mln złotych pochodzi z RFiL i od wojewody podkarpackiego. Zakończenie robót planowane jest na połowę października.
76. Zakończyło się zadanie polegające na budowie altany z grillem przy świetlicy w Werchracie oraz wymiana pokrycia dachowego wraz z wymianą źródła ciepła w świetlicy w Radrużu. Koszt inwestycji 220 tys, 175 tys pochodzi z dofinansowania w ramach PROW. Realizatorem zadania jest Stowarzyszenie Przystanek Horyniec.
77. Zakończył się remont nawierzchni drogi wojewódzkiej od przejazdu kolejowego do centrum Horyńca-Zdroju.

78. Zakończona została inwestycja polegająca na przebudowie drogi transportu rolnego w Werchracie. Wybudowane zostało 250 mb drogi za kwotę prawie 90 tys. Całość dofinansował Urząd Marszałkowski.
79. Trwają prace związane z opracowaniem dokumentacji technicznej na budowę nowej oczyszczalni ścieków w Horyńcu-Zdroju. Środki na ten cel pochodzą z Polskiego Ładu.
80. Zakończyła się rozbudowa sieci wodociągowej w Horyńcu-Zdroju, odcinek wzdłuż ulicy Sobieskiego.
81. Podpisane zostały porozumienia w ramach projektu partnerskiego CWD+, który jest pilotażowym programem mającym za zadanie wypromować naszą część roztocza. W partnerstwie znalazły się gminy z powiatu tomaszowskiego oraz Narol i Horyniec. W ramach partnerstwa planowane jest m. in. wybudowanie ścieżki rowerowej do Nowin Horynieckich, znakowanie szlaków po roztoczu (szlak rowerowy, szlak bunkrów linii Mołotowa, szlak młynów roztoczańskich, szlaki trzech kultur czy szlaki konne).
82. Podpisane zostało również porozumienie w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, w którym znalazły się miasto Lubaczów, gmina Lubaczów i gmina Horyniec-Zdrój. Uczestnictwo w MOF – ie pozwoli o aplikowanie na dodatkowe środki w ramach Funduszy dla Podkarpacia czyli nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.
83. We wrześniu planujemy w ramach polskiego ładu ogłosić dwa przetargi. Pierwszy na kwotę około 2 mln na modernizację oświetlenia na terenie gminy Horyniec-Zdrój, drugi na kwotę około 5 mln na przebudowę i budowę dróg na terenie gminy. Przewidywany czas zakończenia prac to 12 miesięcy od podpisania umowy.
84. W trakcie realizacji jest również dokumentacja na Centrum usług Społecznych oraz na przebudowę szkoły podstawowej, dokumenty powinny być gotowe na koniec roku a przetargi ogłaszane będą w pierwszym kwartale 2023 roku.
85. Złożone zostały trzy wnioski do Ministerstwa Sprawiedliwości na doposażenie klubów sportowych KS Zdrój, LKS Unia i Delfin. Kwota złożonych wniosków na doposażenie to po 5 tys złotych każdy.
86. Wybudowany został nowy przepust na drodze w Werchracie, droga ta łączy drogę powiatową z droga gminną. Środki na ten cel pochodziły ze środków Nadleśnictwa w Lubaczowie oraz środki gminy Horyniec-Zdrój.

87. W okresie całych wakacji z ofertą spędzenia wolnego czasu dla dzieci wyszły Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu – Zdroju, zajęcia odbywały się zarówno w lipcu jak i sierpniu i każde dziecko mogło znaleźć coś ciekawego dla siebie.
88. W miesiącu sierpniu realizowaliśmy zadanie pod nazwą „Uniwersytet Samorządności” w świetlicy wiejskiej w Radrużu, gdzie odbył się szereg inicjatyw edukacyjnych w tym warsztaty dla dzieci ze zwiedzaniem cerkwi, zajęcia z LEGO, zajęcia dla seniorów z Makramy i String Art, warsztaty fotografii dla początkujących, warsztaty gotowania potraw regionalnych, zajęcia plastyczne dla dzieci.
89. 6 sierpnia w horynieckim amfiteatrze odbył się jeden z koncertów w ramach Festiwalu Dziedzictwa Kresów – na scenie wystąpiły zespoły ludowe i regionalne.
90. W dniach od 7 do 16 sierpnia Horyniec – Zdrój stał się kulturalną stolicą Roztocza a to za sprawą kolejnej edycji Horyniec – Zdrój Art. Festiwalu. Cykl koncertów, spotkań literackich, przedstawień teatralnych wypełnił przestrzeń Parku Zdrojowego, Cafe Sanacji, Teatru Dworskiego oraz biblioteki. Gościliśmy między innymi Krzysztofa Antkowiaka, Jerzego Bralczyka, Krzysztofa Wakulińskiego, Dominikę Ostalowską, Janusza Olejniczaka, Włodzimierza Nahornego, Jerzego Kisielewskiego, Wojciecha Bonowicza i wielu innych. Festiwal jak co roku przyciągnął sporą publiczność i na pewno przyczynia się do utwierdzenia opinii, że w Horyńcu – Zdroju prezentujemy kulturę na najwyższym poziomie.
91. Jako wydarzenie towarzyszące przy Art Festiwalu w nocy z 12 na 13 sierpnia odbył się II Nocny Rajd Pieszy po Roztoczu, którego finał miał miejsce na Dahanach. Lista uczestników została ograniczona do 100 uczestników, z czego pomimo bardzo kiepskiej i deszczowej pogody na starcie stawiło się 65 osób co może świadczyć o dużej potrzebie realizacji podobnych inicjatyw w przyszłości oraz popularności terenów naszej gminy. Organizatorem rajdu było Stowarzyszenie Przystanek Horyniec.
92. 15 sierpnia wraz z mieszkańcami Nowin Horynieckich oraz proboszczem naszej parafii uczciliśmy pamięć pomordowanych przez UPA mieszkańców wsi Nowiny Horynieckie.
93. Kulinarą stolicą Roztocza Horyniec – Zdrój stał się natomiast 15 sierpnia podczas kolejnej edycji najpopularniejszej kulinarnej imprezy w regionie – Święta Pieroga. Gościliśmy tysiące osób z terenów naszego jak i ościennych powiatów. W tym roku

zjedzono około 17 tys pierogów a najlepszymi pierogami okazały się pierogi z mięsem w cieście szpinakowym od KGW z Nowego Brusna, drugie miejsce zajęło KGW z Werchraty za pierogi na ostro a trzecie z Krowicy samej za pierogi z kaszanką.

94. Zakończenie wakacji mieliśmy niezwykle huczne. 26 sierpnia odbył się w Horyńcu – Zdroju finał Radia Biwak, podczas którego wystąpili The Backwards – czołowy światowy zespół odtwarzający muzykę Beatlesów, Taraka – polsko-ukraiński zespół muzyczny a gwiazdą wieczoru byli oczywiście Golec Orkiestra. Przez cały dzień program Polskiego Radia Rzeszów był nadawany z Horyńca – Zdroju, a sam koncert był transmitowany na żywo zarówno przez Radio Rzeszów jak TVP3 Rzeszów co było najlepszą promocją naszej miejscowości. Według szacunków policji gościliśmy tego wieczoru ponad 3000 widzów.
95. W najbliższą niedzielę zapraszamy wszystkich na gminno – parafialne Dożynki które w tym roku odbędą się Wólce Horynieckiej.
96. 18 września do Nowin Horynieckich powraca Leśny Bieg do Źródeł z kategoriami biegowymi oraz Nordic Walking.
97. Zachęcamy mieszkańców naszej gminy do korzystania z aplikacji mobilnej Moja Okolica, która pozwala na otrzymywanie bezpośrednich wiadomości od urzędu, alertów oraz informacji o wydarzeniach. W aplikacji znajduje się również szczegółowy harmonogram wywozu śmieci, który wyświetli się po wyborze miejsca zamieszkania. Aplikacja pozwala również na umieszczanie przez mieszkańców lokalnych ogłoszeń sprzedaży jak i usług.
98. Horyniec – Zdrój ART Festiwal został nominowany do prestiżowej nagrody Ambasadora Wschodu w kategorii Projekt. Ogłoszenie wyników 26 listopada podczas Gali Ambasadora Wschodu w Zamku w Janowie Podlaskim. Trzymamy kciuki.
99. W Gminnym Ośrodku Kultury gościliśmy wystawę „Drzeworyt jako obraz Roztocza” autorstwa Józefa Lewkowicza oraz jego uczniów, którą przygotowała grupa pasjonatów realizujących projekt dofinansowany przez Euroregion Roztocze. W Parku Zdrojowym stoi już 12 metrowy maszt z flagą państwową. Dzięki zaangażowaniu wszystkich mieszkańców naszej gminy pod koniec 2020 roku udało się nam zakwalifikować do programu Pod Biało-Czerwoną. Realizacja z powodu pandemii odbyła się dopiero w tym roku. Zadanie zostało dofinansowane w 100% w kwocie 8000zł. Maszt na pewno podniesie rangę każdej uroczystości patriotycznej

organizowanej w Parku a uroczyste podniesienie flagi planowane podczas uroczystości 11 listopada przy okazji Niepodległej do Hymnu.

100. W połowie października odbyły się w Horyńcu – Zdroju II Roztoczańskie Spotkania z Fotografiami. Grupa 40 fotografów przez trzy dni przemierzała Roztocze Wschodnie w poszukiwaniu jesiennych kadrów a wieczorami spotykali się na prezentacji swojej twórczości w Cafe Sanacja. Spotkania były elementem tworzonego Szlaku Fotograficznego Roztocza Wschodniego.
101. Po raz drugi Horyniec – Zdrój walczy o tytuł Najpiękniejszej Podkarpackiej Wsi. W organizowanym przez Urząd Marszałkowski konkursie wyłonionych zostało 10 miejscowości które zostaną nagrodzone i wyróżnione. Po pozytywnej ocenie wniosku i wizycie studyjnej komisji jesteśmy na ostatnim etapie głosowania przez internet. Suma punktów z wszystkich etapów wyłoni zwycięzcę. Zachęcamy wszystko do głosowania na stronie www.pieknawies.podkarpackie.pl Nagroda główna to traktor-kosiarka o wartości 10 tys zł, a zwycięzca w głosowaniu internetowym otrzyma tablet.
102. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu – Zdroju informuje iż w dniach 2-4 listopada wydawana będzie żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020. Otrzymanie wsparcia możliwe jest po wcześniejszym otrzymaniu skierowania z GOPS-u w Horyńcu – Zdroju.
103. W dniach 12-16 października w Szklarskiej Porębie odbyły się XXVIII Drużynowe Mistrzostwa Polski Juniorów w warcabach 100 – polowych w których udział wzięło 7 reprezentantów z horynieckiego klubu LKS UNIA. Nasza drużyna przywiozła 3 medale, złoty, srebrny i brązowy. Serdecznie gratulujemy.
104. Zapraszamy beneficjentów programu grantowego Wsparcie rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR po odbiór dodatkowego wyposażenia otrzymanych wcześniej laptopów. Dzięki oszczędnościom przy przetargu możliwy był zakup słuchawek z mikrofonem.
105. Inwestując w lokalną społeczność przystąpiliśmy w tym roku do II etapu rozbudowy Świetlicy Wiejskiej w Nowinach Horynieckich z Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021 – 2025. Dotacja w wysokości 11 700 zł została przeznaczona na remont łazienki, wyposażenia w sprzęty oraz remont korytarza. Dzięki wykonanym pracom świetlica nadaje się do organizowania spotkań i imprez

okolicznościowych.

106. W tym tygodniu ekipa Pytania na śniadanie odwiedziła Roztocze a konkretnie gospodarstwo agroturystycznej Państwa Dzikiewicz z Nowin Horynieckich prezentując uroki życia na wsi i na pięknym Roztoczu.
107. Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu – Zdroju zaprasza do korzystania ze swojej oferty zajęć z aerobiku tanecznego, zajęć tanecznych, pilates, zajęć wokalnych dla dzieci, nauki gry na pianinie. Informacje i szczegóły w placówce.
108. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu – Zdroju zaprasza na zajęcia kreatywne dla dzieci, jak również zabawy z angielskim dla najmłodszych. W miesiącu października przeprowadziła również cykl warsztatów z kreatywnego pisania z Michałem Zabłockim, szkolenie dla bibliotekarzy ze sposobów na wykorzystanie nowoczesnych technologii w budowaniu oferty kulturalnej, warsztatów tworzenia komiksów z Wojciechem Birkiem oraz warsztatów dla dzieci i młodzieży z tworzenia gier terenowych. Wydarzenia te są elementem projektu BLISKO dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W Bibliotece odbyła się również lekcja żywej historii w związku z upamiętnieniem 350 rocznicy wiktorii hetmana Jana Sobieskiego nad czambułami tatarskimi. Biblioteka znalazła się również w gronie 100 bibliotek w Polsce, które będą realizować program BOOM na komiksy i gry planszowe w bibliotece. Otrzymała już pakiet startowy który posłuży do przeprowadzenia wydarzeń konkursowych.
109. Seniorzy z terenu naszej gminy uczestniczą w kolejnych etapach projektu „Aktywni +”, w miesiącu października odwiedzili Teatr Maska w Rzeszowie aby obejrzeć spektakl „Blaski i cienie”, uczestniczyli również w wyjeździe do warsztatu Pana Józefa Lewkowicza aby zapoznać się z procesem powstawania kamiennych figur i drzeworytów. W najbliższym czasie odbędą się spotkania z psychologiem, spotkanie integracyjne, warsztaty bożonarodzeniowe.
110. Zakończyły się prace związane z przebudową dróg w dzielnicy leczenia uzdrowiskowego. Dofinansowanie w kwocie 2,5 mln złotych pochodzi z RFIL i od wojewody podkarpackiego.
111. W tym tygodniu złożony zostanie wniosek o pozwolenie na budowę nowej oczyszczalni ścieków w Horyńcu-Zdroju. Środki na ten cel pochodzą z Polskiego

Ładu. Termin rozpoczęcia robót budowlanych planowany jest jeszcze w tym roku. Wartość inwestycji to około 13 mln złotych.

112. Rozstrzygnięte zostały dwa przetargi. Pierwszy na kwotę około 2 mln na modernizację oświetlenia na terenie gminy Horyniec-Zdrój, który wygrała rzeszowska firma Linter Energia drugi na kwotę około 5,8 mln na przebudowę i budowę dróg na terenie gminy, który wygrało PBI S.A. z Kraśnika. Przewidywany czas zakończenia prac to 12 miesięcy od podpisania umowy.
113. W trakcie opracowywania jest dokumentacja na przebudowę świetlicy wiejskiej w Puchaczach. Środki na realizację zadania będą pozyskane z LGD Ziemia Lubaczowska. Wniosek zostanie złożony w grudniu. Przewidywany czas realizacji to wiosna przyszłego roku.
114. W trakcie realizacji jest również budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Wykonawcą tego 2 mln zadania jest nasza spółka komunalna. Środki na ten cel pochodzą z programu Polski Ład.
115. W listopadzie Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu – Zdroju przeprowadziła konkurs wśród uczniów naszej szkoły na komiks o tytule Kapsuła Czasu. Wyłonionych zostało dwóch zwycięzców, którzy będą uczestniczyć w specjalnych warsztatach tworzenia komiksu podczas kolejnej edycji Art Festiwalu w 2023 roku.
116. 11 listopada uroczystości obchodziliśmy Narodowe Święto Niepodległości. W ramach obchodów odbyły się: apel przy obelisku Marszałka Józefa Piłsudskiego dla uczniów Szkoły Podstawowej, w bibliotece odbył się wieczór z pieśnią patriotyczną oraz projekcją filmu „Ocalony z Katynia”. 11 listopada rozpoczęliśmy od mszy świętej aby potem przejść pod Pomnik Wolności gdzie odbyła się część oficjalna, następnie o godzinie 12 spotkaliśmy się przy Amfiteatrze gdzie uroczystości odśpiewaliśmy hymn w ramach akcji Niepodległa do Hymnu, na nowy maszt wciągnęliśmy flagę państwową, a dzieci ze szkoły przedstawiły taniec z flagą. Wieczorem w GOK-u przygotowano dla widzów wieczór poetycki ze wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych. W sobotę na basenie Wodny Świat odbyły się zawody pływackie „Płyniemy dla Niepodległej”.

117. Do 7 grudnia w Gminnym Ośrodku Kultury w Horyńcu – Zdroju odbywają się przedświąteczne warsztaty „zrób to sam”, zapraszamy serdecznie dzieci do udziału w zajęciach tworzenia lampionów adwentowych, kalendarzy adwentowych oraz ozdób choinkowych.
118. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu – Zdroju zakończyła pierwszy etap projektu BLISKO dofinansowanego z Narodowego Centrum Kultury opiewającego na 103 tys zł. Kolejne działania w tym konkurs grantowy dla mieszkańców w 2023 roku.
119. Otrzymaliśmy prawomocne pozwolenie na budowę nowej oczyszczalni ścieków w Horyńcu-Zdroju. W środę przed świętami oficjalnie przekazaliśmy plac budowy wykonawcy firmie Schwander. Środki na ten cel pochodzą z Polskiego Ładu. Wartość inwestycji to około 13 mln złotych.
120. Rozpoczęły się prace związane z wymianą i przebudową oświetlenia ulicznego w Horyńcu-Zdroju. Docelowo wymienione zostaną wszystkie oprawy oświetleniowe na terenie Horyńca-Zdroju. Inwestycja realizowana jest ze środków Polskiego Ładu wartość inwestycji prawie 2 mln.
121. Złożony został wniosek do Lokalnej Grupy Działania Ziemia Lubaczowska na przebudowę świetlicy wiejskiej w Puchaczach. Decyzja o przyznaniu dofinansowania zostanie podjęta w połowie stycznia przyszłego roku.
122. W trakcie realizacji jest również budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Wykonawcą tego 2 mln zadania jest nasza spółka komunalna. Środki na ten cel pochodzą z programu Polski Ład.
123. Otrzymaliśmy dofinansowanie z Ministerstwa Sprawiedliwości na trzy kluby sportowe działające na terenie gminy tj. KS Zdrój, LKS UNIA oraz Klub Pływacki Delfin. Kluby otrzymały sprzęt do prowadzenia zajęć sportowych na kwoty po 5 tysięcy złotych.

II. Część analityczna

10.1 Drogi

Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi publiczne 3-ch kategorii:

- wojewódzkiej - droga nr 867 Sieniawa – Hrebenne,
- powiatowej - 12 dróg ,
- gminnej - 32 drogi .

Elementem nadrzędnym całego układu jest droga wojewódzka nr 867 Sieniawa -Hrebenne, przez: Oleszyce - Lubaczów - Horyniec Zdrój – Werchratę - Prusie. Długość drogi w obszarze gminy wynosi 23,793 km - na odcinku Prusie-Hrebenne droga została przebudowana w roku 2014. Podstawowym mankamentem funkcjonalnym drogi w obszarze gminy jest jej przebieg przez centrum uzdrowiska Horyniec - Zdrój i wynikający stąd dezyderat planistyczny budowy obwodnicy uzdrowiska.

W aspekcie urbanistycznym ramy układu drogowego gminy tworzą ciągi funkcjonalne 3 dróg:

- wojewódzka nr 867 Sieniawa – Horyniec Zdrój - Werchrata – Hrebenne,
- powiatowa nr 348 Narol - Wola Wielka – Werchrata,
- ciąg funkcjonalny Cieszanów – Horyniec-Zdrój tworzony przez 3 drogi powiatowe:
- 354 Cieszanów - Nowe Brusno,
- 351 Płazów - Podemszczyzna (na odcinku Nowego Brusna),
- 357 Nowe Brusno – Horyniec - Zdrój.

Układ w/w dróg wiąże ze sobą 3 ośrodki gminne w woj. podkarpackim: Narol, Cieszanów i Horyniec-Zdrój oraz 2 w woj. lubelskim : Bełżec i Lubycza Królewska, stanowiące bazy wypadowe w Roztocze Wschodnie dla ruchu turystycznego.

W roku 2022 wykonywane były następujące inwestycje drogowe:

1. Kompleksowa przebudowa dróg w Dzielnicy Lecznictwa Uzdrowiskowego w Horyńcu-Zdroju - II etap obwodnicy DLU droga gminna nr G105064R ul. Wodna w km 0+460 - 1+010, ul. Rolna w km 0+000 - 0+270
2. Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Werchrata na dz. o nr ewid. 463

10.2 Połączenia kolejowe

Przez Horyniec – Zdrój przebiega Linia kolejowa nr 101 - linia kolejowa przebiegająca od stacji Munina do stacji Hrebenne. Ma długość 83 km, jest jednotorowa i niezelektryfikowana. Leży głównie w woj. podkarpackim, z końcowym odcinkiem na obszarze woj. lubelskiego. Tu kończą bieg jeżdżące z Jarosławia szynobusy, dalej pociągi kursują (do Zamościa/Lublina) już tylko w okresie długiego weekendu majowego oraz w okresie wakacji szkolnych. Dalsza część trasy przebiega przez zalesione tereny Roztocza Wschodniego.

10.3 Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zagadnienie odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy jest rozwiązywane w sposób kompleksowy. Konkretnie działania związane z kompleksowym uregulowaniem gospodarki ściekowej podjęto na terenie Horyńca Zdroju, Werchraty, Nowego Brusna i Polanki oraz Puchaczy, Podemszczyny i Świdnicy. W roku 1989 pomiędzy Horyńcem - Zdrojem, a Wólką Horyniecką zrealizowano oczyszczalnię ścieków, składającą się z 4-ch biobloków WSm 400 o łącznej wydajności 1600 m³ ścieków na dobę - a w latach następnych system kolektorów ogólnospławnych, doprowadzających ścieki na oczyszczalnię.

Na terenie gminy działa ponadto dwie oczyszczalnie w miejscowości Nowe Brusno i Werchrata, które w kompleksowy sposób regulują gospodarkę ściekową na terenie dwóch największych sołectw (wyłączając Horyniec-Zdrój) w gminie Horyniec-Zdrój. W 2019 r. zakończyły się prace związane z budową kanalizacji i wodociągów w miejscowości Puchacz, Świdnica, Podemszczyna i Krzywe. Inwestycja realizowana była przez spółkę Usługi Komunalne Sp. z o. o. a środki na realizację pochodziły z PROW na lata 2014-2020. Całkowita wartość zadania opiewała na kwotę około 3,5 mln zł. W roku 2022 Gmina wykonała zadanie polegające na budowie sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Rolnej i Przemysłowej w m. Horyniec – Zdrój. Działki nr ewid. 911/4; 905/1; 918; 919; 920; 940; 945; 946; 947; 948; 949; 950; 951/1; 951/2; 1127; 1114; 1116; 1117; 1118; 1119; 1120; 1128; 920; 940; 945; 945; 947; 948 oraz przebudowała sieć wodociągową m w. Horyniec-Zdrój na ul. Jana III Sobieskiego.

10.4 System elektroenergetyczny

Zaopatrzenie w energię elektryczną na obszarze Gminy Horyniec-Zdrój zapewnia PGE Dystrybucja Zamość Sp. z o.o. Na podstawie dostarczonych danych można jednoznacznie stwierdzić, że obszar jest wyłącznie zasilany poprzez sieć SN (średniego napięcia) na poziomie 15 kV. Przez teren północnej części Gminy przebiega sieć WN (wysokiego napięcia) na poziomie 110 kV, jednakże ma ona dla Gminy Horyniec-Zdrój tylko charakter tranzytowy.

Teren Gminy Horyniec-Zdrój obsługiwany jest przez Rejonowy Zakład Energetyczny w Tomaszowie Lubelskim.

Zakład Energetyczny przewiduje rozbudowę sieci energetycznej na terenie Gminy Horyniec-Zdrój poprzez doprowadzenie sieci elektrycznej drogą ziemną od strony gminy Narol oraz od strony gminy Lubycza Królewska. Co ograniczy przerwy w dostawie energii w przypadku nieprzewidzianych zjawisk atmosferycznych.

10.5 Gazownictwo

Na terenie miejscowości Horyniec-Zdrój znajduje się sieć gazowa, która w chwili obecnej zasila sanatoria Uzdrowisko Horyniec oraz CRR KRUS, budynki użyteczności publicznej oraz budynki indywidualne wzdłuż ulic Mickiewicza, Kolejowej, Wojska Polskiego oraz osiedla Dąbrowskiego. W roku 2020 wybudowany został kolejny etap sieci gazowej. Rozbudowa dotyczyła ulicy Wojska Polskiego w Horyńcu-Zdroju. Koszt inwestycji to około 0,5 mln złotych. Gmina na mocy podpisanego porozumienia, dokonała sprzedaży sieci do Polskiej Spółki Gazowniczej. W roku 2022 rozpoczęły się prace projektowe budowy sieci gazowej na ulicach Zdrojowej oraz Myśliwskiej, prace te prowadzone są przez PSG w Jasle.

10.6 Edukacja

Zadania Gminy Horyniec-Zdrój w zakresie oświaty obejmują prowadzenie edukacji przedszkolnej oraz szkolnej w zakresie szkolnictwa podstawowego. Realizacja zadań odbywa się poprzez prowadzenie Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w którego skład wchodzi: Przedszkole „Promyki Roztocza” w Horyńcu-Zdroju, Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego Horyńcu-Zdroju oraz funkcjonujące do 31.05.2022 r. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie. Poza strukturą Zespołu Gmina prowadzi dodatkowo Punkt

Przedszkolny w Werchracie. W ramach realizacji zadań oświatowych gmina zapewnia uczniom bezpłatny dowóz i opiekę podczas dowozu.

W roku 2022 realizacja zadań oświatowych przedstawiała się następująco:

1. Edukacja i wychowanie – opis ogólny.

1. Edukacja przedszkolna.

Edukacja przedszkolna w gminie Horyniec-Zdrój jest prowadzona głównie poprzez Przedszkole

w Horyńcu-Zdroju, które funkcjonuje w ramach Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Horyńcu-Zdroju. Natomiast w celu uzupełnienia sieci przedszkolnej jako alternatywna forma wychowania przedszkolnego funkcjonuje Punkt Przedszkolny w Werchracie. Dla obu wymienionych podmiotów organem prowadzącym jest gmina Horyniec-Zdrój.

W roku 2022 do pięciodziałowego przedszkola uczęszczało łącznie 116 dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracujących rodziców przedszkole prowadzi dwa oddziały 9-godzinne. Bez zmian funkcjonował Punkt Przedszkolny Werchracie gdzie do jednego oddziału uczęszczało 13 dzieci. Łącznie wychowaniem przedszkolnym objęto 129 dzieci. Na dzieci w wieku 2,5 do 5 lat gmina otrzymuje dotację, natomiast dzieci sześciolatnie realizujące obowiązkowe roczne wychowanie przedszkolne są objęte subwencją oświatową.

Przedszkole w Horyńcu-Zdroju dysponuje 115 miejscami, w roku 2022 liczba miejsc została zwiększona w związku z przepisami Covidowymi do 118. Posiada 5 oddziałów, w tym dwa oddziały dla dzieci 6-letnich realizujących roczne obowiązkowe wychowanie przedszkolne oraz trzy oddziały dla 3, 4 i 5 latków. Oddziały dla dzieci rodziców pracujących pracują w systemie 9-godzinnym. Łącznie opieką przedszkolną w Horyńcu-Zdroju było objętych 116 dzieci. Punkt Przedszkolny w Horyńcu-Zdroju został usytuowany w adaptowanym dla potrzeb przedszkolnych budynku po byłym gimnazjum przy ulicy Sobieskiego 2a, obiekt dysponuje własną kotłownią gazową oraz posiada kuchnię i stołówkę dla dzieci. Dzieci korzystają z dostępu do dwóch placów zabaw. W roku 2022 Przedszkolu w Horyńcu-Zdroju uroczyste nadano nazwę „Promyki Roztocza”

Punkt w Werchracie dysponuje 25 miejscami, jest jednooddziałowy, a uczęszcza do niego 13 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Punkt przedszkolny w Werchracie mieści się w budynku byłej szkoły podstawowej i posiada własny plac zabaw.

Koszty prowadzenia edukacji przedszkolnej w roku budżetowym 2022 zamknęły się kwotą:

- dla Przedszkola w Horyńcu-Zdroju 1.270.439 zł.,
  - dla Punktu Przedszkolnego w Werchracie 96.035 zł.,
- natomiast dofinansowanie zadań przedszkolnych wyniosło:
- dla Przedszkola w Horyńcu-Zdroju 256,673 zł. z subwencji szkolnej na 6-latkę oraz 122.056 zł.
  - z dotacji przedszkolnej na dzieci w wieku 2,5 do 5 lat
  - dla Punktu Przedszkolnego w Werchracie 11.169 zł. subwencja szkolna na dzieci 6-letnie oraz 5.954 zł. dotacji przedszkolnej na dzieci w wieku 2,5 do 5 lat.

W ramach wydatków na wychowanie przedszkolne w roku 2022 gmina poniosła również koszty w kwocie 24.481 zł. z tytułu opieki przedszkolnej dla dzieci z terenu gminy uczęszczających do przedszkola w Dąbkowie w gminie Lubaczów oraz do przedszkola miejskiego w Lubaczowie.

2. Szkoły podstawowe.

Po wdrożeniu reformy na terenie gminy funkcjonuje jedna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Horyńcu-Zdroju. Od roku szkolnego 2019/2020 Szkoła w Horyńcu-Zdroju działa w pełnej strukturze ośmioklasowej, aktualnie uczęszcza do niej łącznie 278 uczniów do 15 oddziałów, w tym 5 uczniów z Ukrainy. Granice obwodu szkoły stanowią granice administracyjne gminy Horyniec-Zdrój. Z dniem 1 września 2021 r. uchwałą Rady Gminy Horyniec-Zdrój Szkoła została włączona do utworzonego Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Horyńcu-Zdroju.

Koszt prowadzenia zadań oświatowych w zakresie prowadzenia szkół podstawowych w roku budżetowym 2022 zamknął się kwotą 3.964.271 zł. natomiast na prowadzenie szkół podstawowych gmina otrzymała subwencję oświatową w wysokości 3.328.209 zł.

Baza lokalowa szkoły liczy 19 sal lekcyjnych, 2 pracownie komputerowe, biblioteka wyposażona w stanowiska komputerowe, gabinet profilaktyki pielęgniarstwa. Szkoła posiada własną kuchnię i stołówkę szkolną. Szkoła dysponuje kompleksem sportowym złożonym z pełnowymiarowej hali sportowej, małej sali gimnastycznej, zespołu boisk sportowych Orlik 2012 wraz z bieżnią okólną, skocznią i rzutniami, a także placem zabaw dla dzieci. Ze względu na rozległość obwodu szkolnego konieczna jest organizacja dowozu uczniów oraz prowadzona jest również świetlica szkolna (liczba uczniów korzystająca ze świetlicy wynosi 150 uczniów w 6 grupach realizowane jest 48 godzin wychowawczych Liczba dowożonych uczniów szkoły podstawowej wynosi 145 uczniów i 17 dzieci przedszkolnych, razem liczba objętych dowozem wynosi 162 osoby. Szkoła zatrudnia w pełni wykwalifikowaną kadrę

nauczycielską. Nauczyciele mają przydzielone czynności zgodnie z planem nauczania i arkuszem organizacji pracy uwzględniającymi wykształcenie i kompetencje zawodowe. Kadra pedagogiczna pracuje w oparciu o wypracowane i sprawdzone programy nauczania i wychowania. Organem prowadzącym szkołę jest gmina Horyniec-Zdrój natomiast nadzór pedagogiczny sprawuje Podkarpacki Kurator Oświaty. Nauczyciele w ramach wyodrębnionych w budżecie gminy środków doskonalą swoją wiedzę i umiejętności na kursach, warsztatach i szkoleniach, planują i samorealizują własny rozwój zawodowy. Zgodnie z Kartą nauczyciela w ramach ścieżki zawodowej odbywają staże i awansują na kolejne wyższe stopnie awansu zawodowego.

Szkoła ma bogatą historię, własny ceremoniał, sztandar i hymn, kultywuje tradycje i zwyczaje równocześnie stawia na nowoczesność i wdraża innowacje w metodach nauczania. Wspiera uczniów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pielęgniuje sportowe tradycje szkoły, w ramach wychowania fizycznego i uczestnictwie w zawodach sportowych, realizuje różnorodne formy zajęć fakultatywnych, uzyskała certyfikat „Szkoły w ruchu”. Wspólnie z Rodzicami i Samorządem Uczniowskim realizuje Szkolny Program Aktywnej Współpracy. Dzięki środkom pozabudżetowym ma coraz lepszą bazę lokalową i dydaktyczną. Posiada w pełni wyposażoną halę sportową wraz z siłownią, kompleks boisk Orlik oraz bieżnię tartanową. Posiada sprzęt elektroniczny, notebooki, ekrany i tablice interaktywne, oprogramowanie, podręczniki multimedialne i nowoczesne środki dydaktyczne do nauki języka polskiego, historii, przyrody i matematyki. Szkoła realizuje szereg projektów z pozyskaniem środków unijnych lub programów rządowych, między innymi w 2022 r. zrealizowano projekt w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa o wartości 15.000 zł. w tym dotacja 12.000 zł., Program „Aktywna Tablica” dotacja w kwocie 35.000 zł. oraz Projekt „Poznaj Polskę” w postaci dofinansowanie trzech wycieczek szkolnych w kwocie 35.000 zł. Otrzymano również dotację na zapewnienie uczniom bezpłatnych podręczników w wysokości 24.665 zł. oraz na pomoc materialną dla uczniów w formie stypendiów szkolnych w kwocie 59.056 zł. Szkoła wypłacała również uzdolnionym uczniom 39 stypendiów na kwotę 5.890 zł.

W roku 2022 sytuacja pandemiczna związana z koronawirusem COVID-19 nie spowodowała zakłóceń w zakresie konieczności częściowego lub całkowitego zawieszenia zajęć. Do szkoły dostarczano na bieżąco środki ochrony sanitarnej otrzymywane od państwa jak również szkoła w ramach własnego budżetu dokonywała zakupu niezbędnych środków sanitarnych i ochrony osobistej dla pracowników. W związku z wojną w Ukrainie do szkoły uczęszczało 5

uczniów z tego kraju z tego tytułu gmina otrzymuje dodatkowe środki w formie zwiększonej subwencji oświatowej.

Gmina w ramach projektu „Grant PPGR - zakup” pozyskała środki w wysokości 283.000 zł z przeznaczeniem na zakup komputerów, oprogramowania i akcesoriów komputerowych dla uczniów z rodzin byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych. Łącznie wsparcie w postaci zestawu laptop z torbą, myszą, i słuchawkami otrzymało 107 uczniów z terenu gminy. Sprzęt został przekazany na własność w formie umowy darowizny.

3. Szkolne schroniska młodzieżowe:

W roku 2022 Gmina w ramach zadań oświatowych prowadziła również sezonowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie zlokalizowane w budynku byłej Szkoły Podstawowej w Werchracie. Nadzór na schronisku sprawował dyrektor Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Horyńcu-Zdroju. Na działalność schroniska Gmina otrzymywała subwencję oświatową. Jednak ze względu na koszty prowadzenia schroniska oraz małe zainteresowanie turystów z usług schroniska (pomimo wydłużenia o miesiąc okresu funkcjonowania), Rada Gminy Horyniec-Zdrój po uzyskaniu pozytywnej opinii Podkarpackiego Kuratora Oświaty w Rzeszowie podjęła w dniu 28 kwietnia 2022 roku uchwałę nr XXXIX.373.2022 o likwidacji z dniem 31 maja 2022 roku Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Werchracie.

2. Szczegółowe dane statystyczne w zakresie oświaty wg. stanu na rok szkolny 2022/2023.

1. Przedszkole w Horyńcu-Zdroju:

Liczba oddziałów 5 w tym 2 oddziały 9-godzinne, liczba dzieci ogółem 116, w tym w 2 oddziałach „0” dla 6-latków realizujących obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne – 41 dzieci i 75 dzieci w oddziałach dla 3-5 latków. Zatrudnienie: 9 nauczycieli w przeliczeniu na etaty 6,32 oraz 8,5 etatów pracowników obsługi.

Punkt przedszkolny dysponuje własną kuchnią ze stołówką dla dzieci, 41 dzieci korzysta z pełnego wyżywienia. Budynek przedszkola po dokonanej adaptacji znajduje się w dobrym stanie technicznym, odpowiada standardom i wymaganiom określonym dla obiektów przedszkolnych. Posiada własną kotłownię zasilaną gazem ziemnym, która zasila ciepłem obiekt przedszkola, GOK oraz GOPS i ŚDS.

2. Punkt Przedszkolny w Werchracie:

Liczba oddziałów: 1, łącznie 13 dzieci w wieku od 3 do 6 lat (w tym 2 dzieci 6-letnich w oddziale „0”). zatrudnienie: 1 nauczyciel mianowany pełnozatrudniony oraz 2 niepełnozatrudnionych (anglista i katecheta) w łącznym wymiarze 0,10 etatu. Punkt

przedszkolny mieści się w budynku byłej szkoły podstawowej. Budynek jest w dobrym stanie technicznym po termomodernizacji, posiada własną kotłownię na zrębki drzewne. W ostatnim okresie przeprowadzono remont pomieszczeń punktu (wymiana drzwi, ułożenie podłogi z paneli, malowanie ścian i sufitów), malowanie korytarza i szatni z wymianą drzwi w szatni. Dokonano również naprawy urządzeń na placu zabaw.

3. Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju:

Łączna liczba oddziałów w szkole – 15, w tym: 4 oddziały integracyjne, do których uczęszcza 70 uczniów w tym uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w których zatrudnia się dodatkowo nauczycieli wspomagających. Łącznie do szkoły uczęszczało 19 uczniów z orzeczeniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Liczba uczniów ogółem w klasach I – VIII wynosi 278 (209 + 70), w tym w klasach I – III 97 uczniów. Średnia liczebność oddziału w szkole wynosi 18,6 ucznia. Szkoła prowadzi świetlicę szkolną (6 oddziałów – 150 uczniów, 48 godzin wychowawczych) oraz kuchnię wraz ze stołówką dla uczniów i nauczycieli (łącznie wydawanych jest około 150 posiłków w formie ciepłego dania. Biblioteka szkolna liczy 13.729 woluminów.

4. Zatrudnienie w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych:

Ogółem osobowo w Zespole (Szkoła Podstawowa, Przedszkole w Horyńcu-Zdroju) i Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie) oraz w Punkcie Przedszkolnym Werchracie jest zatrudnionych 66 osób w tym 52 kobiety. Wymiar zatrudnienia w etatach wyniósł - 63,36 etatu.

Pełnozatrudnionych było 54 osoby oraz 11 osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze. Z ogólnej liczby zatrudnionych 47 osób to kadra kierownicza (dyrektor i wice dyrektor) i nauczyciele (w tym 35 kobiet), w wymiarze etatowym – 43,86 etatu oraz 20 osób obsługi (w tym: 15 kobiet) w wymiarze 20,00 etatu.

Łączne zatrudnienie kadry nauczycielskiej w Gminie Horyniec-Zdrój w podziale na stopnie awansu zawodowego kształtuje się następująco:

nauczycieli stażystów	–	brak,
nauczycieli kontraktowych	–	2 co stanowi 74 % ogółu
nauczycieli mianowanych	–	9 co stanowi 21 % ogółu
nauczycieli dyplomowanych	–	31 co stanowi 5 % ogółu

Struktura zatrudnienia nauczycieli do wynagrodzeń wg stopnia awansu zawodowego:

- nauczyciele dyplomowani - 31 osób w wymiarze 30,32 etatu
- nauczyciele mianowani - 9 osób w wymiarze 9 etatu
- nauczyciele kontraktowi - 2 osoby w wymiarze 0,92 etatu
- nauczyciele stażyści - 1 osoba w wymiarze 0,36 etatu (zatrudnienie w stopniu stażysty).

Struktura zatrudnienia pracowników obsługi: sekretarz szkoły, sekretarka przedszkole, 5 woźnych oddziałowych, 1 konserwator, 3 woźnych, 3 sprzątaczkę, intendent, 2 kucharki i 2 pomoce kuchenne, informatyk (łącznie 11,5 etatu w szkole podstawowej i 8,5 etatu w przedszkolu).

Szkoła obejmuje wsparciem w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych aktualnych pracowników szkoły (nauczycieli i pracowników obsługi), a także 48 nauczycieli emerytów i 26 emerytów pracowników obsługi oraz zapewnia wyodrębnione w budżecie gminy środki na pomoc zdrowotną czynnych nauczycieli oraz nauczycieli emerytów, rencistów i nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie działające sezonowo w okresie wakacyjnym

(lipiec i sierpień) w oparciu o bazę lokalową byłej szkoły w Werchracie. Schronisko dysponowało 25 miejsc noclegowych. Obsługę schroniska prowadził nauczyciel zatrudniony na czas określony w wymiarze 3/30 pensum (0,1 etatu). Nadzór nad działalnością schroniska sprawował dyrektor Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Horyńcu-Zdroju. Koszty prowadzenia schroniska w roku 2022 wyniosły 6.444 zł. W związku z likwidacją schroniska z dniem 31 maja w 2022 r. nie uzyskano dochodów własnych, gmina nie otrzymała również subwencji oświatowej na rok 2022.

Obsługę ekonomiczno-administracyjną oświaty zapewnia Referat Ogólny, Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Gminy w Horyńcu-Zdroju. Zatrudnienie – 3 osoby w wymiarze 2 etatów. Referat odpowiada również za organizację dowozu uczniów zatrudniając 2 kierowców w pełnym wymiarze oraz dla zapewnienia opieki podczas dowozu opiekunki: 3 osoby w wymiarze ½ etatu na czas nieokreślony oraz 1 osobę w formie umowy zlecenia w wymiarze 4 godzin dziennie w dni nauki szkolnej. Gmina dysponuje dwoma pojazdami własnymi (2 busy: 17 i 16 osobowy) oraz zakupuje bilety miesięczne dla uczniów korzystających z usług przewozowych przewoźnika wyłonionego w drodze przetargu nieograniczonego. W roku szkolnym 2022/2023 przewoźnikiem jest firma prywatna Usługi Przewozowe – Krzysztof Kudyba z Rudy Różanieckiej.

3. Sprawozdanie z realizacji organizacji dowozu uczniów do szkół w roku szkolnym 2022/2023.

Ustawa Prawo oświatowe nakłada na gminy obowiązek organizacji bezpłatnego dowozu i zapewnienia opieki dla uczniów do szkół obwodowych oraz zapewnienie dowozu i opieki uczniom ze specjalnymi potrzebami do szkół i placówek w których realizują obowiązek szkolny, bądź zwrot kosztów przejazdów jeżeli dowóz i sprawowanie opieki zapewniają rodzice. Rozległość obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju obejmującego całą gminę wiąże się również z koniecznością organizacji opieki świetlicowej. Organizację dowozu uczniów do szkół prowadzonych przez Gminę Horyniec-Zdrój prowadzi Referat Ogólny, Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Gminy w Horyńcu-Zdroju. W roku 2022 gmina dysponowała 2 pojazdami własnymi: BUS Ford o nr rej. RLU 70 YF 17 miejsc + kierowca oraz BUS Ford o nr rej. RLU 98Y8 16 miejsc + kierowca. Do końca lutego gmina użytkowała również pojazd Volkswagen nr rej. RLU 96L9 – 9 miejsc łącznie z kierowcą, który przekazano do Środowiskowego Domu Samopomocy w Horyńcu-Zdroju po rozwiązaniu umowy na organizację wspólnego dowozu. Obecnie gmina zatrudnia 2 kierowców w pełnym wymiarze, a dla zapewnienia opieki podczas dowozu 3 opiekunki na umowę o pracę w wymiarze po ½ etatu i 1 opiekunkę na umowę zlecenie w wymiarze 4 godzin dziennie w dniach nauki szkolnej. Własny tabor zabezpiecza głównie potrzeby w zakresie dowozu uczniów ze specjalnymi potrzebami do Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju (4 uczniów), Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczych w Lubaczowie (6 uczniów) i Ośrodka ORW w Oleszycach (2 osoby). Gmina realizowała w ramach porozumienia dowóz 3 niepełnosprawnych pracowników Zakładu Terapii Zajęciowej w Oleszycach.

Realizacja zasadniczej części zadania, wymaga zakupu usług transportowych od podmiotów wyłonionych, zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych, w drodze przetargu nieograniczonego.

W pierwszym półroczu dowóz uczniów prowadziło Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jarosławiu S.A., natomiast od II półrocza usługi w zakresie dowozu świadczył nowy podmiot Usługi Przewozowe Krzysztof Kudyba Huta Różaniecka 63. Obydwa podmioty realizowały dowóz w ramach linii regularnych poprzez sprzedaż biletów miesięcznych. Przetarg na dowóz na rok szkolny 2022/23 przeprowadzono w m-cu lipcu w wyniku którego zawarto w dniu 10 sierpnia 2022 r. umowę na realizację całego zadania na

łącną kwotę 179 010,0 zł. (130 biletów miesięcznych w cenie 137,70 zł za bilet, kwota za 10 miesięcy dowozu). Gmina zapewnia uczniom dowóz ranny oraz dwukrotny odwóz popołudniowy dostosowany do czasu trwania zajęć w szkole.

W ramach organizacji dowozu realizowana była umowa z Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Tomaszowie Lubelskim na dowóz 1 dziecko do Niepublicznego Przedszkola Terapeutycznego „Dobry start” w Tomaszowie Lubelskim za kwotę 610 zł miesięcznie (6.710 zł. rocznie).

Wydatki w zakresie dowozu wiązały się głównie z wymienionym zakupem usług transportowych, zatrudnieniem kierowców oraz opiekunek, a także zakupem materiałów eksploatacyjnych, w tym paliwa. Koszty dowozu w roku 2022 zamknęły się łączną kwotą 489.994 zł. przy 26.791 zł. dochodów własnych.

10.7 Polityka społeczna

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityk społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy.

Na chwilę obecną w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju

zatrudnionych jest 8 osób:

- 6 osób zatrudnionych jest na pełen etat,
- 2 osoby na pół etatu.

Zatrudnieni pracownicy posiadają niezbędne kwalifikacje do pracy na danych stanowiskach. Pracownicy uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, kompetencje umiejętności zawodowe.

GOPS w Horyńcu-Zdroju w 2022 r. realizował zadania z zakresu:

I Pomocy Społecznej

II Wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej

III Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

IV Dodatków mieszkaniowych

V Świadczeń rodzinnych

VI Funduszu alimentacyjnego

VII Postępowania wobec dłużników alimentacyjnych

VIII Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

IX Program Ministerialny „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” -edycja 2022

X Działania w ramach ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

XI Dodatkowe zadania zlecone przez Ministerstwo (tj. dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, dodatek elektryczny)

Tabela 1: Rozliczenie wykorzystania dotacji za 2022 rok

Rozdział	Paragraf	Kwota otrzymana w zł	Kwota wykonania w zł	Rodzaj świadczeń
85195	2020	188,00	188,00	Prawo do świadczeń finansowane ze środków publicznych
85213	2030	12 479,00	11 296,09	Składki na fundusz zdrowia od zasiłków stałych
85214	2030	106 857,00	104 988,82	Zasiłki okresowe

85216	2030	130 681,00	128 819,59	Zasiłek stały
85219	2010	5 923,00	5 923,00	Opiekun prawny
85219	2030	62 985,00	62 985,00	Działalność GOPS
85230	2030	72 660,00	72 660,00	Program „Posiłek w szkole i w domu”
85415	2030	80 352,00	59 056,31	Stypendia szkolne
85501	2060	1 474 670,00	1 457 798,87	Świadczenie wychowawcze (500+)
85502	2010	2 348 699,00	2 331 253,64	Świadczenia rodzinne i Fundusz alimentacyjny
85502	2010	1 084,00	1 084,00	Karta Dużej Rodziny
85513	2010	50 008,00	49 061,29	Składki na fundusz zdrowia od świadczeń rodzinnych

I. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

W grupie świadczeń rodzinnych i opiekuńczych wypłacanych przez GOPS znajdują się:

1. Zasiłek rodzinny z następującymi dodatkami:

- z tytułu urodzenia dziecka
- Z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- Z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- Z tytułu rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- Z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
- Z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania
- Z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

2. Świadczenia opiekuńcze czyli:

- Zasiłek pielęgnacyjny (215, 84 zł)
- Świadczenie pielęgnacyjne (2458,00 zł)
- Specjalny zasiłek opiekuńczy (620,00 zł)
- Zasiłek dla opiekuna (620,00 zł)

Dodatkowo od części świadczeń opiekuńczych odprowadzane są składki emerytalno – rentowe i zdrowotne

3. Dodatkowe świadczenia to:

- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, tzw.: „becikowe”
- Świadczenie rodzicielskie, tzw. „Kosiniakowe”
- Jednorazowe świadczenie pieniężne zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Jeśli chodzi o zasiłek rodzinny to w roku sprawozdawczym 2022r ze świadczeń rodzinnych skorzystało 77 rodzin. Suma wypłaconych świadczeń w 2022 roku wyniosła 2 083 654,85 zł. Z roku na rok zmniejsza się liczba rodzin kwalifikujących się do zasiłku rodzinnego

Tabela 2. Liczba rodzin i dzieci w poszczególnych latach korzystający z ze świadczeń rodzinnych

Rok	Liczba Rodzin	Liczba dzieci
2020	123	250
2021	118	241
2022	77	160

W 2022 roku w dziale świadczeń rodzinnych wypłacono następujące kwoty:

1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych – 372 837,70 zł
2. Zasiłki pielęgnacyjne – 386 137,76 zł
3. Świadczenia pielęgnacyjne – 1 086 976,64 zł
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy – 76 102,80 zł
5. Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka – 13 000,00 zł
6. Świadczenia rodzicielskie – 57 326,20 zł
7. Zasiłek dla opiekuna – 0,00zł
8. Składki na ubezpieczenie społeczne:
  - a) świadczenia pielęgnacyjne – 163 835,57 zł
  - b) specjalny zasiłek opiekuńczy – 14 876,56 zł
9. Koszty obsługi świadczeń rodzinnych – 68 886,66 zł.

Zupełnie inaczej przedstawia się kwestia osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (258,00zł) w związku z opieką nad osobą wymagającą opieki z powodu niezdolności do samodzielnej egzystencji z powodu niepełnosprawności. Znacząco wzrosła liczba osób pobierających to świadczenie. Świadczy to o tym, że w naszej społeczności wzrasta liczba osób wymagających opieki

Tabela 3. Liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Rok	2020	2021	2022
Liczba osób	16	31	43

I. Fundusz Alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, środkami finansowanymi z budżetu państwa. W roku sprawozdawczym na wypłatę świadczeń wydano **91.273,75zł**. Świadczenie wypłacono dla **16** osób. Natomiast kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły w sumie: **29 083,55 zł**. **Na chwilę obecną w gminie Horyniec-Zdrój mamy 37 dłużników.** Wobec części toczą się postępowania mające na celu wyegzekwowanie zadłużenia.

II. Świadczenia z Pomocy Społecznej

Ze świadczeń pomocy społecznej w 2022 roku korzystało 104 rodziny. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń były: ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Zasiłki z pomocy społecznej to głównie:

- zasiłki okresowe, w 2022 roku wypłacono kwotę – 104 988,82 zł
- zasiłek stały w 2022 roku wypłacono dla 22 osób – ogólna kwota to 128 819,59 zł
- ubezpieczeniem zdrowotnym objęto 20 osób łączna kwota świadczenia – 11 296,09 zł.

Natomiast środki własne gminy to m. in.

Opłaty za pobyt w Domu Pomocy Społecznej. Na chwilę obecną w DPS głównie dla osób z zaburzeniami psychicznymi przebywają 3 osoby. W 2022 roku na utrzymanie tych osób gmina wydała **82 683,91 zł**. Widoczna jest tendencja wzrostowa jeśli chodzi o potrzebę umieszczenia osób w DPS.

Środki własne gminy to również zasiłki celowe na które w 2022 roku wydano – **24 860,00 zł**. oraz wydatki związane ze sprawowaniem pogrzebów – **5 438,50 zł**.

Stypendium szkolne w 2022 roku przyznane zostało 35 uczniom, łączna kwota programu to **73 820,39** w tym:

- dotacja Wojewody w kwocie: 59 056,31 zł
- środki własne gminy w kwocie: 14 764,08 zł.

Kolejny program z którego korzystamy to „Posiłek w szkole i w domu” w ramach tego programu realizowane jest:

- dożywianie uczniów w szkole (dla 48 uczniów) W 2022r na ten cel wydatkowano 25 119,30zł

- zasiłek celowy na zakup żywności dla 54 rodzin na łączną kwotę **79.850,00zł.**

Łączny koszt programu wyniósł **104.969,30 zł.** Z tego dotacja Wojewody w kwocie 72.660,00 zł oraz środki własne gminy w kwocie: **32.309,30zł.**

III. Schroniska dla osób bezdomnych

W schroniskach dla osób bezdomnych w 2022 r nie przebywała żadna osoba.

Pomoc niematerialna

I. Procedura „Niebieskiej Karty”

Oprócz wypłaty świadczeń dział pomocy społecznej zajmuje się szeroko pojętą pracą socjalną, pomocą w aktywizowaniu osób bezrobotnym oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, głównie poprzez prowadzenie wraz z innymi jednostkami (tj. policja, szkoła, ośrodek zdrowia, prokuratura, urząd Gminy) procedury „Niebieskiej Karty”

W ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2022 prowadzono 11 procedur Niebieskiej karty, 4 kontynuowano z lat poprzednich natomiast 7 wszczęto w 2022 roku. Wszystkie procedury „Niebieskiej karty” rozpoczęli funkcjonariuszy Policji poprzez wypełnienie części A kwestionariusza, głównie podczas interwencji.

W drugim półroczu 2022 r. udało się zakończyć działania niebieskiej karty tylko w 1 przypadku ze względu na ustanie przemocy i zrealizowanie planu pomocy.

Głównym powodem działań przemocowych w rodzinie nadal jest spożywanie alkoholu

II. Asystent Rodziny

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w naszym ośrodku zatrudniony jest asystent rodzin. W naszej gminie opieką asystenta objętych jest 5 rodzin. Praca asystenta ma na celu głównie podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego oraz radzenia sobie z sytuacjami dnia codziennego.

III. Usługi Opiekuńcze

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy również usługi opiekuńcze. Tą formą pomocy w 2022 roku objęte były 4 osoby, są to głównie osoby starsze. Z roku na rok rośnie liczba osób potrzebujących usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze to głównie pomoc w zabezpieczeniu podstawowych czynnościach życia codziennego tj. robienie zakupów, pomocy w gospodarstwie domowym, załatwianiu spraw urzędowych, jak również po prostu przebywanie z nimi i zwyczajna ludzka rozmowa.

Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju przystąpił do Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022. Na ten cel pozyskaliśmy kwotę 62 792,42 zł. W ramach tego programu usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej (w wymiarze 320 godzin rocznie) został przyznany 4 osobom niepełnosprawnym. W zależności od potrzeb rolą asystenta jest wsparcie osoby niepełnosprawnej w podejmowaniu aktywności życiowych komunikowaniu się z otoczeniem (tj. wyjścia na spacer, imprezy organizowane przez lokalną społeczność, pomoc podczas robienia zakupów, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych) wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomoc w przemieszczaniu się poza miejsce zamieszkania. W bieżącym roku po raz kolejny przystępujemy do Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej „ – edycja 2023

Zasilek 300 zł dla obywateli Ukrainy

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, osoby przybywające z terytorium objętego konfliktem, które przekroczyły granice po 24.02.2022 i został im nadany numer PESEL z dopiskiem UKR, mogły złożyć wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 300,00zł na żywność, odzież, obuwie, środki higieniczne. Z takiej formy pomocy na terenie naszej gminy skorzystało 51 mieszkańców Ukrainy, na łączną kwotę 15.300,00zł.

Zakwaterowanie obywateli Ukrainy

Od 16 marca obywatel Polski, który przyjął pod swój dach oraz zapewnił utrzymanie i wyżywienie uchodźcy z Ukrainy, mógł wnioskować o zwrot poniesionych z tego tytułu kosztów w wysokości 40,00zł dziennie na każdą osobę. Złożono 49 wniosków.

Wnioskodawcom wypłacono kwotę 170.720,00zł

Zasiłki rodzinne dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym”

Wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.)

- wydatki na wypłatę „Zasiłków rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym” – 5 959,00 zł

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju przyznał dodatek dla 5 rodzin (z wypłaty zasiłków rodzinnych skorzystało 13 dzieci obywateli Ukrainy).

Dodatek osłonowy

Od marca 2022 roku w związku ze wzrostem cen w naszym kraju wdrożono ustawę o Dodatku osłonowym. Dodatek ten był zależny od dochodu i przysługiwał w różnych kwotach w zależności od liczby osób wspólnie gospodarujących. W naszej gminie złożono 805 wniosków. Pozytywnie rozpatrzono 761 wniosków. Decyzję odmowną otrzymało 44 rodzin. zasiłki wypłacono na kwotę 484.763,62 zł

Dodatek węglowy

W celu zasilenia budżetów domowych, którym głównym źródłem ogrzewania był węgiel i paliwa węglopochodne został wprowadzony „Dodatek Węglowy”. Z tej formy pomocy w naszej gminie skorzystało 782 rodzin. 83 wnioski pozostały bez rozpoznania w związku z tym ,iż były to kolejne wnioski na dane gospodarstwo domowe. Wystawiono 202 decyzje odmowne. Łączna kwota dodatku węglowego wypłacona mieszkańcom naszej gminy to 2.346.000,00zł

Dodatek dla gospodarstw domowych

Dnia 15 września 2022 roku weszła kolejna ustawa wprowadzająca „Dodatek dla gospodarstw domowych opalanych drewnem kawałkowym, peletem, olejem opałowym, skroplonym gazem LPG). Na tę formę pomocy w naszej gminie złożono 376 wniosków. Dodatek przyznano 364 rodzinom, 2 Wniosków pozostało bez rozpoznania. Wystawiono 10 decyzji odmownych. Dodatek został wypłacony na łączną kwotę 462.000,00zł

Program POPŻ

W październiku w ramach programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa do naszej gminy przywieziono i rozdysponowano żywność dla 700 osób, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

10.8 Kultura

Gminy Ośrodek Kultury – sprawozdanie roczne

Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju prowadzi działalność statutową poprzez edukację muzyczną, plastyczną, teatralną oraz taneczną dzieci i młodzieży. Prowadzi naukę języka angielskiego dzieci i młodzieży. Dla osób dorosłych organizuje zajęcia aerobiku tanecznego oraz pilatesu. W działalności rozrywkowej organizuje festiwale, koncerty konkursy, turnieje, imprezy związane ze świętami i rocznicami narodowymi oraz imprezy plenerowo - rozrywkowe. W czasie ferii zimowych, świątecznych przerw w nauce oraz wakacji organizuje zajęcia dla dzieci przebywających w Horyńcu-Zdroju. Na zasadach określonych w odrębnych przepisach prowadzi działalność gospodarczą polegającą na prowadzeniu wypożyczalni rowerów, kijków do nording walkingu centrum informacji turystycznej mieszczące się przy ulicy Kolejowej oraz punktu informacji turystycznej mieszczącego się w Gminnym Ośrodku Kultury. Uzyskiwany dochód w całości przeznaczany jest na działalność statutową. GOK prowadzi świetlicę z której korzystają grupy emerytów, oraz stowarzyszenia działające w Horyńcu-Zdroju. Zgodnie z obowiązującymi przepisami udostępnia pomieszczenia oraz salę widowiskową na zajęcia szkolnych grup artystycznych, na imprezy organizowane przez szkoły oraz inne podmioty działające na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

Realizowane w GOK taneczne, wokalne czy teatralne formy zajęć dla dzieci w znaczący sposób podnoszą osiągnięcia dzieci i młodzieży biorących udział w wydarzeniach artystycznych w swoich szkołach w których się uczą.

KOŁA I SEKCJE DZIAŁAJĄCE PRZY GOK-u:

- sześć grup tańca towarzyskiego
- indywidualne zajęcia solo dance
- koło wokalne

- dwie grupy teatralne tj. BEZ NAZWY oraz ENTLICZEK PENTLICZEK
- Stowarzyszenie LKS „UNIA” Horyniec-Zdrój
- nauka języka angielskiego 6 grup językowych tj. 50 osób
- grupa aerobiku tanecznego
- grupa pilatesu
- Koło PTTK
- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej.
- Stowarzyszenie Wędkarskie AMUR w Horyńcu-Zdroju
- Gminne Koło Emerytów i Rencistów w Horyńcu-Zdroju.
- Klub NORDIC WALKING „SPRING” HORYNIEC-ZDRÓJ
- KS „DELFIN”
- MIEJSCE PRZYJAZNE ROWERZYSTOM

WYDARZENIA:

1. 30.01.2022r. – XXX Finał WOŚP
  2. 17 - 20.02.2022r. – 43 Biesiada Teatralna, Konfrontacje Teatrów Małych Form
  3. 19.02.2022r. – Koncert Zespołu Pączki w Tuszczu z Tomaszem Karolakiem
  4. 21 – 25.02.2022r. – Kolorowe Ferie
  5. 25.02.2022r. – Pokaz filmów dla dzieci Kino Sferyczne.
  6. 31.03.2022r. – Koncert Zaczarowana Operetka.
  7. 9.04.2022r. – Warsztaty świąteczne dla dzieci na wesoło
  8. 10.04.2022r. – Kiermasz Wielkanocny.
  9. 10.04.2022r. – Golgota wg Kasprowicza – inscenizacja w wykonaniu grup teatralnych GOK.
  10. 10.21.05.2022r. – Motoserce – piknik
  11. 11.29.05.2022r. – Piknik charytatywny „Dzieci dzieciom”
  12. 12. 12.06.2022r. – Piknik rodzinny
  13. 03.07.09.2022r. - Powitanie wakacji – piknik rodzinny
  14. 06.08.2022r. – Niedziela na ludową nutę. Koncert zespołów:
- Osławiany
  - Kresy

- Hałasy

15. 07 - 16.08.2022r. – Horyniec Artfestiwal 2022

I. Horyniec Muzyki:

1. Olena Leonenko „Pieśni ziemi i nieba”
2. Krzysztof Antkowiak solo
3. Włodzimierz Nahorny „Jego portret”
4. Leszek Żądło „Cosmic Silenie”
5. Janusz Olejniczak „Promethidion”

II. Horyniec Teatru:

1. „Sklepy cynamonowe” (Krzysztof Wakuliński)
2. „Lunapark: spektakl aktorów Teatru Narodowego
3. „Dożywocie” reż. Michał Chorościński
4. „Król Maciuś” spektakl familijny
5. „Simona K. Wołająca na puszczy” monodram A. Przepiórskiej

III. Horyniec Literatury:

1. Co nas śmieszy co nas przestrasza spotkanie z Jerzym Bralczykiem
2. Koncert Oleny Leonenko „Pieśni ziemi i nieba”
3. „Pamiętnik z powstania warszawskiego” w interpretacji Dominiki Ostalowskiej
4. „Lunapark: spektakl aktorów Teatru Narodowego
5. „Rośnij rutko, lilija” koncert Zespołu Bukoru
6. Spotkania z pisarzami: Magdą Skubisz, Leszkiem Gnoińskim, Moniką Piątkowską, Michałem Ogórkiem, Janem Kardanem, Jerzym Kisielewskim, Anną Kamińską, Grzegorzem Kasdepkiem Michałem Zabłockim, Justyną Bednarek oraz Hubertem Klimko-Dobrzanieckim.

- Warsztaty językowe dla dzieci

- Warsztaty plastyczne

- Warsztaty teatralne

Projekcje filmowe z cyklu Wakacje w starym kinie:

- „Czy Lucyna to dziewczyna” w reż. Juliusza Gardana z komentarzem Jarosława Górskiego
- „Złota maska” w reż. Jana Fthke z komentarzem Jarosława Górskiego
- „Dwie Joasie: w reż. Mieczysława Krawicza
- „Szpieg w masce” w reż. Mieczysława Krawicza z komentarzem

Jarosława Górskiego

17. 14.08.2022r. Święto pieroga – piknik rodzinny

18.26.08.2022r. – Koncert finałowy Radian Biwak

- The Backwards

- Taraka

- Golec Uorkiestra

19.lipiec – sierpień 2022r. – Wakacjada akcje „Sportowy piknik dla dzieci”, „Roztańczone poranki”

20. 03.09.2022r. – Narodowe czytanie ballad i romansów Mickiewicza

21. 04.09.2022r. – Dożynki gminne w Wólce Horynieckiej

22. 17.09.2022r. – Gala Myśliwska – piknik

23.09.10.2022r. – Wernisaż wystawy „Drzeworyt jako obraz Roztocza”

24. 14.10.2022r. – Koncert muzyczny osób niewidomych i słabowidzących

25. 11.11.2022r. – Obchody Narodowego Święta Niepodległości

26. 11.11.2022r. – Wieczór poetycki ze wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych

27. 17.11.2022r. – Wystawa akwareli Zoji Słobodian

28.18.12.2022r. - Spotkanie wigilijne mieszkańców i kuracjuszy

29. listopad – grudzień 2022r. – Warsztaty przedświąteczne dla dzieci „Zrób to sam”

Harmonogram stałych zajęć edukacyjno rozrywkowych:

- poniedziałek godz. 18.00 – aerobik taneczny

- wtorek godz. 11.30. – 12.30 – zajęcia taneczne klasy I

godz. 13.30 – 14.30 – zajęcia taneczne solo

godz. 12.30 – 13.30 – zajęcia wokalne

godz. 18.00 – 19.00 - pilates

- środa godz. 12.30 – 13.30 – zajęcia taneczne LevelUp Kids

godz. 14.00 – 14.30 – zajęcia taneczne grupa przedszkolna

godz. 12.30 - - lekcje nauki języka angielskiego

godz. 14.45 – 18.00 – nauka gry na pianinie

godz. 17.00 – 18.00 – solo dance

godz. 18.00 – 19.00 – aerobik taneczny

- czwartek godz. 12.30 – 13.30 – zajęcia taneczne LevelUp Kids

godz. 13.30 – 14.30 – solo dance

godz. 12.45 – 17.00 – nauka gry na pianinie

godz. 15.00 – 16.00 – solo dance
godz. 16.00 – 18.00 – zajęcia taneczne zespół Sprężynki
godz. 18.00 – 19.00 - pilates
- piątek godz. 12.30 – 13.30 – zajęcia taneczne klasy I
godz. 13.30 – 14.30 – solo dance
godz. 13.30 - lekcje nauki języka angielskiego
godz. 14.30 - nauka gry na pianinie
godz. 15.00 – 16.30 – zajęcia taneczne LevelUp II
godz. 16.30 – 18.00 - zajęcia taneczne LevelUp
godz. 18.00 – 19.00 – aerobik taneczny
- sobota godz. 9.00 – 11.00 – zajęcia wokalne
Godz. 11.00 – 12.00 – zajęcia taneczne Zespół Sprężynki
Godz. 11.00 – 12.00 – solo dance
Godz. 12.00 – 13.00 - zajęcia taneczne LevelUp
Godz. 12.00 – 13.00 – solo dance
Godz. 13.00 – 14.30 - zajęcia taneczne LevelUp II
Godz. 14.30 – 15.30 – zajęcia teatralne Entliczek Pentliczek
Godz. 15.30 – 18.00 - zajęcia teatralne Teatr Bez Nazwy

WYDARZENIA ONLINE:

Gminny Ośrodek Kultury zorganizował:

1. Świąteczny Konkurs Kolęd i Pastorałek – zasięg powiatowy

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA:

Zespół Level Up I miejsce na wojewódzkim konkursie zespołów tanecznych w Tyczynie.

Zespół Level Up wyróżnienie w konkursie Tańcowały dwa Michały w Przemyślu.

Zespół Sprężynki wyróżnienie w konkursie Tańcowały dwa Michały w Przemyślu.

Gminna Biblioteka Publiczna – sprawozdanie roczne

Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju przedstawia sprawozdanie opisowe z działalności jednostki za 2022 rok. Finanse biblioteki na 2022 r. przedstawiały się następująco. Zatwierdzony plan finansowy na 2022 r. przewidywał po stronie przychodów kwotę 327 030,00 zł i został zrealizowany w wysokości 327 656,80 zł co stanowi 100,19 %. Planowane koszty w kwocie 327 030,00 zł zrealizowano w wysokości 324 323,81 zł co stanowi 99,17 %. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju oraz podległe jej filie są wpisane do rejestru instytucji kultury i posiadają status instytucji kultury. Na terenie Gminy Horyniec-Zdrój działa jedna biblioteka gminna oraz dwie filie biblioteczne w Nowym Bruśnie i Werchracie. Filia w Nowym Bruśnie była otwarta codziennie a w filia Werchracie była otwarta raz w tygodniu (środy). Ogółem w bibliotekach na dzień 31 grudnia 2022 r. zatrudnionych jest 4 pracowników, w tym na stanowiskach bibliotekarskich 4 panie w przeliczeniu na etaty są to 3 etaty.

W 2022 roku na zakup nowości wydawniczych przeznaczono 11 000,00 zł, dotacja od organizatora wyniosła 6000,00 zł a dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyniosła 5000,00 zł. Ogółem zakupiono 458 woluminów. Ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono 222 woluminy, z własnych środków 236 woluminy, dary od czytelników 107 woluminów. Ubytkowano 483 woluminy. Obecnie księgozbiór biblioteki głównej i filii liczy 18 770 książek. W GBP w Horyńcu-Zdroju jest na stanie 9226 książek w tym dla dorosłych 4978 woluminów, dla dzieci i młodzieży 2099 i książek popularnonaukowych 2149 woluminów. Wycofano 483 egzemplarze.

W poszczególnych filiach księgozbiór przedstawia się następująco: Filia biblioteczna Nowe Brusno liczy 4809 woluminów w tym dla dorosłych czytelników 2448 książek, dla dzieci 1566, a literatury popularnonaukowej 795 woluminy. Filia biblioteczna Werchrata dla dorosłych 2210 książek, dla dzieci i młodzieży 1352 książek i literatury popularnonaukowej 1173 woluminy. Na stanie w bibliotece jest 4675 woluminów. Stan czytelnictwa na koniec 2022 roku przedstawia się następująco. Wypożyczenia na zewnątrz 4252 woluminów, w tym dla dorosłych 2500 książek, dla dzieci 1400 książek, a popularnonaukowej 352 woluminy. Do bibliotek zapisanych jest 431 czytelników w różnym wieku.

Bibliotekę odwiedziło w ciągu roku 2103 czytelników. W bibliotece głównej działa program

biblioteczny MAK+ 50.

Nadal uczestniczymy w Ogólnopolskim Programie „Mała Książka – Wielki Człowiek”, jest to projekt dla dzieci w wieku od 3 - 6 lat. Z usługi KSIĄŻKA NA TELEFON korzystają mieszkańcy z terenu naszej gminy.

W 2022 roku kilkakrotnie dostarczaliśmy książki naszym seniorom.

Wprowadzona została również usługa ACADEMICA – czyli zdalny dostęp do najnowszych wydawnictw w Bibliotece Narodowej.

Współczesne biblioteki przestają być jedynie wypożyczalniami, a stają się tak zwanym trzecim miejscem, w którym warto spędzać czas. Wynika to z potrzeb czytelników i społeczności lokalnej. Dziś oferta kulturalna biblioteki jest różnorodna i bogata w wydarzenia, począwszy od spotkań autorskich, poprzez dyskusyjne kluby książki, skończywszy na warsztatach z różnych dziedzin. Książka jest tu jedynie punktem wyjścia. Biblioteka to czytelnicy, spotkania, integracja. W naszej bibliotece co tydzień odbywają się stałe bezpłatne zajęcia, wśród nich: W poniedziałki zabawy z językiem angielskim w oparciu o ulubione bajki. W każdy pierwszy poniedziałek miesiąca spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki. We wtorki czytanie bajek w przedszkolu w Horyńcu, zajęcia dla seniorów oraz popołudniowe zajęcia rękodzielnicze dla młodzieży (nauka wyszywania na tamborku, robienia na szydełku czy na drutach). W środy lekcje biblioteczne w punkcie przedszkolnym w Werchracie. W czwartki czytanie bajek w przedszkolu w Horyńcu, zajęcia dla seniorów. W piątki zajęcia kreatywno-plastyczne dla dzieci i młodzieży (przykładowo odbyły się zajęcia z tworzenia rękodziela wielkanocnego, bożonarodzeniowego, z okazji dnia mamy, biżuterii z żywicy epoksydowej, malowanie techniką dot painting, obrazy 3d). Ostatni piątek miesiąca zabawa Escape room -pokój zagadek dla młodzieży. W pierwszą oraz trzecią sobotę miesiąca biblioterapia z zabawami sensorycznymi. Ponadto raz w miesiącu odbywa się wieczór z grami planszowymi dla młodzieży.

2022 rok w miesiącu lipcu rozpoczęliśmy organizację zajęć aktywizujących dla seniorów: dwa razy w tygodniu odbywały się zajęcia komputerowe, rękodzielnicze, trening umysłu. W pierwszym tygodniu ferii przygotowaliśmy dla dzieci i młodzieży cykl zajęć tematycznych – walentynkowe obrazy oraz fotobudkę, magiczne wydrapywanki, origami, składanie zwierząt ze starej książki, spotkanie z grami planszowymi. W ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Teatru dla dzieci przedszkolnych przygotowaliśmy przedstawienie teatryku kamisibai. Włączyliśmy się również w obchody Tygodnia Bibliotek, organizując dzieciom, młodzieży i seniorom ciekawe zajęcia (zwiedzanie Izby Pamięci połączone z

prezentacją obsługi narzędzi codziennego użytku, lampy naftowej, kołowrotka, tworzenie obrazów z szyszek, origami modułowe). Poprzez akcję tworzenia palm wielkanocnych, włączyliśmy się w zbiórkę pieniędzy dla chorego Jasia. Z okazji Dnia Matki zorganizowaliśmy konkurs plastyczny „Portret mojej mamy z dedykacją”. W okresie wakacyjnym odbyły się dwie edycje zajęć dla dzieci i młodzieży – dwa tygodnie w lipcu oraz tydzień w sierpniu – ponadto odbyły się 3 dniowe Letnie Warsztaty Tradycji, podczas których dzieci integrowały się z seniorami przy tworzeniu motanek, zabawek z włóczki czy starodawnych wiatraczków. Również w lipcu odwiedzały nas dzieci z przedszkola dla których przygotowaliśmy tematyczne spotkania z książką (tworzenie książki leporello, storytelling). W sierpniu w ramach Art. Festiwalu w bibliotece odbyły się :Spotkanie autorskie dla dzieci z Justyną Bednarek .Spotkanie dla dzieci i młodzieży z Izabelą Winiarską-Górką i Jarosławem Górskim „Czy wiesz co znaczy twoje imię”. Warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży z Blanką Wyszynską-Walczak z Fundacji „Arka” imienia Józefa Wilkonია . Pierwsza woda po kisielu. Historie rodzinne. Spotkanie z Jerzym Kisielewskim i Janem Polewką połączone z projekcją filmu. Przez okres wakacyjny dzieci wraz z rodzicami przychodziły do biblioteki spędzić swój czas na graniu w gry, malowaniu, czytaniu bajek. Zeszłoroczne Narodowe Czytanie zostało przygotowane przez uczestników dyskusyjnego Klubu Książki wraz z uczniami i nauczycielami Szkoły Podstawowej oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury. Na deskach amfiteatru czytaliśmy Ballady i Romanse. Z inicjatywy Dyskusyjnego Klubu Książki odbyło się spotkanie z lokalną poetką Marią Ostasz. Biblioteka włączyła się w obchody Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada. Grupa seniorów przygotowała kotyliony, które następnie rozdawane były przed kościołem mieszkańcom oraz kuracjuszom. W bibliotece odbył się również wieczór z pieśnią patriotyczną połączony z projekcją filmu „Ocalony z Katynia” oraz spotkaniem z regionalistą i historykiem Tomaszem Rogiem. Uczestnicy Dyskusyjnego Klubu Książki współtworzyli wieczór z poezją i pieśnią patriotyczną w Gminnym Ośrodku Kultury. W grudniu przygotowaliśmy wystawę ikon Przemysława Zaremby. Cyklicznie w ciągu roku prowadziliśmy tematyczne Lekcje biblioteczne dla dzieci w tym zwiedzanie naszej Izby Pamięci.

Na działania, które prowadzimy w bibliotece, staramy się pozyskiwać fundusze i materiały ze środków zewnętrznych. Przykładowo: wzięliśmy udział w akcji „Dyszka dla bibliotek”, dzięki czemu dostaliśmy pakiet darmowych książek, ponadto znaleźliśmy się w gronie 100 bibliotek w Polsce, które zakwalifikowały się do konkursu „Bum na komiksy i gry planszowe w bibliotece” organizowanego przez Egmont, dzięki czemu otrzymaliśmy

zestaw komiksów i gier. W partnerstwie ze stowarzyszeniem Przystanek Horyniec braliśmy udział w projekcie Letnie Warsztaty Tradycji z programu Podkarpackich Inicjatyw Lokalnych. Pozyskana dotacja w wysokości 5 tysięcy złotych pozwoliła na uatrakcyjnienie wakacyjnych spotkań dzieci i młodzieży w bibliotece. Kolejnym projektem realizowanym w partnerstwie ze stowarzyszeniem Przystanek Horyniec była Strefa Aktywnego Seniora z programu Aktywni+ Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Dotacja w wysokości 40 tysięcy była przeznaczona na spotkania, warsztaty i wyjazdy dla 30 seniorów z terenu naszej gminy. Działania biblioteki wsparła również Gminna Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych w Horyńcu-Zdroju w kwocie 3 tysięcy złotych. Możemy pochwalić się ogromnym sukcesem, gdyż znaleźliśmy się w gronie 47 bibliotek z całej Polski, które otrzymały dofinansowanie z Narodowego Centrum Kultury z programu BLISKO. Jest to prestiżowy, dwuletni projekt, na który pozyskaliśmy 91 tysięcy złotych. W jego ramach dzieci oraz młodzież uczestniczyła w warsztatach teatralnych z Dominiką Ostałowską, w warsztatach kreatywnego pisania z Grzegorzem Kasdepke i Michałem Zabłockim. Ponadto odbyło się spotkanie autorskie z Wojciechem Bonowiczem. Dla miłośników komiksu warsztaty poprowadził Wojciech Birek, następnie ogłoszony został konkurs na komiks pod tytułem „Kapsuła czasu”, którego główną nagrodą będą indywidualne warsztaty ze znanym autorem komiksów podczas Art Festiwalu – Horyniec Literatury 2023. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty tworzenia gry terenowej, efektem których, było powstanie testowej gry zawierającej ciekawostki historyczne Horyńca-Zdroju. Ponadto zorganizowane zostały warsztaty kulinarne, warsztaty szydełkowania z Krystyną Kolankiewicz, wyjazd do pracowni lokalnego artysty Józefa Lewkowicza w celu poznania fenomenu kamieniarki bruśnieńskiej, czy rajd pieszy do Radruża z przewodnikiem metaforycznym Robertem Gmiterkiem, połączony z warsztatami fotograficznymi. W ramach projektu pracownicy biblioteki wraz z partnerami podnosili swoje kompetencje uczestnicząc w 4 szkoleniach na temat diagnozy potrzeb oraz potencjału lokalnej społeczności, dostępności w bibliotece, edukacji regionalnej oraz wykorzystywaniu nowoczesnych technologii w tworzeniu oferty kulturalnej. Istotnym elementem projektu było przeprowadzenie badania wśród młodzieży szkolnej, w celu rozpoznania ich potrzeb, ale także ich potencjału, co stało się podstawą do tworzenia oferty w drugim roku realizacji niniejszego projektu. W końcowym etapie wypracowana została procedura konkursu Inicjatyw Oddolnych, w oparciu o którą w tym roku mieszkańcy Horyńca-Zdroju będą mieli możliwość zrealizować własne pomysły odnośnie wydarzeń edukacyjno-animacyjnych.

Serdecznie dziękujemy wszystkim za współpracę i zaufanie. Liczymy na Państwa obecność i aktywność w obecnym roku.

Rok 2022 upłynął nam na organizacji różnych imprez były to:

1. Zajęcia aktywizujące dla seniorów (dwa razy w tygodniu: zajęcia komputerowe, rękodzielnicze)
2. Tematyczne Lekcje biblioteczne dla dzieci przedszkolnych.
3. Ferie w bibliotece (1 tydzień)
4. Obchody Międzynarodowego Dnia Teatru (przedstawienie teatryku kamishibai)
5. Akcja tworzenia palm wielkanocnych – zbiórka dla chorego Jasia.
6. Obchody Tygodnia Bibliotek (zajęcia dla dzieci i seniorów).
7. Czytanie bajek w przedszkolu (w Horyńcu-Zdroju i Werchracie)
8. Zajęcia kreatywno-plastyczne dla dzieci i młodzieży (raz w tygodniu)
9. Konkurs plastyczny z okazji Dnia Matki (portret mojej mamy)
10. Zajęcia wakacyjne (dwa tygodnie w lipcu, tydzień w sierpniu)
11. Spotkanie autorskie z Wojciechem Bonowiczem
12. Spotkanie autorskie i warsztaty kreatywnego pisanie z Grzegorzem Kasdepke
13. Rajd pieszy do Radruża z autorem Przewodnika Metaforycznego Robertem Gmitterkiem
14. Warsztaty teatralne dla młodzieży z Dominiką Ostałowską
15. Warsztaty tworzenia komiksu z Wojciechem Birkiem (klasa VI)
16. Warsztaty kreatywnego pisanie z Michałem Zabłockim (klasa VI)
17. Warsztaty tworzenia gier terenowych (klasa VIII)
18. Wyjazd do pracowni Józefa Lewkowicza (warsztaty kamieniarskie)
19. 4 szkolenia dla bibliotekarzy („Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej” połączone z wyjazdem do Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki w Rzeszowie, „Dostępność w bibliotece – ABC bibliotekarza”, Edukacja regionalna w bibliotece i placówce kulturalnej” w Muzeum Kresów w Lubaczowie, „Projektowanie oferty kulturalnej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii”.
20. Konkurs na komiks – „Kapsuła czasu”
21. Kulinarne pożegnanie wakacji dla dzieci.
22. Narodowe Czytanie „Ballady i romanse”
23. Powstanie Dyskusyjnego Klubu Książki (spotkania w pierwszy poniedziałek miesiąca)
24. Zabawy z językiem angielskim w oparciu o ulubione książki (raz w tygodniu)
25. Zajęcia rękodzielnicze dla młodzieży (raz w tygodniu)

26. Biblioterapia dla dzieci autystycznych (dwa razy w miesiącu w soboty)
27. Tworzenie kotylionów z okazji obchodów 11 Listopada.
28. Wieczór z pieśnią patriotyczną.
29. Spotkanie autorskie z lokalną pisarką Marią Ostasz.
30. Wystawa ikon autorstwa Przemysława Zaremby.
31. Spotkanie autorskie z Justyną Bednarek (w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Horyńcu-Zdroju w ramach Art Festiwalu).
32. Spotkanie z Izabelą Winiarską-Górką i Jarosławem Górskim „Czy wiesz co znaczy twoje imię” (w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Horyńcu-Zdroju w ramach Art Festiwalu).
33. Warsztaty plastyczne z Blanką Wyszynską-Walczak z Fundacji „Arka” im. Józefa Wilkonია (w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Horyńcu-Zdroju w ramach Art Festiwalu).
35. Realizacja programu BLISKO.
36. Letnie Warsztaty Tradycji (realizacja projektu dla dzieci i młodzieży w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Przystanek Horyniec”).
37. „Strefa Aktywnego Seniora” (realizacja projektu dla seniorów w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Przystanek Horyniec”).

10.9 Gospodarka odpadami

W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych objęła Gmina. Rada Gminy nie skorzystała z możliwości przejęcia powyższego obowiązku na nieruchomościach niezamieszkałych, na których odpady powstają wskutek prowadzenia działalności gospodarczej, dlatego właściciele tych nieruchomości (w szczególności urząd gminy, szkoły, sklepy, sanatoria, firmy indywidualnie) mają obowiązek zawarcia indywidualnej umowy z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez Urząd Gminy Horyniec-Zdrój.

Od 2022 r. odbiorem odpadów zostały również objęte domki letniskowe i nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój zajmuje się Spółka „Usługi Komunalne” Sp. z o. o., ul. Zdrojowa 28, 37-620 Horyniec-Zdrój (umowa na okres 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.). Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) mieszczący się na ul. Jana III Sobieskiego 9B w Horyńcu-Zdroju. W PSZOK-u przyjmowane są nieodpłatnie selektywnie zebrane odpady powstające z gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój tj.: papier, metal, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, szkło, odpady tekstylia i odzież, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe powstające w gospodarstwach domowych pochodzących z prowadzenia drobnych prac niewymagających pozwolenia na budowę lub zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych, zużyte opony, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki. Na terenie Gminy znajdują się również w miejscach ogólnodostępnych pojemniki na szkło i plastik. Dwa razy w roku (wiosną i jesienią) organizowany jest bezpłatny odbiór odpadów wielkogabarytowych „u źródła”.

Miejscem zagospodarowania przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania jest Zakład Zagospodarowania Odpadów w Łaskowie, oraz Zakład Zagospodarowania Odpadów w Korczowie.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi określają szczegółowo uchwały Rady Gminy, w tym:

- Uchwała nr XIV.136.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XXXIV.343.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, oraz ustalenia stawki opłaty.
- Uchwała nr XIV.135.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XIII.127.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie

szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- Uchwała nr XXXIII.330.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIII.127.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
- Uchwała nr XXXII.247.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
- Uchwała nr XIII.126.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
- Uchwała nr XV.142.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIII.126.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 3 grudnia 2019 roku w sprawie zmiany uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.
- Uchwała nr XXXIII.329.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.
- Uchwała nr XXXIII.324.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.
- Uchwała nr XXXV.348.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 30 grudnia 2021 r. w

sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

- Uchwała nr XXXIII.325.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.
- Uchwała nr XXXV.349.2021 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Wszystkie wyżej wymienione uchwały tworzą system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

W ramach gminnego systemu z gospodarstw domowych odbierane były następujące rodzaje odpadów:

- 1) z nieruchomości z częstotliwością jeden raz w miesiącu:
  - a) odpady zmieszane
  - b) odpady zbierane w sposób selektywny takie jak:
    - papier i tektura, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, metal, szkło, odpady ulegające biodegradacji,
- 2) w systemie „u źródła” – 2 razy w roku w okresie wiosennym i jesiennym:
  - a) odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony,
- 3) w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)

Informacja o osiągniętym poziomie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu	
Łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w tonach [Mg]	186,1870

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w tonach [Mg]	773,1750
Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła w tonach [Mg]	132,7200
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%]	35,7000
Informacja o osiągniętym poziomie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	
Masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych przez gminę w roku sprawozdawczym w tonach [Mg]	271,8600
Masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych w gminie w roku sprawozdawczym w tonach [Mg]	412,7200
Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzona w 1995 r. - OUB w tonach [Mg]	229.7400
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania [%]	0,00
Informacja o osiągniętym poziomie składowania odpadów komunalnych	
Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych do składowania w tonach [Mg]	131,4970
Łączna masa odpadów komunalnych poddanych odzyskowi na składowisku w tonach [Mg]	32,22
Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]	733,1750
Poziom składowania odpadów komunalnych [%]	21,17

W Gminie Horyniec-Zdrój w 2022 r. wszystkie wymagane poziomy zostały osiągnięte.